

DEVRİMÇİ emek

22

KDV DAHİL 10.000 TL.

FABRİKALAR, TARLALAR, SİYASİ İKTİDAR, HER ŞEY EMEĞİN OLACAK!..

BURJUVAZİ KRİZDE:

GENÇ
YOLDAŞ'I
İSTEYİNİZ

İŞÇİLER EMEKÇİLER VE
KÜRT HALKI EYLEMDE!

Devrimci Emek

Aylık Sosyalist Dergi

Yıl:3 / Sayı:22 / Temmuz 1993

Sahibi: Emek Yayıncılık Adına

M. Erhan İL

Genel Yayın Yönetmeni

M. Reşat GÜVENİLİR

Yazı İşleri Müdürü

M. Erhan İL

Abone Koşulları

Yurtiçi

6 Aylık ..... 50.000 TL

1 Yıllık.....100.000 TL

Yurtdışı

6 Aylık ..... 60 DM.

1 Yıllık .....120 DM

Hesap No

M. Erhan İL

Yapı Kredi Bankası/İSTANBUL

Küçüklanga Şubesi 08613/2

Adres**Merkez:**

İnebey Mah. Küçüklanga Cad.

Hürgel Apt. No: 19 K: 4

Aksaray / İSTANBUL

Tel: 529 94 46

İzmir Şubesi:

850. Sok. 3. Beyler

Yaparsoy İşhanı No: 31/404

Konak / İZMİR

Temsilcilikler:**Avrupa Temsilcisi**

Selahattin KARATAŞ

İsviçre Temsilcisi

Haşim YORULMAZ

Almanya Temsilcisi

Mehmet KÖMÜRCÜ

Baskı

Aydınlar Matbaacılık

Tel: 552 86 14-15-16

Şirinevler / İSTANBUL

Genel Dağıtım: YAY-SAT AŞ.**İÇİNDEKİLER**

Türkiye ve Kürdistan'da Devrim Mücadelesi.....	2
Sermayenin Egemenliği ve Özgürlük Mücadelesi.....	4
Alman Emperyalizminin Yayılmacılığı ve Faşizm.....	6
Alman ve Türk Irkçılığı Aynı Kapıya Çıkar.....	8
Kim İl Sung'la Röportaj.....	10
Devrimci Proletarya Dergisinin Demokratik Devrim Anlayışı Üzerine Kısa Bir Eleştiri.....	12
Gündem.....	21
Kamu Çalışanları.....	26
Dizi Yazı: Honecker Anlatıyor.....	28
Somali.....	31
Haber - Yorum.....	34
Kadın.....	40
Aynılar Aynı, Ayrılar Ayrı Yere.....	42
Belgeler.....	43

Sunu,

Yeniden Merhaba...

İçinden geçmekte olduğumuz dönem, çok hareketli, çok canlı ve nelere yolvereceği proleter komünistlerin tavırlarına ve militanlıklarına bağlı olarak değişecek bir dönem.

İşçi sınıfı, ülkenin her yöresinde ayağa kalkmış durumda. Hiç bir il, işkolu yok ki, eylemlerle çalkalanmasın. İşçiler bu toplu sözleşme dönemine girerken, daha önceki yıllarda yaşananlardan dersler çıkarıldığını açıkça ortaya koyarak geliyorlar bu kez. Sarı sendikaları, burjuva sendikal anlayışları dinlemeyeceklerini haykırarak geliyorlar. Faşist TC'nin, polisin barikatlarını aşarak, çatışarak geliyorlar.

Kağıthane belediyesinde süren eylem, ölüm sınırında sürüyor. Aynı sorunları paylaşan, aynı sınıf (teknelci burjuvazi) tarafından sömürülen işçiler yalnız bırakılmamalı, diğer işkollarından da eylemsel destek verilmeli, sınıfın mücadele birliği mutlaka sağlanmalıdır.

Kamu emekçileri yine sokaklarda, yine Ankara yolunda. Bu yıl kamu emekçilerinin eylemleri, önceki yıllara oranla daha canlı, daha kitlesel. Çünkü, halklarımızın hiç bir sorununa çözüm getirme şansı kalmayan teknelci sermaye ve onun devletinin uygulamaları, bütün emekçi kitleleri olduğu gibi kamu emekçilerini de derinden etkilemekte, yaşam şartlarını her geçen gün daha da kötüye götürmektedir. Bunun doğal sonucu, her geçen gün daha çok insan eyleme yönelmekte, öğrenmekte, öğretmekte, mücadeleye atılmaktadır.

Kürdistan'da, Faşist TC, "Eşref Bitlis Harekâtı" adını verdiği soykırım ve imha operasyonunu bütün hızıyla sürdürüyor. Dağlar ateşe veriliyor, köyler, kasabalar bombalanıyor, şehirlerde cinayetler, gözaltılar ve faşist terör olanca hızıyla sürüyor. Kürt halkına yönelik bu katliam karşısında sessiz kalmak, tepkileri örgütlü hale getirip harekete geçmemek, Türkiye işçi sınıfının kendi kendisine yaptığı, yapacağı en büyük kötülüklerden birisidir. Çünkü Kürt halkının özgürlük mücadelesi karşısında tavır almayan işçi sınıfı, kendi özgürlük mücadelesine de sahip çıkmıyor demektir.

Cezaevlerinde, süren baskılara karşı eylemler ürüyor. Buca'da yaşananlar, insan olan herkesin karşı çıkmasını, protesto etmesini gerektiriyor. Ancak, işçiler, işçi sınıfının kurtuluşu için her türlü zorluğa rağmen mücadeleyi yükseltirken esir düşen siyasi tutsakların eylemlerini, kendi eylemleri içinde ele alıp desteklemiyor. İşçi önderleri, bu konuda da duyarlı olup, sınıfın esir düşen evlatlarına sahip çıkmalıdır.

Toplumun her kesiminden kitlelerin spontane eylemleri giderek yaygınlaşıyor, kitleselleşiyor, sertleşiyor. Dönem, proleter komünistlere hiç vermediği kadar bol propaganda -ajitasyon malzemesi veriyor. Proleter komünistler bu malzemeleri değerlendirmeli, her eylemin içine, ta içine girmeli, daha militan, daha cesur, daha kararlı biçimde kitlelerin önünde yürümelidir. Öncülük, ancak mücadele içinde ve bilek gücüyle kazanılır.

Son aylarda Kürdistan'da sosyalist dergilerin satışında büyük düşüşler var. Bu, Kürdistan'da süren devlet terörü nedeniyle bayilerin dergi dağıtımını ve satışını yapamaz hale gelmesinden kaynaklanıyor. Dergimizin okurları, aynı zamanda birer muhabir ve dağıtıcı olmak durumundadır. Bölgemizde, işyerimizde yaşanan sorunları yazmak, dergimizi birer bayi gibi dağıtmak görevi önümüzde ve ertelenemez biçimde bizi bekliyor. Dağıtım problemini çözmenin birincil yolu, okurlarımızın gönüllü dağıtıcılar olmasıdır. Bunun yanı sıra, abone olmak ve etrafımızdakileri abone yapmak da dağıtım probleminin çözümünde önemli bir yöntemdir. Bütün okurlarımızı hem muhabir, hem dağıtıcı olmaya çağırıyoruz.

Yeni sayımızda yeniden buluşmak dileğiyle...

DEVİRİMCİ
emek

TÜRKİYE VE KÜRDİSTAN'DA DEVİRİM MÜCADELESİ

Kürdistan'da, TC'nin askeri güçleriyle Kürt halkı arasında süren çatışma daha da sertlik kazandı. Halkla karşı-devrim güçleri arasındaki savaş geniş alanlara yayıldı. Binlerce insan giderek tüm Kürdistan zeminine kayan geniş bir alan üzerinde kendi geleceğini belirlemek için mücadeleye atıldı. Faşist devlet terörü ve katliamları Kürt halkını sindirmek bir yana, kurtuluş ve özgürlük bilincini iyice biliyor. Binlerce insan ulusal-sınıfsal kurtuluş mücadelesine bu bilinçle katılıyor.

PKK'nin Martta tek taraflı olarak ilan ettiği "ateşkes" hiç bir sonuç yaratmadan bitti. Proleter-komünistler bunun böyle olacağını belirttiler. Kürt yurtseverleri yayın organlarında, yapılan "ateşkes" in Kürt halkına zarar vermektan başka sonuç getirmeyeceği biçimindeki görüşümüzü "ağır bir üslupla" eleştirdiler. Gelişmeler ortaya çıktıktan sonra kendileri de istemeden aynı sonuca geldiler. PKK Genel Sekreteri A. Öcalan, "ateşkesin muhatabı Özal'dı, o ölünce önerimiz muhatapsız kaldı" diyerek yapılan uzlaşma girişiminin sonuçsuz kaldığını kabul etmek zorunda kalıyor. Özal'a çıkartılan davetiye, Türk burjuvazisinin yönelimini doğru çözümlenemektan ileri geliyor. Özal liderliğindeki sermaye güçlerinin "Kürt sorununa" sahip çıkar gibi görünmesinin nedeni kendini iki biçimde gösteriyor: Birincisi, yükselen ulusal-sınıfsal kurtuluş savaşını kısmi istemlerle engellemek; ikincisi, Musul-Kerkük petrollerini kapsayacak biçimde "misak-ı milli" sınırlarını genişletmek. Böylece Türk tekelci sermayesi hem kendi egemenlik alanını genişletmiş olacak ve hem de Kürt halkının kurtuluş mücadelesini bastırılmış olacaktır. Bu anlamda da tek taraflı "ateşkes" Kürt halkının yararına değil, zararına olmuştur. Kürt ulusal sorunu karşısında TC'nin temel politikası öz olarak değişmeden devam ediyor.

Barış üzerine kopartılan gürültüler TC'nin Kürtlere yönelik temel politikasını değiştirmedir. Faşist-ırkçı TC, barış çağrılarının yapıldığı dönemde de katliamlarına devam etti. İlhak-ışgal-asimilasyon Türkiye'nin temel politikasıdır. Egemen sermaye sınıfı ekonomik gücünü ücretli emekçilerin ve ezilen ulusların ve ulusal toplulukların sömürülmesine dayandırıyor. Tekelci sermaye, kendini bu ekonomik güçten yoksun bırakacak hiç bir öneriyi kabul etmez. Varlıklı ve sömürücü sınıfın ayrıcalıkları-

nın koruyucusu olan devlet aynı zamanda işçilerin yanısıra halkların ulusal baskı altında tutulması politikası ile biçimlendi. Sınıfsal ayrıcalıklarını tehlikeye düşürecek için sermaye sınıfı, devleti zayıflatmaya ve parçalamaya götüreceği çözümleri kesinlikle kabul etmeyecektir. Deniyor ki, "biz, ulusal istemlerimizi zor yoluyla kabul ettiririz". Zor yoluyla ulusal istemlerin kabul ettirilmesi yerine, aynı yöntemle mevcut devlet makinesini parçalamak, halkların kurtuluşu için tek geçerli yoldur.

PKK kendi eliyle süren ateşe son verdi. Ancak TC, katliamlarına son vermedi. Bunun nedeni, iddia edildiği gibi Türkiye ilerici-devrimci kamuoyunun, devletin yapılan "barış çağrılarını" kabul etmesi için yeterince baskı yapmaması değildir. Şoven devletin katliamlarını sürdürmesinin nedeni sermaye sınıfının çıkarlarıdır, politik yönelimidir. Bu da O'nun doğasına uygundur. TC, toplumun barışçı baskılarından etkilenen bir yapıya sahip değildir. Köklü toplumsal sorunlar ve ulusal sorun, karakteri itibarıyla devrimi gerektiriyor. Devrimci kitle eylemleri olmadan, devrimci dönüşüm olmadan, halkların köklü sorunları çözümlenemez. Eğer Türkiye devrimci hareketine bir eleştiri yapılacaksa, neden barışçı baskı yapmadığı için değil, neden devrimci eylemlere yönelmediği için olmalıdır. Çünkü, Kürt ulusal sorunu ancak devrim yoluyla çözümlenebilir.

Özgürlük mücadelesi veren Kürtleri "hain" ilan eden G. Kurmay Başkanı, "hain Kürtleri" katletmek için uzun zamandır planlanan imha hareketini başlattı. Daha şimdiden yüzlerce köy haritadan silindi, topraklar "insansızlaştırıldı". Terör, katliam, işkence, politik cinayetler, faşist TC'nin tirmandığı günlük uygulamalardır. Şoven devlet Kürt gerillalarını etkisiz hale getirmek ve Kürt halkını kitlesel katliamlardan geçirmek için yüz binlerce askeri, özel timini tepeden-ternağa modern silahlarla donatarak Kürdistan'a gönderdi. Mevcut askeri gücü ve tekniği ile sonuç alamayan Türk ordusu, ABD'den yeni kitle imha silahları getiriyor. Hükümet ulusal gelirin büyük bölümünü Kürt halkını ve devrimcileri imha etmek amacıyla silaha yatırıyor. Emperyalist devletler bu konuda TC'ye geniş olanaklar sunuyorlar. Türkiye ve Kürdistan'da devrim, yalnızca içerde birleşik bir karşı devrim yaratarak ilerlemekle kalmıyor; aynı zamanda emperyaliz-

mi de karşısına alarak ilerliyor.

PKK topyekûn ayaklanma için "seferberlik" ilan etti. Bu amaçla gerilla eylemlerine hız verildi. Yer yer kitlesel kepenk kapatma eylemleri uygulamaya sokuluyor. Askeri güçlerle köylüler sık sık çatışma ortamına giriyor ve bazen de çatışıyorlar. Çatışma ve eylemler Kürdistan'ı aşır Türkiye'ye de sıçradı. Kepenk kapatma eyleminde Adana önemli rol oynadı. Kavganın diğer alanlara doğru kayacağı kesindir. Kürdistan'da başlayan bir mücadelenin belli bir aşamada, Kürdistan'ı aşır Türkiye'ye sıçrayacağı; tersine olarak da Türkiye'de başlayan bir mücadelenin, Kürdistan'a sıçrayacağı pratik olarak ortaya çıktı. Her iki ülkedeki mücadelenin birbirini etkilemesi, ekonomik ve toplumsal durumun sonucudur. Halkların mücadelesi birleşik karakter kazanmıştır. Halkların birleşik karakter almış olan mücadelesini, birbirinden koparmaya kalkanlar, belli bir "turdan" sonra kendi iradeleri dışında ortak mücadelenin diyalektiğine teslim oluyorlar. Kürt halkının mücadelesi artık yalnız Kürdistan'la sınırlı değildir, mücadele Türkiye'de de sürüyor. Ortak devrim dinamizmi, birbirini etkileyerek gelişiyor ve yükseliyor.

HEP'in yerine kurulan DEP'in kendini "Kürt ve Türk demokratların partisi" ilan etmesi; aynı biçimde Türkiye'deki sendikaların Kürt ulusal sorunu karşısında sessiz kalmayacaklarını açıklamaları ve devrimcilerin halkların ortak mücadelesini yürüt-

meleri ortaya çıkan yeni gelişmelerdir. Ortak davranış gerçek anlamda halkların kurtuluşunu ve özgürlüğünü getirecektir. Birleşik devrim stratejisinin tek doğru strateji olduğu artık kitleler tarafından benimseniyor. Proleter komünistler tarafından şiarlaştırılan "Kürt-Türk halklarının mücadelesi birliği" anlayışı her geçen gün daha fazla kabul görüyor. Halklar toplumsal kurtuluş için tek çıkar yolun ortak mücadele olduğu gerçeğini benimseyerek, mücadeleyi pratik alanda devam ettiriyorlar.

Halklar nezdinde kurtuluş için ortak mücadele kesin olarak kavrandığına göre artık burada devrimci önderlik üzerinde durmak gerekiyor. Teoride olduğu gibi pratikte de ispatlanmıştır ki, emekçi sınıflar marksizm-leninizm teorisiyle donanmış bir komünist partisinin önderlik ettiğinde devrim davalarını zafere ulaştırabilirler. Devrimci önderlik yalnızca teorik bir sorun değil, esas olarak pratik bir sorundur. Emekçi sınıflar, kurulu ücretli emek düzenine karşı teorik değil, pratik olarak saldırmalıdır. Çünkü dünyanın dönüşümü devrimci bir işittir. Devrim ise pratik olarak kazanılır. Türkiye ve Kürdistan proletaryası marksist-leninist devrimci önderlik etrafında örgütlenirlerse kurtuluşa ve özgürlüğe ulaşabilirler. Milliyetçi ve reformist önderlik yenilgi; marksist-leninist önderlik zafer getirir. Zafer devrimle gelecektir.

Uğur GÜNDÜZ

SERMAYENİN EGEMENLİĞİ VE ÖZGÜRLÜK MÜCADELESİ

Sermaye, kendi toprağı olan kapitalizm zemini üzerinde her zaman yoğunlaşma ve merkezileşme eğilimi gösterir. Toplumsal üretimin yoğunlaşması ve toplumsalaşması, sermayenin belli ellerde birikimi ya da merkezileşmesi anlamına gelir. Toplumsal üretimin yoğunlaşması ve sermayenin birikimi yasası tekelliliği doğurur. Sermaye birikimi bir kere tekel aşamasına ulaştıktan sonra, bir toplumsal devrim yoluyla yıkılmadığı sürece, tüm toplum üzerinde tam bir egemenlik kurar. Tekelci sermayenin toplumsal yaşamın tüm alanları üzerindeki egemenliği her geçen gün yeni yöntemlerle pekiştirilir. Bu gidiş o noktaya varırki, tekelci güçlerin el atmadıkları ve kendi etki alanlarına almadıkları bir tek toplumsal alan bile kalmaz. Eğer tekelci güçler toplumsal yaşamın tüm alanlarına uzanamamışlarsa, bu tamamen sermayenin ekonomik zayıflığından ileri gelir. Yoksa, sermaye birikip daha büyük bir güç durumuna geldikçe, ekonomik gücü oranında politik, kültürel ve toplumsal yaşamın tüm alanlarına el atar.

Sermaye, — giderek tekelci sermaye — basın yayın araçlarını çok eskiden beri denetimi altında bulunduruyor. Tüm kâğıt stokları, en büyük ve iyi basımevleri, pahalı ve en gelişmiş basın teknikleri ve dağıtım ağı tamamen tekelci sermayenin denetimi altındadır. Böylece tekelci sermaye babaları tarafından kontrol edilen basın ve yayın dünyası doğası gereği olan burjuva içeriğinin yanında kendisini kontrol eden tekelci güçler lehine propaganda yapar. Artık öyle ki tekellerin etki alanı dışında kalmış bir tek burjuva basın kalmamıştır. Basın-yayın araçlarının yanında toplum yaşamında vazgeçilmez olgu olan TV, radyo, video ve sinema gibi kitle iletişim ve sanat alanları kesinlikle tekelci sermaye tarafından yönlendiriliyor. Büyük sermaye kitle iletişim araçlarıyla toplumun düşünce yapısını günlük olarak yönlendirmiş bulunuyor. Emekçi sınıflar, sermayenin denetimi ya da etki alanında bulunan kitle iletişim araçları tarafından sürekli olarak aldatılıyor ve bilinci çarpıtılıyor. Sermaye kodamanlarının toplumsal yaşamı etkileme yolları yalnızca bunlarla sınırlı değildir; o, daha pek çok top-

lumsal araca başvurarak emekçi kitleleri kendi egemenliği altında tutabiliyor. Bunların bazıları şunlardır: Kulüpler (rotary, lions vb.) vakıflar, cemiyetler, dernekler vb.. Kültür alanı da tekeller tarafından yönlendiriliyor. Bu konuda bilinen bir örnek Eczacıbaşı tekelinin kültür alanındaki etkinliğidir. Eczacıbaşı tekeli önemli bir çok kültür festivalini doğrudan kendisi organize ediyor ayrıca kültür merkezlerinin bir çoğunu da kontrol edebiliyor. Belirtmek gerekir, toplumsal eğitim alanı artık gerçek anlamda tekelci sermayenin egemenliği altındadır. Bu egemenlik hem ekonomik olarak, hem de ideolojik olarak vardır. Toplumsal eğitimi ve kurumlarını devlet aracılığı ile yönlendiren tekeller artık kendileri kurdukları özel okullarla bu eğitimi dolaysız olarak veriyorlar. Öğitmenler ister ilk ve orta düzeyde olsun, isterse yüksek okul düzeyinde olsun tekelci sermayenin toplum üzerindeki ideolojik hegemonyasının aracılığı yapıyorlar. Nasıl ki subaylar askeri görev yaparken aynı zamanda tekelci güçlerle sıkı ilişki içindeler; aynı biçimde profesörler de eğitim görevi yaparken tekelci çevrelerle sıkı ilişki içindeler. Tekelci odaklar, aynı zamanda bilimsel alanları da kendi denetimleri altına almışlardır. Bilimsel alanda olduğu gibi teknik alan da tekelci sermayenin denetimi altında bulunuyor. Kısacası, ekonomik gücü ellerinde bulunduran tekelci sermaye, politikayı, kültürü, eğitimi, bilimsel ve teknik alanı ve toplumsal yaşamın pek çok alanını da yönlendiriyor.

Tekelcilik, genel olarak demokrasinin inkarı ve her planda politik gericalik demektir. Türkiye’de herhangi bir burjuva demokrasisi hiç yaşanmadığı için her plandaki politik gericalik, burjuva gericaliğin bir devamı olarak doğdu. Böylece tüm iktidar aygıtları işin başında gerici-burjuva karakterde biçimlendi. Gerici karakterde biçimlenen devlet kurumları ve burjuva politikası her tür gelişmenin düşmanı oldu. İleri yönelik olarak ne gelişme olmuşsa, bu, burjuva gericaliğinin direniş ve baskısıyla karşılaşmıştır. Toplumun ileriye yönelik gelişmesinin ve emekçi sınıfların özgürlük mücadelesinin önündeki engel sermaye egemenliğidir. Sermaye egemenliği bir toplumsal devrim ile so-

na ermedikçe ne gerçek bir toplumsal gelişme olur ne de emekçi sınıflar kurtulur.

Tekellerin olduğu bir yerde ne demokrasiden sözedilir ne de özgürlükten. Eğer tekeller varsa, demokrasi ve özgürlük yoktur; yok eğer demokrasi ve politik olarak, toplumsal olarak özgür bir ortam varsa, o zaman da burada tekellerin egemenliği sona ermiş demektir. Tekel egemenliğinde, emekçi kitlelerin özgür olabileceğini söyleyenler, kitleleri açık olarak aldatıyorlar. Özgürlük ancak, tekellere karşı mücadele verilerek elde edilir. Özgürlük mücadelesi toplumsal yaşamın yalnızca bir alanında değil, tüm alanlarında verilmeli; çünkü, tekeli sermaye toplumsal yaşamın tüm alanlarında egemenlik kurmuştur; dolayısıyla bir alandaki mücadele, diğer alanları etkiler ve bu da mücadelenin tüm toplumsal alanları kapsaması demektir. Özcesi, özgürlük mücadelesi proletarya ve tüm ezilen emekçilerin yaşamın tüm alanlarındaki birlikte mücadelesini, yani mücadele birliğini gerektiriyor. Bunun nesnel temelleri yeterince vardır. Sermaye egemenliği koşullarında gerek proleterleri, gerek köylüleri ve gerekse küçük mülk sahiplerini tek bir güç sömürür: sermaye sınıfı. Proleterlerin ve köylülerin sömürülmesi sadece biçim bakımından birbirinden farklıdır. Sermaye koşullarında, proleterler artı-değer yoluyla sömürülürler; köylüler ise ipotekler vb. biçiminde sömürülürler, ancak sömüren sınıf aynıdır. Bu da, sermaye sınıfına karşı ezilen ve sömürülen tüm

emekçi sınıfların ittifak halinde mücadelesini gerektiriyor. Özgürlük mücadelesi tüm halkın ortak sorunu haline gelmiştir.

Tekellerin olduğu yerde emekçi kitlelerin özgürlüğünden sözedilemez ancak, bu demek değildir ki, bu koşullarda hiç bir politik özgürlük mücadelesi verilmemelidir. Bu yaklaşım kesinlikle yanlıştır. Devrim bir anlık hareket değildir. Devrimi bir anlık hareket olarak görmek Blankiciliktir. Devrim, emekçi kitlelerin bir dizi eyleminin sonucudur. Devrim kitle eyleminin en üst biçimidir. Kitleler ise bu noktaya pratik mücadelenin ateş çemberinden geçerek ve sa-

vaş kapasitelerini pekiştirerek gelirler. Sorun yalnızca politik iktidarı ele geçirmek değil, aynı zaman da o'nu ayakta tutabilmektir. Bu da kitlelerin pratik mücadelenin içinden geçip gelen deneyimine bağlıdır. İşte sermaye koşullarında, tekeli egemenlik altında özgürlük mücadelesi bunun için verilir. Burada başka bir yanlış görüş üzerinde durmalıyız. O da şudur: proletaryanın kurtuluşu ve özgürlüğü, sermaye egemenliği altında politik haklar mücadelesi verile verile, demokrasi mücadelesi genişletile genişletile kazanılır. Bu oportünistlerin ve revizyonistlerin görüş açısidir. Sermaye egemenliği altında verilen politik özgürlük mücadelesi evrim yoluyla bir toplumsal devrim vermez; toplumsal devrim kapitalizmin iç çelişki ve çatışmalarının belli bir noktasında ortaya çıkar. Sermaye egemenliği altında haklar ve özgürlükler mücadelesinin sınırlarını genişleterek devrime varmak isteyenler bunu hiç bir zaman göremezler.

Toplumsal üretimin yoğunlaşması, sermayenin daha az elde birikmesi, proletaryanın ve tüm emekçi sınıflarının yoksullaşması, baskı altında tutulması ile birlikte ilerliyor. Sınıfsal çelişkiler ve çatışmalar da bir o kadar keskinleşiyor. Proleter sınıfın ve halkın başkaldırıları da artıyor. Sermaye egemenliğine son verip özgürlüğü kazanmanın koşulları olgunlaşıyor. Toplumsal devrim kaçınılmaz hale gelmiştir.

Özgür ZORLU

AĞMAN EMPERYALİZMİNİN YAYILMACILIĞI VE FAŞİZM

Neo-nazilerin faşist saldırılarının tırmanması üzerine tüm dünyanın dikkatleri yeniden Almanya'ya yöneldi. Uluslararası kamuoyunda neo-nazizm değerlendirilirken sorunun esası gözden kaçırılıyor. Yanılgı esas olarak, nazizmin sadece bir avuç "çapulcu"dan ibaret görülmesindedir. Burada gözden kaçırılan şey Alman faşizminin sınıfsal özü ve bunun bir Alman politikası haline gelmesidir. Neo-nazizmin sınıfsal özü ve politik karakteri doğru olarak kavranamazsa, bunun acısını Alman halkı ve diğer halklar çekecektir.

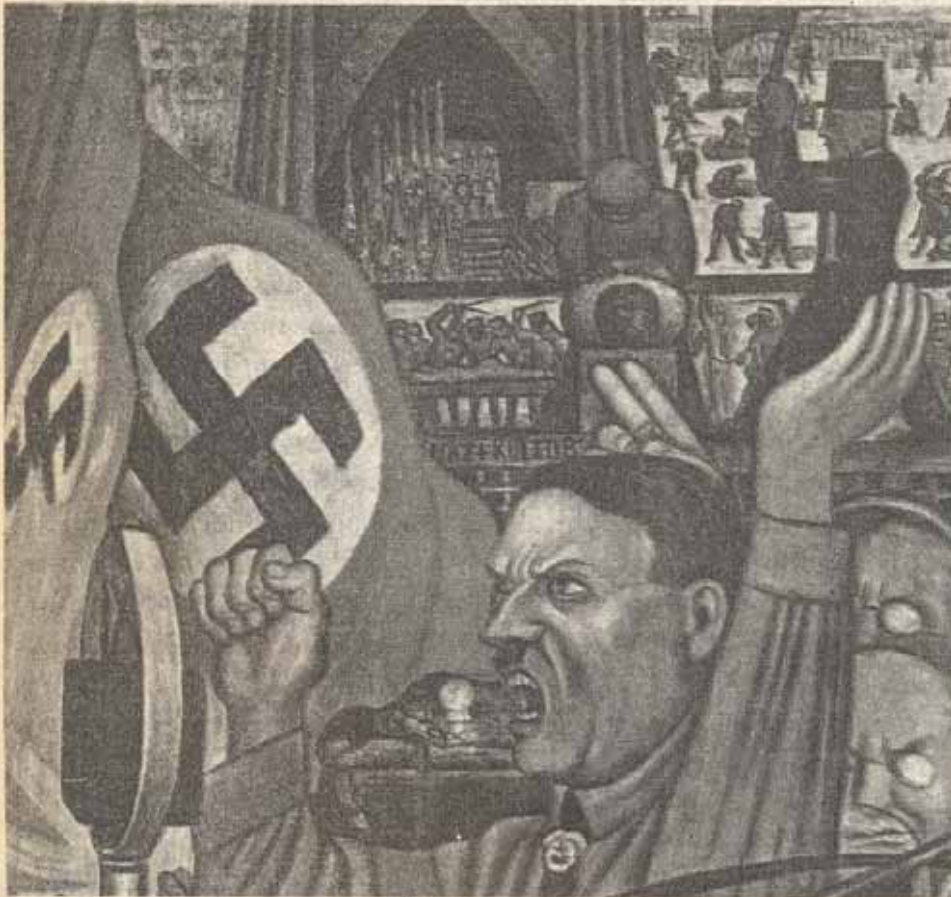
Faşizm ilk defa 20'li ve 30'lu yıllarda Bulgaristan, İtalya, Almanya, Avusturya, Portekiz ve İspanya'da iktidara geldiğinde Komünist Enternasyonal, faşizmin doğru tanımını yaptı. Komintern'in tanımına göre "faşizm, tekelci sermayenin en gerici ve en emperyalist unsurlarının kanlı, terörist diktatörlüğüdür." Bu tanımda en önemli yön faşizmin sınıfsal özü olarak tekelci sermayenin gösterilmesidir. Tanımlar olayları ve olguları tam olarak anlatmadığı için Komintern başka tanımlar da yaptı. Bu tanım yakın tarihte Türkiye, Yunanistan, Arjantin, Şili, Bre-

zilya, Pakistan vb. ülkelerde iktidara gelen faşizmin doğru kavranmasında da bize temel oldu. III. Enternasyonal'in faşizm belirlemesi, son 20 yıldır gündemde olan neo-nazizm'in sınıfsal özünün ve politik karakterinin doğru kavranmasında bize yol gösteriyor.

Neo-nazizm'in sınıfsal özü ve kökü Alman emperyalizmidir. Neo-nazizm eğer Alman tekelci sermayesi tarafından desteklenmemiş olsaydı, bu kadar uzun bir süre ne ayakta kalabilirdi ne de Almanya'nın gündeminde kalabilirdi. Daha önceleri üstü örtülen bu gerçek şimdi daha açık görülebiliyor. Alman finans kapitali tarafından desteklenen faşist hareket, Alman toplumunda etkinliğini sürekli artırıyor. Hükümet de faşizmi yeniden kurumlaştırıyor. Alman parlamentosunun son olarak kabul ettiği "iltica edenlere sınır konması" neo-nazizm'in Alman politikasında yaşatıldığının göstergesidir. "Solingen olayı"nda Alman devletinin gösterdiği tavır ırkçılığın yeniden bir Alman politikası haline geldiğini gösteriyor. Bu da Alman emperyalizminin yayılmacılık politikası ile ilgilidir. Yayılmacılık faşizmin

Alman toplumunda güçlendirilmesinin bir nedenidir, ancak tek nedeni değildir. Pazar genişlemesi sorunu ile karşı karşıya olan ve bu konuda zorlanan Alman ekonomisi, kapitalist dünya ekonomisinin yaşadığı bunalımın da etkisiyle önemli iç sorunlarla da karşı karşıya gelmiştir. İşsizlik devamlı olarak artış gösteriyor, toplumsal huzursuzluk büyüyor. Bu ülkede sık sık "yüzyılın eylemleri" meydana geliyor. Alman proletaryası kendini işsiz bırakan ve yoksullaştıran kapitalizme karşı eylemlere yöneliyor. Alman emperyalizmi, gelişen proleter hareketi ezmek için devlet terörünü ve faşizmi öne çıkartıyor. İçerde emekçi sınıflar artan terör altında tutuluyor. Dış politika, iç politikanın devamı olarak gündeme geliyor. Bir devletin iç politikası ne ise dış politikası da odur. Alman devletinin iç politikası kendi halkını baskı altında tutmak, dış politikası da diğer halkları ege-menlik altında tutmaktır.

Büyük bir ekonomik güç olan

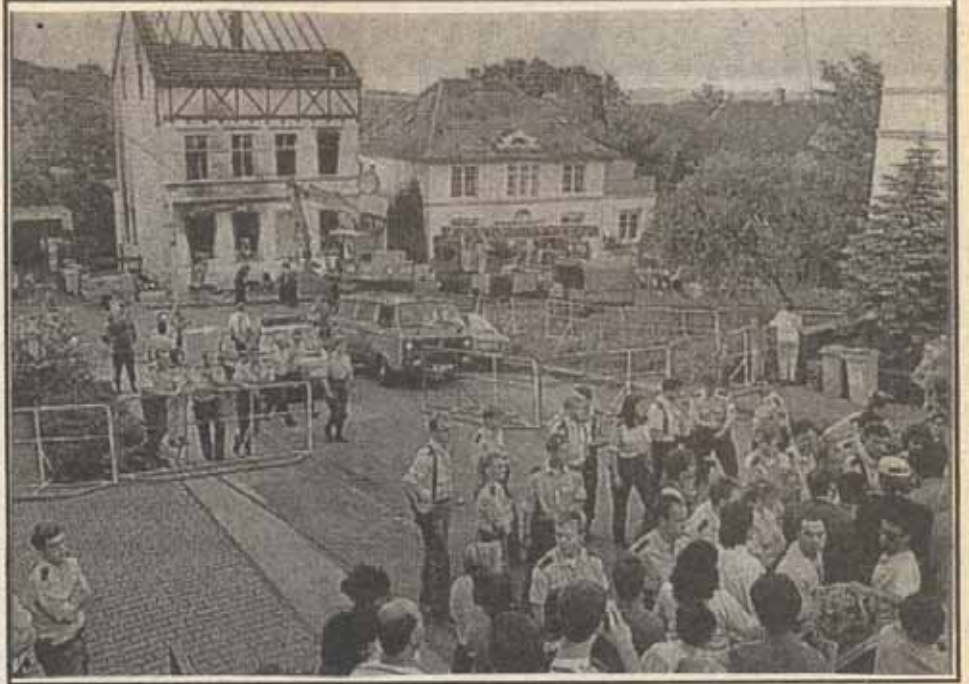

Alman emperyalizmi, bir çok ulusa boyun eğdirmek istiyor. Bu amaçla Yugoslavya parçalandı. Doğu Avrupa yeniden Alman tehlikesi ile karşı karşıya bulunuyor. Almanya Avrupa üzerindeki egemenliğini "Avrupa'nın ekonomik, politik ve askeri birliği" politikası ile gerçekleştirme yolunda ilerliyor. Almanya'nın Avrupa'nın liderliğine gelmesiyle de hem ABD, Japonya gibi büyük emperyalist güçlerle çelişki ve sürtüşmeleri öne çıkacak ve hem de Avrupa'daki uluslar Alman egemenliği altına girmiş olacaktır. İşte Alman emperyalizmi, bu hedefine ulaşmak amacıyla içeride, gelişen proleter hareketin ezilmesi için faşizmi güçlendiriyor.

Almanya'da yaygınlaştırılan

"yabancı düşmanlığını" bu temelde anlamak gerekiyor. "Yabancı düşmanlığı" olarak uygulamaya sokulan Alman İrkçılığına açıklık getirmek gerekiyor. Almanya'da yayılan "yabancı düşmanlığı"nın özü işçi düşmanlığıdır. Bu ülkede milyonlarca başka uluslardan gelme işçi çalışıyor. Bu işçiler Alman kapitalizmi tarafından sömürülüyor ve eziliyorlar. Alman finans kapitalinin elinde biriken sermaye hem Alman proletaryasının ve hem de diğer uluslardan işçilerin emeklerinin sömürülmesinin sonucudur. Almanya, yaşadığı ekonomik bunalımın faturasını ilk önce başka uluslara ait işçilere çıkartmak istiyor. Almanlar, "yabancı" işçileri kendi ekonomilerinden uzaklaştırmak istiyorlar. Bu bir devlet politikasıdır. Artan faşist saldırılar, devlet politikası gereğidir. Devletin gündeme getirdiği "yabancı düşmanlığı"nın özü anti-proleterdir. Faşist saldırıların işçilere karşı sürdürülmesi bunu gösteriyor. Almanya on yıllardır ABD egemenliği altında bulunmasına, burada diğer emperyalist ülkelerin varlığının açık olmasına rağmen, faşist saldırılar emperyalist ülkelere karşı yönelmiyor. Kaldı ki amaç "yabancılarla" birlikte yaşamamak olsa, Almanya Avrupa'nın birliği için uğraşmazdı. Bu da gösteriyor ki Alman ırkçılığının asil hedefi ilk önce "yabancı" işçiler sonra da "Alman" işçilerdir. "Yabancı düşmanlığının" bir diğer nedeni de tüm Almanları finans kapitalin etrafında saflaştırma. Nasıl ki bir zamanlar "yahudi düşmanlığı" ile Almanlar faşizme kitle desteği yapıldı; aynı biçimde şimdi de "yabancı düşmanlığı" ile aynı şey yapılmaya çalışılıyor.

Alman ırkçılığının ve milliyetçiliğinin maddi zemini var. Milliyetçilik ve koyu biçimi olan ırkçılık kapitalizmin ürünüdür. Alman milliyetçiliği ya da ırkçılığının ezilen ulusların milliyetçiliği ile ilgisi

yoktur. Alman milliyetçiliği ezen ve sömüren ulus milliyetçiliğidir. Zaten Alman birliğinin hiç bir zaman ezilen ulusların milliyetçiliği ile ilgisi olmamıştır. Alman milliyetçiliği her zaman başka ulusları ezme isteyen Alman kapitalizminin yayılmacılığı ile at başı gitmiştir. Bunun için Alman milliyetçiliği koyu bir ırkçılık ve faşizm biçimini almıştır. Alman ırkçılığının bu kadar yaygınlık kazanmasının bir nedeni de Alman ulusunun çıkarlarıdır. Alman ulusu, tüm burjuva kesimleriyle kendi çıkarları için ırkçı harekete destek veriyor. Daha önceki "topyekûn faşizm"de olduğu gibi, dar kafalı Alman orta sınıfları faşizmin kitle desteği oluyorlar. Neo-nazi hareketi kitlesel olarak Alman orta sınıflarından güç alıyor. Alman orta sınıfları bir kere daha büyük sermayenin iktidarı olan faşizme destek vermekle, kendi yıkılışlarını kendi elleriyle gerçekleştirmiş olacaklardır.

Önemle belirtelim, Almanya'da faşizm 30'lu yıllardaki gibi devlete "tırmanmayacaktır"; faşizm doğrudan devlet eliyle yürürlüğe sokulacaktır. Alman devleti militarist, gerici yapısıyla buna uygundur. Bu anlamda Almanya'da anti-faşist mücadele anti-emperyalist mücadele ile birlikte ele alınmalı ve devletin yıkılması politikasına bağlanmalıdır. Faşizm İkinci Dünya Savaşı sonucu SSCB'nin tayin edici mücadelesiyle yıkıldı. Faşizmin bir dünya sistemi olması engellendi, yıkıldı. Ancak faşizmin maddi temeli olan tekelcilik varlığını korudu ve giderek daha güçlü bir duruma geldi. Almanya'da faşizm ve faşizm tehlikesini tamamen ortadan kaldırmanın yolu sermaye egemenliğine son verecek bir toplumsal devrimden geçer.

Zafer AYDIN

ALMAN VE TÜRK İRKÇILIĞI AYNI KAPIYA ÇIKAR

Almanya'da Alman olmayan uluslardan işçilere karşı ırkçı saldırılar artınca, Türkiye kamuoyunda ırkçılık tartışmaları yoğunlaştı. Türkler, Alman ırkçılığını mahkûm ederken, kendi ırkçılıklarını unuttular. Oysa ki orada Alman ırkçılığı, burada Türk ırkçılığı, ikisi de aynı kapiya çıkar. Almanya'da Alman ırkçılığı azgınlaşırken, Türkiye'de de Türk ırkçılığı-faşizmi üst noktalara tırmandırılıyor. Türk devleti, Alman ırkçılığına karşı protesto ve teşhir kampanyasını yoğunlaştırırken, Kürtlere yönelik Türk ırkçılığını tüm Kuzey Kürdistan'a yaymış durumdadır. Naziler Alman olmayan uluslardan işçilere karşı ırkçı saldırılarını genişletirken, Türk ırkçıları da Kürdistan'da toplu katliamlar düzenliyor, köyleri yakıp yıkıyorlar. Türkiye'de Kürt ulusuna ve tüm ulusal topluluklara karşı en koyu ırkçı saldırıları yapan TC, Alman ırkçıları eleştirirken ne kadar iki yüzlü ve sahtekâr olduğunu ortaya koymuş oluyor.

Türk ulusu, Kürtlere karşı tam bir yüzyıl boyunca dünyanın en koyu ırkçılığını uyguladı. Türklerin, Kürtlere karşı ırkçı-şoven saldırıları, kendi uluslaşma süreci ile at başı gitti. Türkler daha Osmanlılar döneminde Kürtlere karşı kapsamlı bir soykırım gerçekleştirdiler. Kürdistan'da girilen toplu katliamlarla binlerce Kürt öldürülmüş ve on binlercesi de kendi topraklarından göçe zorlanmıştır. Tarihçiler batıya göçe zorlanan Kürtlerin büyük bir kesiminin açlıktan ve kötü koşullardan dolayı yollarda öldüğünü yazıyorlar. Bu yüzyılın başlarında yüz binlerce Ermeni ile birlikte, yüz binlerce Kürt de ya öldürülmüş ya da toprağından kovulmuştur. Kürtlere yönelik olarak Osmanlılar döneminde başlatılan soykırım, TC'nin kurulmasıyla birlikte artarak devam etmiştir. 20'li ve 30'lu yıllar arasında Kürtlere yönelik toplu katliamlar, daha sonra da gruplar halinde devam ettirildi. Türk şovenizminin ağır saldırılarına uğrayan Kürt nüfus, bu süre içinde büyük kayıp verdi. Son on yıl içinde Kürt ulusu, binlerce evladını yitirdi. Kürt ulusuna yönelik, Türk ırkçılığı kurumlaştı ve süreklilik kazandı.

Kürt ulusunu yok etmek için bir yüzyıl boyunca uygulanan Türk ırkçılığı geçen yüzyılda İngiltere'nin kıta Amerika'sında yerlilere karşı giriştiği yok etme politikasıyla, gene aynı ülkenin Avustralya'da yerlilere karşı uyguladığı yoketme politikasıyla ve batının Afrika yerlilerine karşı giriştiği dünyanın en geniş

kapsamlı katliamları ile aynıdır. Türk ırkçılığı yüzyılımızda uygulanan ırk ayrımı politikalarından daha koyudur. Pek çok ırkçı uluslar ulusal baskı altına aldıkları ulusların ulus konumunu kabul ederken, TC, Kürt ulusunun ulusal varlığını dahi kabul etmemiştir. Türk ulusu, Kürtlerin varlığını yok saydı. Düşüncede ve kültürde yoksaydığı Kürt ulusunu, pratikte "varsayarak" o'nu ortadan kaldırmaya çalıştı. Soykırımın yanında, on yılları kapsayan bir asimilasyon politikası izlendi. Kürt ulusunu ve tüm ulusal toplulukları sömürme, ulusal baskı altında tutma, onları asimile etme, herkesi "Türkleştirme" politikası, TC'nin kurumlaşmış temel politikalarından biri olarak kaldı.

Dünyanın en koyu ırkçılık politikasına başvuran bir ulusun başka ulusların ırkçılığında şikayetçi olması çok gülünç oluyor. Gülünç duruma düşenlerin başında ırkçı-faşist Türk basını geliyor. Türkiye sınırları içinde yaşayan herkesi "Türk sayan" şoven basın, güya ırkçılığa karşıymış gibi bir hava yarattı. Bu şoven basının aynı sayfalarında Kürt halkına yönelik katliamlara övgüler ve ağızlarının salyalarını akıta akıta desteklediklerine ait yazılar var. Tam da Türk burjuvazisine has bir iki yüzlülük. Nazilerin Türk işçilerine yönelik ırkçı saldırılarını, kendi politik çıkarları yönünde kullanan Almanya'daki Türk faşistleri de Alman ırkçılığına karşı olduklarını göstermeye çalışırken aynen şoven-faşist Türk basını gibi ne

kadar alçakça bir iki yüzlülük içinde olduklarını ortaya koydular. Tüm Kürtleri yoketme politikası güden Türk faşistlerinin Almanya'da yaptıkları yalnızca Türk işçilerini kendi faşist politikaları etrafında toplama çalışmaktadır. Türk devletinin de politikası aynıdır. Nazi saldırılarını bahane ederek Türk emekçilerini TC'nin etrafında toplamak. Kısacası Türk burjuvazisi ve Türk şovenistleri ne kadar ırkçılığa karşı olduklarını yüksek sesle söylerlerse söylesinler, bunu yapmakla kendi ırkçılıklarını daha açık olarak ortaya koymuş oluyorlar.

Türkiye'de olsun Almanya'da olsun, proletaryanın, sorunun özünü doğru kavraması gerekir. Milliyetçilik kapitalizmin bir ürünüdür. Her tür milliyetçiliğin kapitalizm bağlantısı gözardı edilirse, sorun doğru olarak anlaşılabilir. O halde kapitalizme ve şovenizme karşı mücadele birlikte verilmelidir. Türk milliyetçiliği de Türk kapitalizminin bir ürünüdür. Türk burjuvazisi, Kürtlere karşı asimilasyon ve yoketme politikası izlediği, izliyorsa, bunun nedeni, Türk burjuvazisinin çıkarlarıdır. Türk burjuvazisi on yıllar boyu Kürt ulusunun hem toprağını ve hem de emeğini sömürdü. Burjuvazi böylesi bir servetin iki kaynağı olan toprak ve emeği elinde tutmak için koyu bir ulusal baskı politikası izledi. Burjuvazi, kendisini bu servetten edecek her hangi bir çözüme de hiç bir zaman razı olmayacaktır. Aynı burjuvazi, emper-

yalizm karşısında milliyetçiliğin en ufak bir belirtisini dahi göstermez. Ülke topraklarını ve servetini emperyalistlere peşkeş çekerken, "ulusal" olan hiç bir şey düşünmez. Tıpkı nazilerin ABD ve diğer emperyalistlerle ilişkilere ses çıkarmamaları gibi, Türk şovenistleri de emperyalistlerle işbirliğine ve emperyalizm karşısında alçalmaya ses çıkarmaz ve tam tersine bu politikaları savunurlar. Demek ki burjuvazi için esas olan kendi kapitalist çıkarlarıdır. Kürtlere karşı uygulanan ulusal baskı politikasının altında yatan işte burjuvazinin bu çıkarlarıdır. O halde şovenizme karşı mücadele kapitalizme karşı mücadele temelinde yürütülmelidir.

Şu yanılıya da düşülmemelidir: Madem ki her tür milliyetçilik ve şovenizm kapitalizmin ürünüdür, o halde şovenizme yani ulusal

baskıya karşı mücadele kapitalizm yıkılana kadar bekletilmeli. Bu biçimdeki bir düşünce tarzı kesin olarak yanılıdır. Şovenizm ve ulusal baskı gözlerimizin önünde uygulanırken, Kürt halkı ulusal baskının altında eziliyor ve katliama uğruyorken, ulusal baskıya karşı mücadele görevleri, kapitalizmin yıkılışına kadar ertelenemez. Ulusal baskıya karşı, ırkçılığa karşı mücadele, güncel olarak ele alınmalı ve yürütülmelidir.

Türk şovenizmi de, tıpkı Alman şovenizmi gibi faşizm biçimini almıştır. Bilinmelidir ki faşizm aynı zamanda koyu bir şovenizmi uygular. Gerek Almanya'da ve gerekse Türkiye'de ırkçılığa, şovenizme, milliyetçiliğe karşı mücadele faşizme ve kapitalizme karşı mücadele ile birlikte yürütülmelidir.

Almanya'da bulunan Kürt ve Türk işçiler ve diğer ulusal topluluklardan işçiler Alman ve Türk ırkçılığına karşı birlikte mücadele yürütmelidir. Savaş pratik olarak her iki ırkçı akıma karşı verilmelidir. Türk ve Alman faşistleri bir madalyonun iki yüzüdür. Zaten uzun dönem birbirleriyle ilişki içinde bulunmuş ve sosyalizme karşı tavır almışlardır. Tüm bunlar biliniyor. Türk ve Alman ırkçılığına karşı mücadele, faşizme ve kapitalizme karşı mücadele olarak verilmeli, mücadele pratik olarak verilmeli, savaş zor temelinde yürütülmelidir.

Devrim DENİZ

"BÜTÜN DÜNYANIN İŞÇİLERİ BİRLEŞİN"

Sayın başkan Kim İl Sung 80. yaş gününüzü kutlayacaksınız, ve siz 60 yıldan beri Kore devrimine hizmet verdiniz ve büyük bir sorumluluğu yerine getirdiniz. Bu süreçte hangi problemleri hissettiniz? Duydunuz? Karşılaştınız?

Bildiğiniz gibi uzun zamandan beri yaşamın her alanında özgür bir form yaratmak, gerçekleştirmek ve bu yolda bir çok zorluklara göğüs germek ve karşılaşılabilecek problemleri yaratıcı bir şekilde başarmakla karşı karşıyaydık. Biz tabii ki geçmişin, tarihin eksiklerinden yada yapılan yanlışlıklardan ders almak ve bunlardan yaşam şartlarına uygun olarak öğretiler üretmek ve bunları ileriye yükseltmek zorundaydık. Tabii ki bununla yapılmak istenen halkın temel kültür düzeyini, bilinç düzeyini yükseltmek yada hâkimiyetin halkta olduğu bir form yaratmaktır.

İnsan her şeyin sahibi ve her şey üzerine karar verebilecek bir varlıktır. Bu Alman felsefesinin temel ilkesidir. Bizim kurduğumuz da budur. Yani her şeyin insan için ve onun özgür iradesi ile yapılması. İnsan yazgısının belirlenmesinde objektif şartların ve ilişkilerin büyük bir etkisi vardır. Ama bununla beraber en büyük rolü oynayan tabii ki insandır. İnsanın rolünün belirleyiciliği yaratıcı gücünün gelişmesinden gelmektedir. Tabii ki yapılacak en büyük gelişme, insanın bilinçlenmesi yolundadır. Halk yığınları, eski sömürü sınıfını devirenler ve yerine halk hâkimiyetini sağlayanlar aynı zamanda yüksek bir kültür-bilinç düzeyini de yaratmak zorundadırlar. Ama sosyalist düzenin, sistemin kurulmasından sonra yapılacak en büyük görev, kolektif toplum ruhunun kazanımına yönelik çalışmalardır. Yalnız-

ca sömürüye, baskıya karşı bir çalışma değil, insanlar toplumun bir bireyi olduğu ve toplumsal birliklerimizin çalışmaları sadece bir avuç insan için değil, genele yönelik çalışmaları ve bu yolda birliktelik ve dayanışmadır.

Beklenmeyen gelişmeler bize göstermiştir ki, sosyalist sistemlerde toplumlarda devrim sürecinde yapılacak en büyük şey bireyleri (kitleyi) ideolojik bilinç, sosyalist bilinçle donatmak ve bunu yükseltmektir. Sosyalist ideoloji halkın kalbinde kök salmalı ve reel yaşamda pratikte kendini göstermelidir. Bu kesintisiz bir süreci kapsamalıdır.

Sayın Başkan Kim İl Sung, egemen, barışçı ve gelişen yeni bir Asya için görüşlerinizi belirtir misiniz. Asya'da barış perspektifi, güvenlik ve ekonomik birliktelik yada işbirliği hakkındaki değerlendirmelerinizi alabilir miyiz?

Yeni, egemen, barışçı ve gelişen bir Asya'nın biçimlenmesi, şekillenmesi, bunun için çalışan, uğraşan, birlikten yana, kolektiviteden yana olan halklarla olacaktır. Her şeyden önce bütün değerler, insanlık için ve yeni bir dünya için; bağımlılığın, kudretin, şiddetin, savaşların olmadığı bir dünya içindir. Her şeyden önce Asya'lı halklar bunu ASYA KİTASINDA EGEMEN kılmalıdır. Asya, büyük, hızlı gelişimlerin olabileceği bir potansiyele sahip, Asya kıtası en büyük kıta özelliğinde, dünya halklarının yarısından daha çoğunu üzerinde barındırıyor. Ekonomik, doğal (Naturel) yaratıcı gelişmeleri bağrında taşıyor. Asya'lılar çalışkan, zeki ve becerikli, çok eski bir tarihleri, zengin tecrübe ve kültürleri var. İnsanlığın gelişimine en büyük katkıları burada olmuş. Eğer Asya'lı bü-

tün halklar birlikte yardımlaşma, dayanışma ve kaynakları ve her alanda birlikte harekete geçirirlerse yeni, gelişen başarılı bir ASYA yaratacaklardır. Bu bir tesadüf olmayacaktır. Gelecek yüzyılın Asya için yeni bir çağ olacağı kuşkusuzdur.

Asya'da hala emperyalizmden korunması gereken eskiden kalma bir miras, değerler vardır.

Asya'nın yeni biçimlendirilmesinde Asyalıların yapması gereken, istenilen militarizmin ve Nükleer silahların (barışı ve güvenliği tehdit eden) kaldırılması, emperyalizm için uygun olan ortamların, düzenlerin ortadan kaldırılması ve Asya'da olabilecek her türlü egemen, baskıcı, müdahalelerin reddedilmesi.

Asyalı halklar bu kıtaya yaraşır bir şekilde problemleri kendi aralarında genel talepleri ve istekleri doğrultusunda çözmelidir. Asya ülkeleri arasında gelişmiş, az gelişmiş ve gelişmemiş ülkeler var ama, doğal zenginlikleri söz konusu.

Yeni bir Asya'nın inşası için bütün kaynaklar mevcuttur. Bu, sadece bütün halkların birliktelikten, dayanışmadan yana olmasını gerektirmekte ve hepsinin gene egemenlikten yana olmasını gerektirmektedir. Prensipte olarak Asya'lı bütün halkların karşılıklı temelde genel eşitlik, hâkimiyet, dayanışma, yardımlaşmaya dikkat etmeleri gerekmektedir. Birbirlerinden öğrenme, karşılıklı çıkar, bağlılık ve hızlı bir kolektif işbirliği.

Hükümetinizin yeni dönemde Kore yarımadasındaki nükleer silahlar sorununun çözümüne yaklaşımı nedir?

Kore yarımadasındaki Nükleer silahlar sorunu Amerika'nın Güney Kore'de Nükleer silahları konuşlandırmasından kaynaklanmaktadır. Bi-

zim cumhuriyetimiz nükleer silahları olan bir ülke değil, tutarlı bir şekilde ifade edersek, Kore yarımadası nükleer silahların olmadığı ve barış bölgesi olan bir yer olmalıdır, değiştirmelidir. Bu çoktan biliniyor.

Nükleer silahların kontrolü ile ilişkin oluşum belli bir prosedüre tabidir.

Sizin düşüncenize göre Kore birliğini sağlayabilmek için hangi sorunlara çözüm bulunulmalıdır?

İçerden bir güç sağlanıp, barışçıl, saldırsız, beraberce çalışılmalı, Güney ve Kuzey Kore arasında değerli, başarılı ilişkiler yaratılmalı, beraberce zorluklara karşı mücadele verilmeli ve birlikteliği sağlamaya yönelik çalışmalar yapılmalıdır. Şimdi sorun iki ülkenin birleşmesine varabilmek için, politik, askeri, ekonomik kültürel ve öteki bütün alanlarda Kuzeyle Güney arası görüşmelerin doğru bir şekilde yapılıp, beraberce bu anlaşmalara uyulup çaba sarf edilmesi ve birbirlerine yardım edip tek bir Kore'nin oluşması temelinde olmalıdır. Bu anlaşmalara, itaat gösterme uyum sağlama ve bu görev için büyük bir sorumluluk duymak gerekmektedir. Bütün halkların istediği, dilediği de budur, özlediği de budur.

Bu arada Kuzeyin ve Güneyin temsilcileri görevlerine önemle yaklaşmalı ve temel nokta ülke halklarının ilişkileri, dürüstlük temelinde ilerletmeleri arzumuzdur. İki ülkenin arasındaki birliğin konfederasyonla sonuçlanması olasıdır.

Sizin ülkenizde sosyalizm özel bir biçimde inşa edildi, yapılandı. Sizin ülkenizdeki sosyalist durum ve perspektiften ve yapılanmadan bahsedebilir misiniz?

Kore'deki sosyalizm Alman İdeolojisi'nin fikri düşüncesi ile yardımıyla yapılandı ve halk kitlesinin belirleyici güçlerinin temel alınması ile

ayakta durmaktadır.

İnsanlar genel olarak sosyalizm üzerine konuştuklarında, bir toplumda, sömürünün olmadığını, insanın insan tarafından baskı altında olmadığını ve bütün insanların eşit haklara sahip olduğundan bahsediler.

Ama esas itibariyle sosyalizm, yalnız eşit hakların olduğu bir toplum (içinde sömürüyü, baskıyı taşımayan bir toplum) değil, aynı zamanda bu toplum bütün halk kitlesini bünyesinde taşıyarak ve ilişkiler "her şeyin sahibi halktır", prensibiyle ele alınıp arkadaşlık ve yoldaşlık temelinde sıkı bir şekilde gelişip, yapılandı, ve bununla toplumsal egemenliğin ve yaratıcılığın var olduğu mutlu, haz veren bir yaşam tarzı oluşturuldu. Bizim sosyalizm, Alman İdeolojisi çevirisinde yapılanıp vücutlandı, ve kendine karakter verip, halk kitlesi tarafından benimsendi. Halk bu sosyal-politik organizasyonlar içerisinde örgütlenip, kurumlaştı.

Her şey devrimci ve arkadaşlık temelinde ele alınıp, kader, yaşam ve ölüm birlikte paylaşıldı ve öteki bütün alanlarda da politik ekonomik ve kültürel egemenlik hakları barışçıl bir şekilde sağlandı.

Politik, maddi ve kültürel yaşam ele alınıp, eşitçe ölçülüp orantılı bir gelişim sağlandı ve bütün halk gerçek yaratıcı ve yaşamdan zevk duyduğu sosyalist yaşama kavuştu.

Toplumumuzdaki her birey kendi yeteneklerini kullanarak toplum içinde, güvenli bir iş sahibidir ve tüm enerjisini kullanarak özgür, mutlu, bir şekilde hem kendisi, hem de toplum için çalışmaktadır.

Kapitalist sistemin çarpıklığından, yoksulluk, zenginlik, işsizlik, evsizlik, beslenme, eğitim, giyim vs. endişelerden uzak rahat bir yaşam sürdürmektedir.

Eğitim ve sağlık hizmetleri sınırsız ve parasız bir şekilde bütün bireyle-

re sunulmuştur.

Halkımızın sosyalist yaşamında politik olmanın büyük bir anlamı vardır. Halkımız gerçek hakkını politikada arar ve bizde her birey kesinlikle sosyalist organizasyonun içerisindedir. Çünkü sosyalist organizasyonda kolektivizm vardır ve kolektivizmde yaşam, kişiye güven, sevgi ve yaşama sevinci vermektedir. Halkımız içeriden ve dışarıdan herhangi bir egemenliğin ve boyunduruğun altında yaşamamaktadır. Çünkü özgür bir yaşam hakimdir. Fakirlik, işsizlik ve endişelerden uzak, toplumsal bozukluklardan uzaktırlar, eşit, mutlu, anlamlı bir yaşama sahiptirler. Çünkü sosyalist ideolojinin prensipleri, bunu gerektirmektedir.

Sosyalist inşa, halkların ihtiyaçlarını mutlu kılacak bir şekilde sürekli ileriye doğru götürmelidir. Biz her şeyden önce işçi sınıfına bilinçli, kültürlü bir form kazandırmak için bütün gücümüzü koymak ve toplumun bütün bireylerini devrimci, ilerici bir yapıyla donatmak gerektiği fikrindeyiz. Sosyalizmin maddi ve teknik yapıdaki inşasını, yapılanmasını sürekli kılmak, dayanıklı kılmak gerekir. Maddi ve kültürel yaşam standartlarını yükseltmek, halk gücünü güçlendirmek, onların rolünü ve fonksiyonunu kesintisiz bir şekilde ileriye götürmek, ideolojik, teknik ve kültürel devrimi enerjik bir şekilde hızlandırmak, aynı zamanda doğayı, toplumu ve insanları güzel bir şekilde şekillendirip sosyalizmi başarıya ulaştırmak gerekir. Biz bundan kesinlikle eminiz ki sosyalizmi düzenli, başarılı olarak uygulayacağız ve sosyalist değerleri istenilen şekilde bu yolda tutarlı olarak sürdüreceğiz.

Kaynak: ASAMI SHINBUN Gazetesi (Japonya).

Çeviren: M.Güney ORUÇ

DEVRİMCİ PROLETARYA DERGİSİNİN DEMOKRATİK DEVRİM ANLAYIŞI ÜZERİNE KISA BİR ELEŞTİRİ

Son yıllarda, Türkiye'deki maocu akımlar arasında ciddi değişiklikler olduğu görülüyor. Bu değişiklikler en başta Mao'nun devrim ve üç dünya teorisinden kopma yönündeki çabalar biçiminde belirleniyor. Geçmişte tüm teorik gıdasını Mao'dan alan bu akımlar bugün bu teorik mirası reddetme ve ondan kurtulma çabasına girmiş bulunuyorlar. Aslında bu çabalar yeni de sayılmaz. Nispeten uzun bir süreli kapsamakla birlikte günümüzde de sürdürdüğüne zaman zaman tanık olmaktadır. Ne var ki, bunca uzun zamandır kopuş çabalarına rağmen tam ve gerçek kopuşu sağlayamıyorlar. Bu olgu, maocu akımların her yeni aşamada Mao'nun "yeni" bir karşı-devrimci yanını, "keşfetmelerinden" rahatça anlaşıyor. Mao'ya yönelik eleştiriler o denli sert biçimlere bürünüyor ki bazen şaşırıp kalıyoruz. Örneğin Türkiye'deki maocu akımlardan TİKB ve TDKP Mao'ya ve onun teorik mirasına eleştiri yöneltirlerken "karşı-devrimci", "marksizm karşısında gerici", "demokrat" gibi kavramlarla düşüncelerini ifade edebiliyorlar. Her şeye karşın bu akımlar maocu dünya görüşünden kopamıyorlarsa, bu hem Mao'nun düşüncelerinin bütünlüğünden hem de bu akımların gırtlaklarına kadar maocu dünya görüşüne batmış olmalarından kaynaklanıyor. Bu nedenle, her yeni dönemde Mao'nun "yeni" bir karşı-devrimci yanını "keşfederek" özeleştirimlerini yapıyorlar. Ama tüm bu olumlu çabalara karşı, bir bütün olan maocu dünya görüşü toptan reddedilip marksizme yönelmeden maoculuktan kurtulmak mümkün olmayacaktır. Örneğin, Mao'nun dünya görüşünün kristalize olmuş halini ifade eden "sosyal-emperyalizm" tezini reddetmeden "üç dünya teorisini" ya da "Milli Demokratik Devrim" tezini reddetmek Mao Zedung düşüncesinden kurtulmak için yeterli olmuyor. Kendilerinin deyimiyle "anti-sosyal emperyalizm kesim"de yer aldıkları sürece sadece Mao'dan değil, maoculuğun Türkiye'deki babası Doğu Perinçek'in düşüncelerinin etkisinden dahi kurtulmaları olası olmayacaktır. Türkiye'de "anti-sosyal emperyalizm kesim"de yer alıp da Doğu Perinçek'in düşüncelerinin etkisinden kurtul-

manın mümkün olmadığını dünyadaki her gelişme karşısında bu akımların aldığı her tavır bir kez daha kanıtlamaktadır. Örneğin; yıllarca sosyal emperyalist dedikleri Sovyetler Birliğinde 91 olaylarından sonra gerçekten karşı devrimci ve anti-komünistler siyasal iktidarı gasp edince, olayları açıklayabilmek için Doğu Perinçek'in devletçi kapitalistler-liberal kapitalistler açıklamasını beklemek zorunda kaldılar. Ve Doğu Perinçek bir kez böyle yorum yaptıktan sonra tüm maocu siyasal akımlar bu yorumu ağız birliği etmişçesine tekrarlayıp savundular. Demek ki, Doğu Perinçek veya Mao Zedung'a veryansın etmek, hiddetten köpürmek onların siyasal ve teorik düşüncelerinin etkisinden kurtulmuş olmak için yeterli olamıyor.

Bu, Mao'nun düşüncelerinin, aynı anlama gelmek üzere, maoculuğun bütünsel bir dünya görüşü oluşturmasından ileri geliyor. Örnek olsun; marksist tarih anlayışından, toplumların değişim yasaları anlayışından kısacası, diyalektik ve tarihi materyalizmden ayrılıp maocu kampa geçmeden sosyal emperyalizm tezini savunmak; ya da tersinden söylersek, Mao'nun dünya görüşünün kristalleşmiş hali olan sosyal emperyalizm tezini savunarak marksist çizgide kalmak mümkün değildir. İster TİKB, ister TDKP ya da diğer akımlar olsun kendilerinin deyimiyle "anti-sosyal emperyalist kesimde" kaldıkları sürece bu çelişkiyi yaşayacaklardır. Ve bu çelişki orta yerde durdukça maoculuktan kopma çabaları ancak Mao Zedung düşüncesinin şurasını burasını tırtıklamaktan başka bir anlam taşımayacaktır.

Devrimci Proletarya yayınlarından, "Kesintisiz Devrim ve Oportünizm" broşüründe ifade edildiği gibi; "uzun yıllar bir revizyonizmi, alelacele terk edip etkisinden bütünüyle kurtulmak olanaklıydı" dizgi hatasından meydana geldiğini düşündüğümüz cümle düşüklüğünü bir kenara bırakırsak biz de broşürün yazarı gibi düşünüyoruz. Gerçektende uzun yıllar bir revizyonizmi savunduktan sonra alelacele terk edip onun etkilerinden bütünüyle kurtulmak olanaklı değildi. Hele de bu "revizyonizm" dedikleri şey

Mao Zedung Düşüncesi olunca bu çok somut bir gerçeklik haline alıyor. Nitekim, maocu düşünceleri terk ettiğini iddia eden bütün maocu siyasal akımlarda bunu gözlemek mümkündür. Gerçi yazar bunu kendi dışındaki maocu siyasal akımlar için ileri sürüyor ama, kendisinin de aynı durumda olduğunu göstermiyor. Biz bu yazıda yer yer bunu da göstermeye çalışacağız. Ancak, önce şunu ifade etmeliyiz ki, her ne kadar, Mao Zedung Düşüncesinin etkisinde lense de, bu etkiden kurtulmak için ciddi bir çaba harcayanlardan birisi Devrimci Proletaryadır.

Devrimci Proletarya çevresinin demokratik devrim konusundaki düşüncelerini ifade ettiğine inandığımız "Kesintisiz Devrim ve Oportünizm" broşürünün çelişkilerine ve maoculuğun etkisinde kalan kimi yönlerine değinirken, bu arada bu konudaki doğru düşüncelerin ne olduğunu açıklamaya çalışacağız. Ama önce şu hatırlatmada bulunacağız: Broşürün yazarı, maocu demokratik devrim anlayışından kopuş çabasından duyduğu coşkuyla yazarken bazı şeyleri ilk kendi keşfediyormuş gibi bir havayla yazmaktadır. Oysa yazar, Türkiye devrimci hareketinin geçmişinden birazcık haberdar olsaydı, şimdi binbir çabayla sistemleştirmeye çalıştığı -ki onu da tam beceremediğini birazdan göreceğiz- düşüncelerin 1977-78'li yıllardan beri, üstelik sistemli biçimde Emeğin Birliği dergisi tarafından savunulduğunu görecek. Ama geçerken belirtelim, maoculuğun tarihi kendisiyle başlatma eğilimi Devrimci Proletarya yazarına da iyice sinmiştir. Yazara, eğer araştırma gereksinimi duyarsa, araştırmasında kolaylık olsun diye anımsatalım, "Emeğin Birliği" ile "Kurtuluş Sosyalist Dergi" arasındaki tartışmalarda, yani yaklaşık on dört-onbeş yıl önceki yayınlarda Emeğin Birliği dergisi Demokratik Halk Devriminin anti-kapitalist özünü açığa çıkarır ve sizin şimdi el yordamıyla bulmaya çalıştığınız sonuçlara bilimsel yollardan ulaşırken, Kurtuluş Sosyalist Dergi "bağımsızlıkçı kapitalizm" anlayışını savunuyordu; o bağımsızlıkçı kapitalizm ki, bugün Seçenek dergisinin savunmaya çalıştığı "demokratik kapitalizm"e denk düşmektedir. Anlayacağınız, ne siz ne de Seçenek'in cephesinde yeni bir şey yok.

DEVRİMCİ PROLETARYA'NIN DEMOKRATİK DEVRİM ANLAYIŞI EKLEKTİKTİR

Devrimci Proletarya yazarının bazı sonuçlara el yordamıyla varmaya çalıştığını öne sürmekle ona haksızlık yapmış değiliz. Çünkü yazar, ele aldığı ko-

nunun kendisine bile hakim değildir. Bu yüzden, örneğin, Doğu Avrupa devrimlerini tanımlamaya çalışırken, iki sayfa arayla birbirinin tam tersi iki yorumda bulunabilmektedir. Sözgelimi, broşürün 44. sayfasında:

"Doğu Avrupa ülkelerinde gelişen devrimler genellikle burjuva demokratik bir karaktere sahiptir. Ne var ki, bu devrimler çarlık otokrasisini, feodal kalıntıları yıkmayı hedef alan 1905 devriminden farklı yönler de taşıyorlardı. Çünkü, bu ülkelerde proletarya sadece feodal kalıntıları değil, bir bütün olarak iktidardaki büyük burjuvazi ile büyük toprak sahiplerini ve onların ardındaki emperyalizmi hedef almadan edemezdi. Bu özellik, yani devrimin daha ilk aşamada işçi sınıfının dolaysız düşmanı büyük burjuvaziye karşı da yönelmek zorunda olması söz konusu devrimlere daha derin, daha halkçı bir içerik kazandırıyor. Başka bir deyişle, ilk aşamada büyük burjuvazinin siyasi egemenliği yıkılmakla sosyalist nitelikteki bir görev de çözülmüş olacaktı" (1) (abc) diyerek Doğu Avrupa devrimlerini burjuva demokratik karakterli diye tanımlarken, hemen iki sayfa sonra şöyle diyor:

"Doğu Avrupa ülkelerinde zaferden sonra kurulan yeni iktidar proletarya diktatörlüğü görevlerini de yerine getiren halk demokrasisi devleti niteliğini taşıyordu, yani devlet özünde sosyalistti. Dolayısıyla, halk demokrasisi burjuva demokrasisinin bir biçimi yada çeşidi değil, proletarya diktatörlüğünün bir biçimiydi. Bu durum, devrimin gerçekleştiği genel ve özel koşulların, proletaryanın hegemonyasının, halk iktidarının sovyetik tarzda örgütlenmesinin ve devrimin kesintisizliğinin bir sonucuydu." (2) (abc)

Devrimci Proletarya yazarının, Doğu Avrupa devrimlerini bir yere oturtmadığı her halinden anlaşılıyor. Bir yerde, bu devrimleri burjuva demokratik karakterli olarak nitelendirirken iki-üç sayfa sonra, bunun tam tersini ileri sürerek "yani devlet özünde sosyalistti" diyebiliyor. Yazarın kafa karışıklığı ileriki sayfalarda da sürüyor ve örneğin bir başka yerde D. Avrupa devrimlerini tekrar burjuva demokratik devrimler kategorisine sokan şu ifadeyi kullanıyor:

"Oysa burjuva demokratik devrimden burjuva demokratik devrime fark vardır. 1789 Fransız devrimi ile 1905 Rus devriminin yada 1945 Doğu Avrupa devrimleri ile sözgelimi Afrika'nın sömürge devrimlerinin bir ve aynı kalıba sığdırılmayacakları"

besbellidir. Bunlar, genel karakterleri bakımından aynı kategori altında toplanabilseler bile, gerçekleştikleri çağ, her birinin içinde devindiği tarihsel-toplumsal koşullar hatta proleter devrime yakınlıkları veya uzaklıkları açısından ayırt edilmek zorundadırlar. (3) (abc)

Yazarın nasıl bir kafa karışıklığı içinde olduğu şimdi daha iyi anlaşılıyor. Yazar, marksizmi kaba kavramakla, sık sık eleştirdiği Seçenek dergisinin durumuna kendisi de düşmekten kurtulamıyor. Çünkü, yazarın kafasında, tüm maocu akımların ve maoculuktan etkilenenlerin kafasında olduğu gibi, iki tür devrim vardır. Birincisi burjuva demokratik devrim, ikincisi proleter yada Sosyalist devrim. Ama dünya devrimler tarihi başka bir olguyu ortaya çıkartıp yazarın önüne koyunca, bu sefer yazar şaşırıp kalıyor ve ne diyeceğini bilemiyor. Yazarın, burjuva demokratik karakterler dediği D. Avrupa devrimleri öyle "burjuva" karaktere sahip ki, zaferle birlikte "Proletarya diktatörlüğünün bir biçimi" olan halk demokrasilerini ortaya çıkarıyor. Marksist-Leninist devrim teorisinin bu kaba kavranışı Devrimci Proletarya yazarını böyle bir paradoksa düşürmekten geri kalmıyor. Oysa marksizm soruna böyle yaklaşmaz. Marksizme göre, burjuva demokratik devrimler ile proleter devrim dışında halk devrimleri de vardır.

"Bu «halk» devrimi kavramını Marx'ın ağzında şaşırtıcı gelebilir; ve Rusya'da Plekhanovun çömezleriyle Menşevikler, yani Struve'nin şu marksist geçinen çırakları, Marx'ın bu sözünü pekâlâ bir «dil sürçmesi» olarak nitelendirilebilirler. Onlar marksizmi öylesine yavanca liberal bir öğretiye indirgemişlerdir ki, onlar için, burjuva devrimi ve proleter devrimi antitezi dışında hiçbir şey yoktur; üstelik bu antitezi de en skolâstik bir biçimde anlarlar"(4)

Lenin, sanki bu sözleri Devrimci Proletarya yazarı için söylemiş. Ama bu özellik Devrimci Proletarya yazarına has değildir. Mao Zedung Düşüncesi'ne bulaşmış her siyasal akımın, marksist-leninist devrim teorisini algılayıp kavrama biçiminden kaynaklanan bir özelliğidir bu.

Doğu Avrupa'da 1945'li yıllarda ortaya çıkan devrimler ile daha pek çok devrim Lenin'in işaret ettiği halk devrimi kategorisine girmektedir. Bu devrimler, ister doğrudukları iktidar nedeniyle olsun, ister toplumsal yaşamda meydana getirdikleri değişimler nedeniyle olsun, burjuva demokratik devrimlerden ta-

mamen farklı tipte devrimlerdir. Hatta, proletaryanın devrimdeki öncü rolü ve hegemonyası nedeniyle proleter devrimlere oldukça yakın devrimlerdir. Ama yine de proleter devrim değildir.

Yine de, Devrimci Proletarya yazarı yer yer, marksist-leninist devrim teorisinin o kaba kavranışından kurtulma çabası içinde görünüyor. Bu çaba sonucu, doğru çizgiye bir hayli yaklaştığı da oluyor ama bir türlü doğru çizgiye gelemiyor. Yukarda, Doğu Avrupa'da gerçekleşen halk devrimlerini nasıl burjuva demokratik devrimler kategorisine soktuğunu gördük. Şimdi de genel olarak halk devrimlerini yine aynı kategoriden nasıl çıkarmaya çalıştığını görelim:

"Anti-emperyalist demokratik halk devrimi, başında kendi ihtilalci partisi bulunan proletaryanın önderliği altında bütün kent ve kır emekçilerinin katıldığı, ama özellikle işçi-köylü temel ittifakı çerçevesinde gelişip zafere ulaşan bir devrim tipidir. Bu devrimin sonunda kurulacak siyasal rejim de, doğal olarak, proletaryanın doğrudan sosyalist diktatörlüğü olmayacak, işçi sınıfının önderliği altında halkın egemenliğini ifade edecektir...."

Ancak bu halk iktidarı, Seçenek'in «burjuva demokrasinin en gelişmiş» biçimi olarak gördüğü, yada proletaryanın hegemonyasında olması ile olması arasında pek fark görmediği «demokratik iktidar tipinden nitelikçe farklıdır.» (5) (abc)

Burada, okuyucuya bilgi olsun diye, yazarın eleştirdiği Seçenek Dergisine ait «demokratik iktidar» tipinin burjuva demokratik bir iktidar olduğunu belirtmek durumundayız. Yazar, bir başka maocu görüşün temsilcisi olan Seçenek Dergisini eleştirirken doğruya bir hayli yaklaşıyor. Ancak görüşlerinin eklektik yapısından dolayı, bir süre sonra tekrar doğru çizgiden uzaklaşıyor ve böyle yalpalayıp duruyor. Buraya kadar yazdıklarımızla, yazarın devrimin karakteri konusunda nasıl bir kafa karışıklığına ve iç bütünlükten yoksun bir düşünceye sahip olduğunu göstermiş bulunuyoruz.

Bu iç bütünlükten yoksun eklektik devrim anlayışı, devrim sorunlarının tanımlanmasında daha pek çok yerde karşımıza çıkmaktadır. maocu anlayış ile doğru devrim anlayışı arasında gidip-gelmekten kaynaklanan bu durum, örneğin devrimin karakterine damgasını vuran iktidarın tanımlanmasında da olduğu gibi, devrimin çözeceği sorunlarda da karşımıza çıkmaktadır. Devrimci Proletarya yazarı, broşürün ba-

şından sonuna kadar devrimin anti-emperyalist, anti-feodal bir demokratik devrim olacağını vurgulamış. Bu vurgu tüm devrim anlayışının üstündeki örtü durumuna gelmiş. Dikkati çeken bir başka nokta, devrimin anti-kapitalist olacağını ifade etmekten sürekli kaçınması ve vurguyu sürekli anti-emperyalizm, anti-feodalizm yönüne kaydırmasıdır. Peki neden anti-kapitalizm değil? Bu sorunun yanıtını broşürde bulmak mümkün değildir. Üstelik şu saptamaya rağmen:

"Bu açıdan, Türkiye'de devrim teorisini formüle ederken, kapitalizmin azımsanmayacak bir gelişme düzeyine eriştiğini, feodal kalıntıların oldukça geri plana düştüğünü, köylülük içindeki farklılaşmanın kır burjuvazisi ile kır proletaryası arasındaki bölünmeyi her yıl daha da belirginleştirdiğini, işbirlikçi teknelci burjuvazinin gerek devlet iktidarında, gerekse ekonomik ve mali sistemde baş köşeyi tuttuğunu proletaryanın güçlü bir konuma eriştiğini ve dolayısıyla bu olguların işçi sınıfının sosyalist hareketinin görece ağırlığını artırdığını dikkate almak mümkün değildir." (6) (abc)

Evet, bütün bu saptamalara rağmen neden hala devrimimiz anti-kapitalist (yazar isterse buna anti-teknel desin, "demokratik kapitalizm" diye bir şey savunmadığı sürece bir mahzuru yok) değil de, anti-emperyalist, anti-feodal oluyor? Devlet iktidarı, ekonomik ve mali sistem, her şey teknelci sermayenin elinde ama bizim devrimimiz «oldukça geri plana düşen» feodalizme karşı olacak. Mantık yada bilimsellik bunun neresinde? Yazar, bu saçma-sapan çelişkiye aslında önsel olarak kabul ettiği ama açıkça ifade etmekten kaçındığı şu kaba görüşten dolaşıyor: "Feodalizme ve emperyalizme karşı gerçekleşen devrimler demokratik devrimlerdir, kapitalizme karşı gerçekleşen devrimler de sosyalist devrimlerdir. Ve madem ki bizim devrimimiz demokratik olacak o halde bu emperyalizme ve feodalizme karşı olmalıdır." Türkiye devrimci hareketinin pek çok akımına egemen olan bu görüşten Devrimci Proletarya yazarı da yakasını kurtaramıyor. Feodalizm çok geri plana düşmüş ne gam. Mademki devrimimiz demokratik olacak öyleyse anti-emperyalist, anti-feodal olmalıdır. Bu, bu kadar basit.

Böyle olunca, "her devrimin temel sorunu iktidar sorunudur" leninist belirlemesi, yazarın ağzında, boş anlamsız, yavan bir ifadeye dönüşür. Oysa bu, marksist devrim kuramının özünü ifade eden leni-

nist bir saptamadır. Lenin'e göre devrimin karakterini belirleyen olgu, devrimin zaferiyle birlikte hangi sınıfın yada sınıfların iktidarı aldığı ve hangi sınıf yada sınıfların iktidardan alaşağı edildiğidir. Soruna böyle yaklaştığı için Lenin, 1917 Şubat devrimini tanımlarken şu net ifadeleri kullanmıştır:

"Bu devrimden sonra, iktidar başka bir sınıfa, yeni bir sınıfa, burjuvaziye ait bulunuyor.

"İktidarın bir sınıftan ötekine geçişi, sözcüğün salt bilimsel anlamıyla olduğu kadar, politik ve pratik anlamıyla da bir devrimin birinci, başlıca ve esas belirtisidir.

Burjuva devrimi yada burjuva demokratik devrim, Rusya'da bu bakımdan tamamlanmıştır." (7)

Bu açık ifadelerden anlaşılacağı gibi, Lenin, devrimin sınıf karakterini çözümlerken tamamen iktidarın kimlerin eline geçtiğiyle ilgilenmektedir. Bu yüzden, iktidarı burjuvazinin ve burjuvalaşmış büyük toprak sahiplerinin ele geçirdiğini görünce, burjuva demokratik devrimin tamamlandığını saptamıştır. Lenin, bu saptamayı yaparken devrimin hangi görevleri çözdüğüne ilişkin herhangi bir argümana girmiyor. Bu yaklaşımın kesin doğruluğunu daha sonraki tüm devrim deneyimleri kanıtlamıştır. Örneğin, Ekim Devrimi sosyalist karakterde olduğu halde geri Rusya'nın pek çok alanında feodalizmi ve geri ekonomik biçimlerle birlikte, burjuva demokratik bir içeriğe sahip ulusal sorunu çözerken bütün Doğu Avrupa devrimleri kapitalist üretim biçimine son veren demokratik halk devrimleriydi. Ne var ki, Doğu Avrupa devrimlerinin kapitalizmi çözmesi ve Ekim Devriminden çok daha ileri anti-kapitalist görevleri yerine getirmeleri onları sosyalist devrim yapmamıştır.

Bir yandan Türkiye'de (yazar nedense Kürdistan'dan pek söz etmiyor) işbirlikçi teknelci kapitalizmin egemenliğinden söz etmenin, öte yandan devrimin olmayan bir feodalizme karşı gerçekleşeceğini öne sürmenin sıkıntısını yaşıyor. Bir yanda Türkiye'nin somut olan ekonomik, siyasal yapısı öte yanda kafasında varolan şablon arasındaki çelişki yazarın yakasını bir türlü bırakmıyor. Bu yüzden olacak, bir yerde şunu diyor:

"Ancak, proletaryanın iktidarda asıl önder güç durumundaki teknelci burjuvaziyi hedefleyeceği dolayısıyla iktidar elde edilince anti-kapitalist adımlar atmadan edemeyeceği de bir gerçektir. Proletarya önderliğinde zafer kazanmış Türkiye devrimi teknelci

sermayeye üst üste darbeler indiren sosyalist karakterde adımlar atmadıkça..."(8)

Görüldüğü gibi, yazar zor durumda kaldığı yerde devrimi kapitalizme karşı yönlendiriyor. Ancak onu "anti-kapitalist adımlar atmak"la sınırlandırıyor. Anti-kapitalizmin çevresinde dolanıp duruyor, bazen "adımlar" attırıyor, bazen "darbeler" indiriyor ama yine de anti-kapitalizm olmuyor. Çünkü, yazarın kafasında yatan esas düşünce şu ki; anti-kapitalist bir devrim olsa olsa sosyalist bir devrim olur.

Oysa, salt siyasal düzeyde kalmayacaksa, devrim, egemen üretim biçimi ne ise ona da hemen yönelmek zorundadır. Çünkü, siyasal bir devrim ekonomik bir devrime hemen dönüşmezse yenilginin koşullarını kendi elleriyle hazırlamış olur. Bu gerçek yüzünden, proletaryanın öncülüğündeki emekçi sınıflar iktidarı ele geçirir geçirmez, hatta biraz abartmayı göze alarak söylersek, daha iktidarı ele geçirirken egemen sınıfın ekonomik egemenliğini ortadan kaldırmak, egemen üretim biçimini, yani tekelci kapitalist üretim sistemini parçalamak zorundadır. Bunu elinden geldiği kadar büyük bir hızla yapmayan bütün iktidarlar yıkılmaya mahkûmdur. Çünkü, siyasi iktidarı elinden alınmış sermaye sınıfı, eski siyasal egemenliğini tekrar eline geçirmek için en başta ekonomik gücüne dayanarak büyük bir çaba içine girecektir. Proletaryanın önderliğindeki halk iktidarı bu gerçeği öngörerek, tekelci sermaye ile emperyalist tekellerin varlığına hemen son vererek kapitalist üretim biçimini, egemen üretim sistemi olmaktan çıkarmak zorundadır. 1871 Paris Komünü'nün yıkılışını hazırlayan en büyük hatalardan birinin Komüncülerin bankalara el koymaması olduğu bugün herkes tarafından bilinir. Aynı şekilde, yakın tarihten bir örnek olarak Bulgaristan devrimini incelediğimizde aynı gerçeğe karşılaşıyoruz. İkinci emperyalist dünya savaşı koşullarında, Bulgaristan Komünist Partisi önderliğindeki Vatan Cephesi iktidarı, Sofya'da bulunan Müttefik Denetim Komisyonunun varlığı yüzünden (Müttefik Denetim Komisyonu, emperyalist devletlerin bir komisyonudur) çok ileri anti-kapitalist adımlar atmayınca iktidarı yitirme tehlikesiyle yüz yüze gelmişti. Bu konuda Dimitrov şöyle yazıyor:

«Ancak kapitalistlerin gücü sınırlandıysa da, işlerinin sahibi olarak kaldılar ve bu durumu, üretimin gelişmesini ve hükümet tedbirlerini engellemek için kötüye kullandılar. Ekonomik bir temele oturdukları için halk rejimi üzerinde belirli bir baskı kura-

biliyorlardı.»(9)

BKP önderliğindeki Vatan Cephesi iktidarının anti-kapitalist çizgide daha ileri adımlar atmasının önündeki engel, emperyalistlerin Sofya'daki varlığıdır. Onların varlığı, politik iktidarı yitiren sermaye sınıfına doğrudan bir destek oluşturuyordu. Bu özgül durumu hesaba katmazsak Bulgaristan halk devriminin esas olarak anti-kapitalist temelde gerçekleştiğini rahatça görebiliyoruz. Dimitrov da bu olguyu yani, Bulgaristan devriminin anti-kapitalist karakterini sık sık dile getirmişti. Sadece Bulgaristan halk devrimi değil, 1945'li yıllarda gerçekleşen tüm Doğu Avrupa devrimleri de anti-kapitalist temelde gerçekleşmişlerdir. Buna, yazarın örnek almayı pek sevdiği anlaşılan Arnavutluk da dahildir. Elbette, bu devrimler kapitalist üretim biçimine son verirken, bunun yanı sıra daha geri ve kalıntı biçimindeki üretim ilişkilerini de ortadan kaldırıyor, eskinin kalıntısı ne varsa silip süpürüyordu. Bu konu o kadar açık ki, Doğu Avrupa devrimlerinin anti-kapitalist temelde gelişip gelişmediği biçimindeki bir tartışmayı gereksiz ve anlamsız buluyoruz. Devrimci Proletarya yazarının da bu konuda aksi şeyler ileri süreceğini düşünmüyoruz.

Devrimci Proletarya yazarını devrimin anti-kapitalist bir devrim olacağını ileri sürmekten alıkoyan nedenlerden birisi kafasındaki şablon ise, diğer bir nedeni de halk devrimlerinin ve halk iktidarlarının proletarya devrimine ve proletarya diktatörlüğüne bir geçiş ve yaklaşım biçimi olduğunu kavrayamamasıdır.

BİR GEÇİŞ VE YAKLAŞIM BİÇİMİ OLARAK HALK DEVRİMİ VE HALK İKTİDARI

Lenin, II. Enternasyonal oportünistlerine karşı proletarya diktatörlüğünün teorik kavgasını verip kazandıktan sonra, komünistlerin dikkatlerini bu diktatörlüğe geçiş ve yaklaşım biçimlerini bulmak üzere yoğunlaştırmalarını istemişti. II. Enternasyonal oportünizminin marksizmi burjuvaziyle uzlaştırma çabalarına karşı proletarya diktatörlüğünün zorunluluğunu ve gerekliliğini teorik olarak kanıtlayıp göstermek bir dönemin ertelenmez göreviydi. Bundan dolayı Lenin, bir dönem boyunca oportünizme karşı kavgasını bu alanda verdi. II. Enternasyonal'in oportünist liderlerinin masa çekmecelerinde ve arşiv raflarında unutturmaya çalıştıkları marksizmin sınıf savaşımına ilişkin bu en temel düşüncesini tekrar gün ışığına çıkarttı, geliştirdi ve marksist düşüncenin

vazgeçilmez bir ilkesi olduğunu kanıtladı.

Lenin, Devlet ve İhtilal ile Proleter Devrim ve Dönek Kautsky gibi temel eserlerinde marksizmin burjuva devlet karşısındaki görevleri ile kapitalizmden sosyalizme geçiş aşamasında devletin alacağı siyasal biçimi ortaya koyduktan sonra, yani proletarya diktatörlüğünün gerekliliğini kanıtladıktan sonra, her ülkenin somutunda bu proletarya diktatörlüğüne nasıl yaklaşılacağı ve geçileceği sorununa eğilmek gerektiğini ve bu görevin her ülkenin kendi komünist partisinin omuzlarında olduğunu göstermiştir. Bütün ülkelerin sovyet deneyini izlemelerinin doğru olmadığını ve izleyemeyeceklerini, çünkü her ülkenin kendi özgül koşullarından dolayı proleter devrim ve proletarya diktatörlüğüne başka başka yollardan ve başka biçimlerle varacağını biliyordu. III. Enternasyonal, Lenin'in işaret ettiği bu görevi yerine getirmek için yoğun bir çalışma içine girdi. Ortaya çıkan devrim deneylerinden gerekli dersleri çıkararak, bu deneylerin genel ve özgül yanlarını ayırıştırarak proleter devrime geçiş ve yaklaşım biçimlerini bulmaya çalıştı. Anti-faşist cephe hükümetleri, halk cephesi iktidarları, birleşik işçi hükümetleri vb. düşünceler bu çalışmanın ürünleri olarak ortaya çıktı.

İki aşamalı, kesintisiz tek devrim süreci Lenin'den sonra daha da bir gereklilik ve zorunluluk haline aldı. Çünkü, emperyalizm dünya pazarını genişlettikçe ve her geçen gün yeni alanları egemenliği altına aldıkça, gittiği yerlere kendi karakterini de götürerek kapitalist üretim biçiminin gelişimini sağlamıştır. Bu süreç emperyalist sermayenin gittiği her alanda geri üretim biçimlerinin şu veya bu yolla -çoğunlukla devrimci bir tarzda- tasfiyesini ve kapitalizmin tekelci düzeyde gelişimini beraberinde getirmişti. Lenin'in "emperyalizm gittiği her yere kendi karakterini de götürür" biçimindeki belirlemesi bu süreçte maddi bir olgu haline aldı.

Emperyalist sermayenin gittiği her yere kendi karakterini de götürerek kapitalizmi geliştirmesi ve daha geri üretim biçimlerini zamanla tasfiye etmesi o ülkelerdeki devrim süreçlerini, sınıflararası güç dengelerini ve sınıf ilişkilerini doğrudan etkilemiştir. Bu etkileme, devrimlerin artık geçmişten daha fazla biçimde, daha ilk adımda kapitalist üretim biçimlerine yönelmesine ve demokratik devrimlerin daha çok biçimde sosyalist devrimlere yaklaşmasına yol açtı. Böylece, demokratik devrim ile sosyalist devrimle-

rin bir çok görevi iç içe geçmiş oldu. Bu noktada, demokratik devrim ile sosyalist devrimin iç içeliği; proletaryanın hazırlık, örgütlülük ve bilinç düzeyinden başka bunları birbirinden ayıran hiç bir ara aşamanın vb. şeyin olmadığı gibi bir yaklaşım doğru ve tek marksist yaklaşımdır. Bu yönüyle, demokratik devrim sosyalist devrime bir yaklaşım ve geçiş biçimidir yada başka şekilde ifade edersek, demokratik devrim sosyalist devrimin ön girişidir diyebiliriz.

Demokratik devrim ile sosyalist devrim arasındaki ilişki mekanik değil organiktir ve tek zincirin iki halkası biçimindedir. Yani, bunları mutlak anlamda birbirinden ayırmak mümkün değildir. Bu nedenle, buradaki sosyalist devrim kavramı kelimenin gerçek anlamında bir devrimi, yani bir alt-üst oluş ve bu alt-üst oluş sonucu devletin yeniden parçalanması ve iktidarın yeniden fethini anlatmaz. Sadece, iktidarın sınıf bileşimindeki bir değişimi ifade eder. Sınıf bileşimindeki değişim neden gereklidir biçimindeki bir sorunun yanıtı devrimci demokratik iktidarın sınıf bileşiminde saklıdır. Eğer, devrimci proletarya sosyalizme ve oradan sınıfların olmadığı komünizme varma hedefini ısrarla izleyecekse -ki öyledir- o zaman bu amacı gerçekleştirmeye yetenekli tek sınıf olarak iktidarı tek başına ele geçirmek üzere kendi dışındaki sınıf ve katmanları şu veya bu biçimde iktidardan uzaklaştırmak zorundadır. Devrimci demokratik halk iktidarının bir savaş örgütü; demokratik halk devriminin de hareket halindeki bir devrim olmasının temel esprisi budur. Proletaryanın daha demokratik aşamada saplanıp çakılmaması işte bu görevini unutmamasına bağlıdır. Bu görevini unutmaması, devrimin kesintiye uğraması, kendi çıkarlarını küçük burjuvazinin çıkarlarına feda etmesi anlamına gelir.

Devrimci Proletarya yazarının demokratik devrimin bu saydığımız özelliklerinden bazılarını gördüğü ve kabul ettiği broşürün genelinden anlaşılıyor. Ne var ki, onun anlamadığı, bu devrimin anti-kapitalist bir devrimden başka hiç bir şey olmadığıdır. Bu nedenle, devrimi sürekli anti-emperyalist demokratik devrim olarak, hatta kimi yerlerde anti-emperyalist, anti-feodal olarak tanımlamaktadır. Her ne kadar bir çok olgu yazarı, devrimin anti-kapitalist olduğunu itiraf etmeye doğru sürüklese de yazar ısrarla ve maharetle bu gerçeği itiraf etmekten kaçınmaktadır. Çünkü, devrimin kesintisizliği hakkında kaba bir kavrayışa sahip olan yazar eğer bu gerçeği kabul

ederse devrimin adını "sosyalist devrim" koymak zorunda kalacağını sanıyor. Hem kafasındaki, "anti-kapitalist devrimler sosyalist devrimdir." biçimindeki şablon hem de Seçenek Dergisinin "troçkist" suçlaması Devrimci Proletarya yazarını bir hayli ürkütmüşe benziyor. Ama yazar ne kadar ürkerse, ürksün, eğer doğruyu yakalamak istiyorsa ileriye doğru cesur adımlar atmak zorundadır. Demokratik devrimimiz anti-emperyalist, anti-feodal değil, anti-kapitalist bir demokratik devrim olacaktır. Çünkü, devrim emperyalizm ve tekelci sermayenin egemenliğine bir kez yöneldimiydi kapitalizmin köklerine kadar derinleşmeden edemez. Devrimin kapitalizmin köklerine yönelmesiyle kapitalizm hem bir sistem olarak ortadan kalkacak hem de devrim sosyalist evreye doğru büyüyecektir. Demokratik halk devriminin hareket halindeki bir devrim ve demokratik halk iktidarının enerjik bir iktidar olması esprisi burada yatmaktadır. Tekelci sermayenin politik tekelini, yani faşist devleti parçalayacak olan devrim, kapışma en üst düzeye varınca karşı konulmaz biçimde sosyalizme yönelecektir. Devrimin kesintisizliği ve iki aşamalı tek bir süreç biçimindeki karakteri, ifadesini bu şekilde bulur.

HALK DEMOKRASİLERİ VE ÖZGÜL BİÇİM SORUNU

Yukarda, Devrimci Proletarya yazarının halk demokrasileri ve halk devrimleri konularında kafasının karışık olduğunu belirterek; iktidar, proletarya diktatörlüğü ve halk demokrasileri sorununa şöyle bir değinip geçmiştik. Şimdi, yazarın halk demokrasileri ile proletarya diktatörlüğü üzerine taşıdığı yanlış düşünceleri ortaya koyarak marksist anlayışın ne olduğunu açıklamaya çalışacağız. Ama önce şunu ifade etmeliyiz ki, yazar, diğer maocu akımlardan bu konuda oldukça uzaklaşmış ve uzaklaştıkça leninist devrim ve iktidar anlayışına yaklaşmıştır.

Yazarın kafa karışıklığı halk demokrasilerinin tanımlanmasında kendini iyice ortaya koyuyor. Bir yandan halk demokrasilerine proletarya diktatörlüğünün özgül bir biçimi diyor, ama öte yandan, yer yer bunları proletarya diktatörlüğünden ayırmaya çalışıyor ve proletarya diktatörlüğüne dönüşecek bir iktidar biçimi olduklarından söz ediyor. Oysa, halk demokrasilerine proletarya diktatörlüğünün özgül bir biçimidir demek, o iktidarların aslında proletarya diktatörlüğü olduklarını, ama her ülkede o ulusal biçime büründüklerini söylemekle eş anlamdadır.

Çünkü, her ülkede proletarya diktatörlüğü o ülkenin tarihsel, siyasal ve ulusal özelliklerine göre **özgül bir biçim** alacak, ama öz itibarıyla bütün ülkelerde aynı kalacaktır. Egemen sınıf olarak örgütlenmiş proletarya...

Egemen sınıf olarak örgütlenmiş proletarya yani proletarya diktatörlüğü tarihte daima özgül biçimler almıştır. Örneğin, Paris Komünü'nde bir biçim, Rusya'da bir başka biçim, (yani sovyetler biçimi), 1945'li Doğu Avrupa ülkelerinde, her ülkede halk demokrasilerinin dönüşmesiyle farklı farklı biçimler almıştır. Ama tüm bu biçimlerin ortak paydası, ortak yanı, egemen sınıf olarak örgütlenmiş proletaryanın iktidarı olmalarıdır. Bu işin özüdür ve bu özü gözden yitiren kişi politik iflasa mahkûmdur.

Her devrimin temel sorununun iktidar sorunu olduğunu ortaya koyan leninizmin iktidarı hangi sınıfların ele geçirdiğiyle ilgilendiğini ve esasın bu olduğunu yukarıda vurgulamıştık. Eğer demokratik devrimde iktidar işçi sınıfı ile birlikte şehir ve köy küçük burjuvazisinin ve yoksul köylülerin eline geçecekse, kısacası, tüm halkın iktidarı olacaksa bu iktidar proletarya diktatörlüğünün özgül bir biçimi değil, ama ona dönüşme potansiyelini güçlü biçimde içinde taşıyan demokratik halk iktidarı olacaktır. Proletaryanın hegemonyası sorunu işte bu dönüşme noktasında yaşamsal bir önem taşır. Ama biz hegemonya sorununa gelmeden önce tekrar proletarya diktatörlüğü sorununa dönelim. Lenin, proletarya diktatörlüğüne bir yerde şu tanımlı getirir:

"Marx tarafından devlete ve sosyalist devrime uygulanmış bulunan sınıflar savaşımı öğretisi, zorunlu bir biçimde proletaryanın siyasal egemenliğinin diktatorasının, yani onun kimseyle paylaşmadığı ve doğrudan doğruya yığınların silahlı gücüne dayanan bir iktidarın (abç) kabul edilmesine götürür."(10)

Lenin gibi Marx da proletarya diktatörlüğünü egemen sınıf olarak örgütlenmiş proletarya tanımına uygun olarak Paris Komünü'nde öz olan şeyi şöyle tanımlar:

"Komünün gerçek gizemi şudur: O özsel olarak bir işçi sınıfı hükümeti üreticiler sınıfının temellükçüler sınıfına karşı mücadelesinin ürünü, emeğin iktisadi kurtuluşunun gerçekleşmesini sağlayan en sonu bulunmuş siyasal biçim idi."(11)

Proletaryanın kimseyle paylaşmadığı bir iktidar olarak proletarya diktatörlüğünün her ülkenin tarih-

sel, siyasal ve ulusal özelliklerine uygun özgül biçimler alması kadar doğal ve bilimsel bir şey olmaz. Oysa, halk demokrasileri proletaryanın başta şehir ve köy küçük burjuvazisi olmak üzere diğer emekçi sınıf ve katmanlarla paylaştığı siyasi iktidar biçimleridir. Böyle olmasına rağmen yazar halk demokrasilerinin proletarya diktatörlüğünün "özgül ve geçici" bir biçimi olduğunu şöyle ileri sürüyor:

"Devlet iktidarında komünist partinin ve proletaryanın yönetici ve önder bir rol oynaması ve halk demokrasisi devletin kurulduktan itibaren proletarya diktatörlüğünün görevlerini de yerine getirmeye başlaması, onun neden çizginin öbür tarafında değil de bu tarafında bulunduğunu, yani neden proletarya diktatörlüğünün özgül ve geçici bir biçimi olduğunu gösterir"(12)

Yazar, Seçenek Dergisine karşı bir düşünce geliştirirken, iktidarın niteliği konusunda doğru çizgiye bir hayli yakınlaşmasına rağmen, halk demokrasisi devletini yine de bir yere oturtamıyor. Çünkü, yukarıda görüldüğü gibi, bir taraftan halk demokrasisinin proletarya diktatörlüğünün kendisi olduğunu ifade eden bir tarz tuttururken biraz sonra "proletarya diktatörlüğüne geçiş aşamasına özgü özel bir biçim" olarak tanıtıyor. Bu iki tanımı yan yana getirdiğimizde yazarın kafa karışıklığını bir resim gibi yansıtan şöyle bir ifade ortaya çıkıyor: "proletarya diktatörlüğüne geçiş aşamasına özgü özel bir biçim" olarak "proletarya diktatörlüğünün özgül bir biçimi" olan halk demokrasileri...

Devrimci Proletarya yazarından çok daha geri bir devrim ve iktidar anlayışına sahip olan Seçenek Dergisi, yazarın bu kafa karışıklığını görerek onu "proletaryanın köylülükle iktidarı paylaştığı bir iktidar ile proletarya iktidarını karıştırmakla suçluyor". Eğer siz devrimci demokratik iktidarı proletarya diktatörlüğünün özgül bir biçimi olarak görmeye devam ederseniz Seçenek yazarı, o çok geri devrim anlayışına rağmen sizi eleştirir ve eleştirisinde yerden göğe kadar haklı olur. Bu konuda, Seçenek yazarına verdiğiniz yanıtın ne kadar inandırıcılıktan uzak ve çelişkili olduğunu gördüğünüzü sanıyoruz. Öyle yanıtlar veriyorsunuz ki, binbir zahmetle oluşturduğunuz doğru görüşleri bir kalem darbesiyle yıkılmış oluyorsunuz. Evet, gerçekten de demokratik aşama iktidarın elde edilmesiyle başlayan ve proletarya dışındaki sınıf ve katmanların iktidardan uzaklaştırılarak proletaryanın iktidarı kimseyle paylaşmayan egemen sı-

nif durumuna gelmesine dek süren aşamadır. Birinci aşama budur ve iktidarın yalnızca proletaryanın eline geçmesiyle başlayan aşama ikinci yani sosyalist aşamadır. Seçenek Dergisinin sizinle tartıştığı iktidarın karakteridir başka bir şey değil. Bu yüzden verdiğiniz yanıt hem baştan sona yanlış hem de ilgisizdir.

Hele de:

"Oysa demokratik aşamadan sosyalist aşamaya geçiş devrimin kesintisiz akışı içerisinde bir takım görevlerin zamanında yerine getirilmesiyle gerçekleşir." (13)

biçimindeki sözler iktidar sorunundan bir şey anlamadığınız biçimindeki iddiamızın somut kanıtıdır. Eğer devrim iki aşamalı, kesintisiz tek bir süreçten oluşuyorsa ve bu iki aşama organik biçimde birbirine bağlıysa, bu iki aşamayı, proletaryanın bilinç, örgütlülük ve hazırlık derecesinden başka hiç bir şey birbirinden ayırmıyorsa -ki siz doğru olarak broşürün bir çok yerinde bunu ifade ediyorsunuz- o zaman yukarıda ki sözleriniz baştan sona yanlıştır. Çünkü leninist iktidar anlayışına göre demokratik aşamadan sosyalist aşamaya geçişi sağlayacak olan şey, "bir takım görevleri" ister yerine getirilsin ister getirilmeden olsun, proletaryanın iktidarı tek başına ele geçirmesidir. Bu olay gerçekleştiğinde hangi görevler gerçekleşmiş ya da gerçekleşmemiş olursa olsun, devrimin sosyalist aşamasına girilmiş demektir.

Halk demokrasili iktidarların proletarya diktatörlüğüne bir geçiş ve yaklaşım biçimi olduğu en somut olarak Doğu Avrupa'nın 1945'li devrimlerinde görülmüştür. Anti-faşist, anti-kapitalist demokratik devrimlerin zaferiyle birlikte kurulan halk iktidarları, her ülkenin somut koşullarına ve sınıflar arası güç ilişkilerine göre değişen süreler içinde proletarya diktatörlüklerine doğru değişmişlerdir. Ama bu iktidarlar, daha işin başında proletarya diktatörlüğünün özgül bir biçimi olmak bir yana, çoğu durumda komünistler hükümette çoğunluğu dahi oluşturamıyordu. Bulgaristan devrimi bunun tipik örneğidir.

"Eski burjuva devlet mekanizması 9 Eylülde tamamen yıkılmadı. Komünistler, yeni kurulan hükümette azınlıktaydılar. Kilit noktalardan çoğu, sonradan halk rejimine ayak uyduramadıkları hatta düşman oldukları anlaşılan bir takım kişilerin elindeydi."(14)

Politik iktidarın böylesine paylaşıldığı ve komünistlerin azınlıkta kaldığı bir halk iktidarına proletar-

ya diktatörlüğünün özgül bir biçimi denemeyeceği yeterince açıktır sanırız. Bununla birlikte, bu iktidarın proletarya diktatörlüğüne dönüşmesi, iktidar ve devrimde proletaryanın oynadığı önderlik rolü ve hegemonik gücünden ileri gelmektedir. Elbette, devrimde ve iktidarda proletaryanın hegemonyası olmasaydı o iktidarın sosyalist iktidara doğru büyümesi, büyük ihtimalle söz konusu edilemezdi. Demek ki devrimde ve iktidarda proletaryanın hegemonyası devrimin kesintisiz biçimde sosyalizme varmasının olmazsa olmaz koşuludur. Etkileyecilik, kapsayıcılık ve sürükleyiciği ifade eden hegemonya, hem devrimin kesintisiz sürmesinin hem de küçük burjuvazinin yalpalamalarına son vermenin garantisidir. Bulgaristan örneğinde görüldüğü gibi, hükümet burjuva unsurlarla paylaşılma ile birlikte, tüm emekçi sınıf ve katmanları peşinden sürükleyen proletaryanın politik öncüsü, halk içindeki gücü ve etkisi ile yerel yönetim merkezlerinin çoğunu elinde bulundurması sonucu kapitalistlerin direnişini kırabildi.

Devrimde ve devrimin zaferiyle birlikte kurulacak iktidarda proletaryanın hegemonyasının olması, o iktidarın proletarya diktatörlüğünü embriyon halinde içinde taşıması anlamına gelir. Yani, proletaryanın hegemonyası, devrimin ve iktidarın sosyalizme doğru büyüme potansiyelini içinde güçlü biçimde taşıdığını gösterir. Ama bu, sınıf mücadelesinin iktidarın kendi içinde bile sürdüğünü anlattığı gibi, bu iktidarın proletarya diktatörlüğünün özgül bir biçimi olmadığını da anlatır. Devrimci Proletarya yazarının en büyük yanlışlarından birisi, aradaki bu farkı anlayamamasıdır.

Halk demokrasisi iktidarlara, büyük sermayenin politik ve ekonomik egemenliğine son verdikten sonra küçük burjuvazi ile proletarya arasında mücadeleden sürdüğü, devrimin sosyalizme doğru yol alması ile demokratik aşamada çöküp kalmasının belirlendiği kışıma sahne olan iktidarlardır. Böyle bir iktidara proletarya diktatörlüğünün özgül bir biçimi demek kadar yanlış ve proletarya diktatörlüğünü sulandıran bir tanım olamaz. Ama, aynı iktidar içinde proletaryanın gücü, örgütlülüğü, hazırlık ve bilinci ne kadar ileri düzeyde olursa, kısacası, proletaryanın hegemonyası ne kadar güçlü olursa devrimin daha demokratik aşamada çöküp kalma tehlikesi o kadar bertaraf edilmiş olur. Bu bağlamda, demokratik devrimde proletaryanın hegemonyası yaşamsal bir önem taşır ve bu hegemonya, o iktidarın prole-

tarya diktatörlüğünün embriyonu olarak var olmasını sağlar.

Devrimin sosyalizme doğru büyümesinin bir teminatı proletaryanın hegemonyası ise bir diğeri de daha işin başında kapitalizmin köklerine yönelmesidir. Devrim bu yönde ne kadar yol alırsa proletarya o denli konumunu sağlamlaştırır, küçük burjuvaziyi etkisi altına alır, yalpalamalarını en aza indirir ve en önemlisi, büyük sermayenin direnme umutlarını kırar, yok eder. Bu konuda küçük burjuvazinin anti-kapitalist adımlardan ürkeceğini, ittifaktan kopacağını ileri sürmek kadar menşevik bir düşünce olamaz. Yazar, her ne kadar böyle bir düşünceyi açıkça ifade etmemiş olsa da devrimin anti-kapitalist karakterini vurgulamaktan duyduğu ürküntü bizde, haklı olarak, bu düşünceyi taşıdığına dair kuşku uyandırıyor.

Son söz olarak şunu ifade etmek istiyoruz: maoculuk bir bakış ve yaklaşım yöntemidir aynı zamanda. Mao Zedung Düşüncesinin tümünden kurtulmadıkça şurasına -burasına eleştiri yönelterek ondan kurtulamazsınız. Bu düşünce sistemi sanattan estetiğe, kültürel birikimden devrim anlayışına kadar yaşamın her alanında kendi etkisini gösterir, belli eder. Diğer konularda olduğu gibi devrim anlayışı sorununda da marksist-leninist bir çizgiye gelebilmek, diyalektik olmayan düşünce sisteminden kurtulmak için Devrimci Proletarya yazarının maoculuktan tam bir kopuş yapmasından başka çaresi yoktur.

Taylan IŞIK

(1) *Kesintisiz Devrim ve Oportünizm sf. 44*

(2) *Kesintisiz Devrim ve Oportünizm sf. 47*

(3) *Kesintisiz Devrim ve Oportünizm sf. 94*

(4) *Lenin, Devlet ve İhtilal sf. 50*

(5) *Kesintisiz Devrim ve Oportünizm sf. 68*

(6) *Kesintisiz Devrim ve Oportünizm sf. 63-64*

(7) *Lenin, Nisan Tezleri ve Ekim Devrimi sf. 23-24*

(8) *Kesintisiz Devrim ve Oportünizm sf. 96*

(9) *Dimitrov, Faşizme Karşı Birleşik Cephe sf. 407*

(10) *Lenin, Devlet ve İhtilal sf. 37*

(11) *Marx-Engels, Seçme Yapıtlar, Cilt 2, sf. 267*

(12) *Kesintisiz Devrim ve Oportünizm sf. 68-69*

(13) *Kesintisiz Devrim ve Oportünizm sf. 121*

(14) *Dimitrov, Faşizme Karşı Birleşik Cephe sf. 397-398*

BURJUVAZİNİN YÖNETİM KRİZİ DEVRİMCİ OLANAKLAR VE KOMÜNİST HAREKETİN GÖREVLERİ

Türkiye ve Kürdistan, yeni, geniş ve kapsamlı olaylarla çalkalanıyor. Yaklaşık üç dört yıldır süreklilik kazanan işçi sınıfı hareketi tekrar büyük bir yükselme sürecine girmiş bulunuyor. On binlerce işçi çeşitli nedenlerle sokağa dökülmüş durumdadır. Tersane işçileri ve askeri işyeri işçileri bu eylemlilik sürecinde baş çektiler. Bu işçileri demir-çelik gibi ağır sanayi kollarının işçileri izledi. Binlerce demir-çelik işçisi toplu-sözleşme ve özelleştirme nedeniyle gösterilere başla-

dı. Yine özelleştirme ve ekonomik istemler nedeniyle Sümerbank işçileri eyleme geçti. Binlerce deri işçisi sendikasıylaştırma, ağır çalışma koşulları ve demokratik hakları kısıtlama girişimlerini protesto için meydanlara çıktılar. Beykoz Sümerbank işçileri özelleştirmeyi engellemek

ve toplu sözleşmeyi daha iyi koşullarda sonuçlandırmak için eylemlerini fabrika işgali boyutuna vardırıdılar. Maden ocakları işçileri işyeri işgali ve protestolara başladılar. Bunun gibi daha yüzlerce işyeri ve fabrikada işçi eylemleri çeşitli biçim ve düzeylerde sürüyor. Tüm bunlara Kâğıthane belediye işçilerinin işten atılmaları protesto etmek, engellemek ve tekrar işe alınmak için sürdürdükleri eylemleri; bu işçilerle dayanışma amacıyla tüm belediye işçi ve çalışanlarının iş bırakma ve destek eylemlerini eklemek gerekiyor.

Sermaye sınıfı ve onun hükümeti, tüm bu eylemler karşısında şimdilik soğukkanlılığını koruyor gibi görünüyor. İşçilerin, yasaları hiçe sayan eylemleri karşısında polis ve jandarma şimdilik sessiz kalıyor. Devlet şimdilik işçi sınıfıyla çatışmayı bizzat körüklemekten kaçınıyor. Buna karşılık, işçi sınıfı hareketini durduran hiçbir gerçek önlem de alamıyor. Buna gücü yetmiyor. Çünkü, işçilerin eylemlerine neden olan tüm sorunlar tekelci kapitalist yapının her gün ürettiği yapı-

sal sorunlardır ve bunlar karşısında çaresizdir. Örneğin, işçilerin hareketine neden olan özelleştirme, bugün sermaye sınıfının cankurtaran simidi gibi sarıldığı bir önlemdir. Tekelci kapitalist yapının içinde bulunduğu krizi aşmak için tüm burjuva hükümetler özelleştirme vaadiyle iktidar olmaktadır. Oysa işçiler, özelleştirmenin işsizlikle eş anlamlı olduğunu ve bunun kendileri için yıkım anlamına geleceğini yaşamın kendisinden öğrenmiş bulunuyorlar.

Tekelci kapitalist yapının içinde bulunduğu krizi aşmak için tüm burjuva hükümetler özelleştirme vaadiyle iktidar olmaktadır. Oysa işçiler, özelleştirmenin işsizlikle eş anlamlı olduğunu ve bunun kendileri için yıkım anlamına geleceğini yaşamın kendisinden öğrenmiş bulunuyor.

İşçilerin, günlük yaşamlarını iyileştirmek için yürüttükleri ekonomik mücadele sorununda durum farklı değildir. Enflasyon oranının %100'e yaklaştığı koşullarda işçiler, mevcut durumlarını korumak için bir kavga verirken, sermaye sınıfı maliyeti düşürerek, dış pazarda, daha ucuz ve kalite-

teli mal ile pazar arayışı içindedir. Tekelci sermayeye aktılan trilyonlar nedeniyle zarar eden büyük devlet işletmeleri işçilerine ücret artışını sağlamak, hükümetler için mümkün görünmüyor. Dolayısıyla, özelleştirme sorununda sermaye sınıfının yaşadığı açmaz bu konuda da geçerlidir; bir yanda enflasyona karşı gerçek ücretini korumaya çalışan işçiler, öte yanda ücretleri daha aşağıya çekme uğraşındaki sermaye sınıfı. Bu nesnel durum işçi sınıfı hareketine sağlam bir temel oluşturmakta, ve sınıfın hareketinin sürekliliğinin garantisini olmaktadır. Dün belediye işçileri öndeydi. Bugün ağır sanayi işçileri öne geçti. İşçi sınıfı hareketi karşısında soğukkanlılığını korumaya çalışan tek elci sermaye ve onun faşist devleti, Kürt halkının ulusal ve sınıfsal kurtuluş mücadelesi karşısında iğrenç, saldırgan ve kan içici yüzünü göstermektedir.

Kürdistan ulusal kurtuluş hareketinin ilan ettiği "ateşkes" sürecini faşist devlet, toparlanma, fırsattan yararlanarak yeni mevziler kazanma ve ulusal harekete

yeni darbeler indirme amacıyla kullandı. "Ateşkes" süreci içinde yüzlerce gerilla öldürüldü, onlarca köy boşaltıldı, Kürt halkı göçe zorlandı. İnsansızlaştırma politikası tüm hızıyla sürdü. Devlet güçleri daha önce gitmeye cesaret edemedikleri bölgelere "ateşkes" fırsatından faydalanarak girdi ve tüm vahşetini gösterdi. Faşist devletin "ateşkese" yanıtı böyle oldu: kan ve ateş.

Faşist devletin kan ve ateşle imha politikasına, PKK ateşle karşılık vermek zorunda kaldı. Bunun üzerine çatışmalar hızlandı, boyutlandı ve savaş, devletin hiç ummadığı düzeye sıçradı. Gelişmelerden şaşkına dönen egemen sınıf, tüm topluma karşı topyekûn savaş ilan etti. Kürdistan sorununu çözmek için şimdilik baskı ve şiddetten başka bir politikası olmadığı ortaya çıktı. İçişleri Bakanlığında yapılan bir toplantıda dile getirilen görüş, sağlıklı düşünme yeteneğini kaybetmiş bir sınıfın ruh halini yansıtmaktadır. "Terörle sorunu olmayanın bizimle sorunu olacaktır. Yani devletle sorunu olacaktır. Terörle sorunu olmayan, bunu hoşgörüle karşılayan, devletin kendisine hoşgörüle yaklaşmadığını görecektir. Camı yanacaksa yanacak, bundan tabii bir şey de olamaz." Bu sözler, egemen sınıfın ruh halini yansıtmaya açısından oldukça ilginçtir. Egemen sınıf ve onun devleti, tüm topluma meydan okumaya, toplumu, başta Türk ve Kürt ulusu olmak üzere tüm ulusal topluluk halklarını devletten yana olanları ve olmayanları diye ikiye ayırmaya başlamıştır. Bu sözler artık egemen sınıfın ve onun temsilcilerinin çılgınca işler yapmaya uygun bir ruh haline girdiğinin ipuçlarıdır.

Uygulamaya konulan "Bitlis Planı", "taş üstünde taş bırakmama" biçiminde ifadesini bulmaktadır. Eşref Bitlis adıyla anılan planın özü budur. Bu çerçevede devletin tüm vurucu gücü harekete geçirilmiştir. Hem "taş üstünde taş bırakmama" hem de faşist Sezgin'in "en büyük görev özel timlere düşmektedir" sözleri, devletin Kürdistan'daki politikasının neler olduğunu yeterince açıklıyor.

İşçi sınıfı hareketi ve Kürdistan sorunu gibi iki temel ve belirleyici unsurun yanında kamu çalışanlarının eylemleri de gündeme gelmiştir. Ücret artışı ve grevli-toplu sözleşmeli sendika hakkı istemiyle harekete geçen kamu çalışanları, yani memurlar artık her gün sokaklarda gösteri yapar durumdadır. Burjuvazinin grev ve toplu sözleşme yapma yetkisi olmayan sen-

dikalara razı olması, kamu çalışanlarının öfkesine yol açmaktan, tepki ve kızgınlıklarını artırmaktan başka bir işe yaramıyor. Memur ücretlerinin sefalet ücreti düzeyinde olduğu bilinen bir şeydir ve kamu çalışanları artık bu duruma daha fazla tahammül etmek niyetinde olmadıklarını gösteriyorlar.

Hareketlenme ve huzursuzluk, çalkantı toplumun tüm katmanlarını sarmıştır. Olmadık zamanlarda ve beklenmedik nedenlerle halk hemen galeyana gelebilmekte, ortalığı yakıp yıkmaktadır. Anormal tepkiler ve davranışlar toplumda genel bir yaygınlık kazanmıştır. Huzursuzluk, sadece çalışan kesimlerde değil, işsizler de dahil toplumun her katına sirayet etmiştir. Hareketlenme, liseli gençlik saflarına kadar yayılmıştır. Baskı ve öğretmen dayacağına, disiplin cezalarına, derslerin ağırlığına karşı protesto geliştiren liseli gençlik ceza ve tehditle karşılaştığında sinmek, kabuğuna çekilmek bir yana, tepki, protesto ve eylemlerini yükseltme yolunu seçiyor.

Türkiye işbirlikçi tekeli kapitalizmi, toplumdaki bu çalkantıyı sürekli besleyecek derin bir bunalım içindedir. Toplumun içinde bulunduğu huzursuzluk ve hareketlenme, ancak onların yaşamında gerçek bir iyileştirmeyi sağlamakla durulabilir. Oysa, tekeli ekonomi sürekli sorun ve bunalım üretmekte, toplumsal sorunlara çözüm bulmak şöyle dursun, o sorunları giderek derinleştirmektedir. Enflasyon oranının giderek yükselmekte olduğu biliniyor. Şimdi buna ihracatın düşmesi, ithalatın artması sonucu dış ticaret açıklarının hızla büyümesi ve ödemeler dengesinin Türkiye aleyhine bozulmasını eklemek gerekiyor. İhracatın azalması zaten kıt olan döviz rezervlerini hızla tüketmektedir. Ekonominin geleceğinin karanlık olduğu en yetkili burjuvalar tarafından artık itiraf ediliyor. Bu durum, Türkiye'nin emperyalist dünyadaki güvenilirliğini sarsmış, kredibilitesini negatif düzeye düşürmüştür. Emperyalist finans kurumları, Türkiye'nin kredi açısında güvenilmez olduğunu ilan etmişlerdir. Bu, Türkiye kapitalizminin muhtaç olduğu dış kredi kanallarının tıkanması anlamına gelmektedir.

Kaldı ki, emperyalist devletler Türkiye kapitalizmine destek olabilecek durumda değiller. Çünkü, emperyalist sistem, tam da ölümsüzlüğünü ilan ettiği ve Türkiye devrimci hareketi dahil, dünyanın pek çok sol hareketini buna inandırdığı bir dönemde kendini derin bir bunalımın içinde buldu. Emperyalist dünyanın bü-

tün gelişmiş sanayi ülkeleri, derin bir ekonomik durgunluk, işsizlik, pazar sorunu, enflasyon vb. kapitalist üretim biçiminin sorunlarıyla kuşatılmış durumdadır. Ekonomik durgunluk, Japonya'dan İngiltere'ye, ABD'den Almanya'ya kadar her tarafı sarmıştır. Bunun sonucu olarak işsizlik, enflasyon gibi kapitalist ekonominin sonuçları hemen kendini ortaya koymuştur.

Emperyalist ekonomilerin tümünün bir bunalım sürecinde olması ve bunalımın derin boyutlara varması emperyalistler arasında bir uzlaşma yaratmak yerine çelişkileri keskinleştirmekte, rekabet ve pazar paylaşımı sorununu kızıştırmaktadır. Pazar paylaşımının yeniden gerçekleşmesini bunalımdan çıkış yolu olarak gören emperyalist tekeller, hem toplumsal egemenliği sağlama almanın çaresi, hem de dışa doğru saldırgan-

Türkiye ve Kürdistan'ın içinde bulunduğu hareketlenme, çalkantı ve toplumun buzursuzluğu; ekonomik ve siyasi bunalım, sermaye sınıfı içindeki çelişkileri derinleştirip daha keskin, içinden çıkılmaz boyutlara vardırılmaktadır.

lığın temeli olarak faşist hareketleri besleyip geliştiriyorlar. Sözümler ona, "burjuva demokrasisi"nin anayurdu olarak kabul edilen tüm Avrupa devletlerinde faşist hareketin büyük bir tırmanış ve gelişme sürecinde olmasının temel nedeni budur. Faşizm "burjuva demokrasisi"nin dışında değil, onun içinde ve ona karşı bir biçimde gelişiyor. "Burjuva demokrasisi" bir kez daha faşizme kuluçka görevini yerine getiriyor, onu kendi rahminde büyütüp geliştiriyor.

Emperyalist sistemin içinde bulunduğu bu derin bunalımın etkileri emperyalizme bağımlı, yarı-bağımlı ülkelerde daha yıkıcı olmaktadır. Çünkü, emperyalist tekeller, kendi bunalımlarının yükünün bir kısmını bu ülkelere taşıma, onların sırtına yıkmaya olanağına her zaman sahiptir. Bunu gerçekleştirmenin mekanizmaları vardır ve bu mekanizmalar her zaman işler durumdadır.

İşbirlikçi tekellerin cankurtaran simidi gibi sarıldığı emperyalist sermayenin genel durumu böyle olunca, kurtulmak için sarıldığı şeyin yılandan baş-

ka bir şey olmadığını görmektedir.

Ekonominin ve toplumun bu durumu üzerine kurulan hükümetlerin kalıcı olamayacağı ortadadır. Nitekim, Cumhuriyet tarihinin en geniş taban ve desteğine sahip olarak kurulan Demirel-İnönü hükümeti, yolsuzluk, rüşvet, ekonomik ve toplumsal sorunlar, Kürdistan sorunu karşısında düştüğü çözümsüzlük sonucu hızla prestij kaybına uğramış ve daha ikinci yılını doldurmadan değişmek zorunda kalmıştır.

Demirel-İnönü hükümeti bir iç savaş hükümeti olarak kurulmuştu. Bu iç savaş hükümeti kan deryası içinde, baştan aşağı kana bulanmış biçimde iki yılda ömrünü tüketti. Toplumun sorunlarını çözme yeteneğinde olmayan tekelleri sermaye, şimdi ikinci iç savaş hükümetini kurmuş durumdadır. Çiller hükümeti tam bir iç savaş hükümeti olacaktır. Ama, bu karakter aynı zamanda hükümetin sonunu tayin eden temel unsur olacaktır. Yani önceki iç savaş hükümetinin akıbetinden kurtulamayacaktır. Belki de onun kadar bile uzun ömürlü olamayacaktır. Çünkü, toplumsal ve ekonomik sorunlar zor yoluyla kalıcı biçimde çözülemez; oysa, sermaye sınıfının bulabildiği tek çözüm zor yoldur. İşleri bakanı olsun, Genelkurmay Başkanı olsun; devletin vurucu güçlerinin başında olanların verdikleri tüm mesajlar burjuvazinin bu yönelim içinde olduğuna işaret etmektedir. Oysa zor, üretici güçlerin gelişimi yönünde kullanılmıyorsa sadece ekonomiyi daha çok tahrip etmeye, toplumsal dokuyu bozmaya, sorunları daha da kronik hale getirmeye yol açar. Bu, sermaye sınıfının derin açmazıdır. Ekonomik kaynakları en verimli biçimde kullanarak bunalımını hafifletme yolunu seçmek yerine, o kaynakları ordu, polis, silahlanma ve savaş araçlarına yatırmak zorunda kalması sermaye sınıfının çözemediği çelişkisidir. Devlet, milyarlarca dolarlık silah siparişlerini Kürdistan ve Türkiye devrimci hareketini bastırma amacıyla kullanmaktadır. Ekonominin önemli kaynaklarını Kürdistan'da sürdürülen savaşa, ordu ve polisi beslemeye ayırıyor.

Bu ekonomik ve sosyal zemin üzerine yükselen hiç bir siyasal kurumun dolayısıyla, parlamento ve hükümetin uzun ömürlü olamayacağı açıktır. 1991 yaz aylarına gelindiğinde iyice yıpranmış hale gelen parlamento erken genel seçimlerle yenileyerek, ona yeniden itibar kazandırma yolunu seçmişlerdi. Ama aradan iki yıl dahi geçmeden yolsuzluk, rüşvet ve rezilce skandal- larla parlamentonun saygınlığı ortadan kalkmış, 91 ön-

cesindeki duruma düşmüştür. Bu yüzden, yeni hükümet daha kurulmadan erken seçim tartışmaları başlamıştır. Erken seçim tartışmaları ve ortada duran ekonomik sosyal manzara, 91'in yaz aylarının tekrarıymış gibi görünse de, aslında geçmiş yılların patlayıcı unsurlarını da içeren, bunalımın üst düzeyde ve daha yoğunlaşmış olarak gerçekleşmesidir söz konusu olan.

Türkiye ve Kürdistan'ın içinde bulunduğu hareketlenme, çalkantı ve toplumun huzursuzluğu; ekonomik ve siyasi bunalım, sermaye sınıfı içindeki çelişkileri derinleştirip daha keskin, içinden çıkılmaz boyutlara vardırılmaktadır. Yolsuzluk dosyaları, rüşvet ve aşk skandalları, birbirlerine karşı en aşağılık kavramları kullanmaktan çekinmemeleri, egemen sınıfın içindeki çatlakların en basit görüntüleridir. Kuşku yok ki, tüm bu çekişmeler, devletin mali ve ekonomik kaynaklarının hangi tekelci sermaye grubunun kasasına akması gerektiği konusundaki anlaşmazlığın ürünleridir. Hayasız bir sömürü ortamı yaratan ve devletin mali ve ekonomik kaynaklarını tekelci sermayenin en güçlülerine peşkeş çeken faşizmin, burjuvazi içindeki çelişkileri daha da derinleştireceği saptaması, Türkiye'de, işte bu biçimde somutluk kazanıyor.

DAHA YOĞUN, DAHA İNİSYATİFLİ, DAHA CÜRETLİ BİR ÇALIŞMA

Huzursuzluk, hareketlenme, kaos, egemen sınıfın iç çelişkileri, Kürdistan'ın yukarıda ana çizgilerini koyduğumuz durumu ve nihayetinde bu saydıklarımızı sürekli ve yeniden üreten, onlara sağlam zemin teşkil eden Türkiye kapitalizminin bunalımı...

Faşizmin ve sermayenin her baskısını, her sömürü ve zulmünü, düzenin teşhiri için propaganda ve ajitasyonunun temel malzemesi yapması gereken komünistler için bu nesnel ortam büyük bir zenginlik kaynağıdır. Düzenin, hükümetin, egemen sınıfın teşhirini sağlayacak her türlü malzeme sistemin kendisi tarafından, her gün yeniden önümüze konuluyor. Bütün sorun bu malzemeyi devrimci çalışmalarımızda, propaganda ve ajitasyonumuzda kullanma yeteneğini gösterebilmemizde yatıyor. Usta bir propagandist ve ajitator için bu malzeme bolluğu çalışmalarda büyük bir kolaylık ve rahatlık anlamına gelir.

Propaganda ve ajitasyonda düzenin teşhiri ve sosyalizmin zorunluluğu, üstünlüğü gibi konuların yeterince işlendiğini söylemek oldukça zordur. Özellikle de genç komünistlerin bu konuda zayıf kaldıkları, yeterli

bir inisiyatif ve cüretle hareket etmedikleri anlaşılıyor. Oysa, dönemin devrimci karakteri bizden bunun tam tersini talep etmektedir. Her genç komünist, döneme uygun bir çalışma temposunu, propaganda ve ajitasyonda yeni araçlar bulup kullanarak daha inisiyatifli ve cüretkâr davranma biçimini yakalamalıdır. Bir yer veya bölgede yalnız kalan bir devrimci "tek başıma ne yapabilirim ki" gibi bir düşünceye kapılma hakkına sahip değildir. Bu durumdaki genç komünistler, "tek başıma neler yapabilirim, neler yapmalıyım" sorusunu sorarak hareket etmelidir. Cüretle ve inisiyatifle hareket ederek komünist partinin propagandasını yapabilmelidir. Bolşeviklik denen karakter, işte bunları içerir.

Propaganda ve çalışmalarda göz önüne almamız gereken bir diğer olgu, yayın araçlarını bu faaliyetlerimizde yeterince kullanmadığımız gibi, yeni araç ve yöntemler bulma konusunda da yaratıcı davranmadığımızdır. Oysa, bu iki olgu şimdi yaşamsal önemdedir. Bir komünist için propaganda ve ajitasyon çalışmalarında parti yayınları temel araçlardır. Çünkü, Lenin'in on yıllar önce işaret ettiği gibi, yayın sadece etkili bir propaganda aracı değil, iyi bir örgütleyicidir aynı zamanda. Burada sorun, yayın araçlarını etkili ve verimli biçimde kullanıp kullanmadığımızdır. Yanısıra yeni araç ve yöntemler bulmak, fantaziye kaçmadan, yaratıcılığımızı kullanmak zorundayız. Televizyon ve kitle iletişim araçlarıyla, milyonlara varan gazete tirajlarıyla burjuvazi, en basit konu hakkında bile toplumu kendi çıkarları doğrultusunda bilinçlendirme ve şekillendirme olanağına sahipken, bizler yüzyıl öncüsünün propaganda ve ajitasyon araçlarıyla yetinemeyiz. Mutlaka, daha etkili, daha geniş kesime seslenebilen araç ve yöntemleri bulmalıyız. Bu konuda devrimci hareketin en büyük avantajının kitlelerin kendi yaratıcılığı ve kitle ilişkileri olduğunu belirtmeye gerek yok. Dikkatleri bu noktada yoğunlaştırırsak fazla uzun olmayan bir sürede kayda değer bir gelişme sağlanacağından kuşku duyulmamalıdır.

Propaganda ve ajitasyon çalışmaları yanında yığınların hoşnutsuzluğunu, tepkilerini örgütlemek, yığın hareketinin içine girerek etkileyip yönlendirmek, ona daha bilinçli bir ifade kazandırmak gerekmektedir. Komünist işçilerin bu dönemdeki temel görevi budur. Kendine "öncü" sıfatını yakıştırdı diye kimse kimseyi "öncü" yapmaz. Öncülük, pratik eylemin içinde, yaşa-

mın içinde kazanılır. Komünist işçiler gerçekten öncü olabilmek için her işçi eyleminin içinde yer almalı, görüş, öneri ve eylemi sürükleme yetenekleriyle, eylemde en öne atılma cesareti ve kendini adanmışlığıyla öncülüğünü kabul ettirmelidir. İşçi sınıfı hareketinin tekrar bir yükselme sürecine girdiğini gördük. Hareketin, bir ara hızını kaybetse de, sürekliliğini koruyacağını şimdiden görebiliyoruz. Komünist işçiler, bu öngörüyle hareket ederek her işçi eylemine, işyeri ve fabrika işgaline, grev ve yürüyüşe müdahale etmenin yol ve yöntemleri üzerinde düşünmek zorundalar. İşsizlik, işsizlik korkusu, tensikatlar, gerçek ücretlerdeki sürekli gerileme önümüzdeki dönemde işçi hareketi eylemliliğinin zeminini oluşturacaktır. Tüm bunlar, sınıfın içinde komünist propagandanın sonsuz olanaklarını önümüze sermektedir.

Elbette ki, komünist propaganda sadece sınıfın kendi çıkarlarını öne çıkarmak ve onun etrafında bir ajitasyon

çalışması yürütmek anlamına gelmez. Komünist propagandanın böyle kavranarak darlaştırılması onun özünü boşaltır. Gerçekte, komünist propaganda, sınıfın, özellikle de bu bunalım dönemlerinde dikkatlerini toplumun ve Kürt ulusunun sorunları, mücadeleleri üzerine çevirmeyi gerektirir. Öyleyse, proletarya komünistleri sınıfın içinde devrimin gerekliliğini, kaçınılmazlığını, bunun nedenlerini bir bütün olarak propaganda etmeli; düzenin en ufak bir zulüm belirtisi etrafında ajitasyon çalışması yapabilmelidir. Öncülük, tüm bu görevlerin yerine getirilmesiyle kazanılabilir. İşçi sınıfının devrime ve tüm topluma öncülüğü eylem ve ilgi alanını kendi dar sınıf çıkarlarıyla sınırlamadığı, tüm emekçi sınıfların sözcüsü, onların gerçek çıkarlarının burjuvazi karşısında savunucusu olmasıyla gerçekleşir. Bu bilinç sınıfa, herkesten önce komünist işçilerce taşınmalıdır.

Faşizm, Kürt halkı üzerine tonlarca bomba yağdırıp Kürdistan'ın bütün şehirlerini askeri abluka altına almışken, baskı, katliam ve işkenceyi Kürt halkı üye-

rinde günlük uygulama haline getirmişken, buna karşı bir tepki, bir hareket geliştirmeyi düşünmeyen, kayıtsız kalan bilinçli bir işçi, komünist sıfatını hakketmediği gibi, kendine ve sınıfına karşı ihanet içinde olduğunu bilmelidir. Komünist bir işçi her şeyden önce enternasyonalisttir ve günümüzde enternasyonalizm somut ifadesini Kürt ulusuyla dayanışmada bulmaktadır. Şovenizm batağına bulaşmamak, enternasyonalist görevlerini yerine getirmek için komünist işçiler, sınıfın içinde Kürt halkı ile dayanışma eylemlerini örgütlemeli, bunun propaganda ve ajitasyonunu yapmalı, burjuvazinin yaymaya çalıştığı ezen ulus şovenizmi önyargılarına hiç bir biçimde kapılmamalıdır.

İşçi sınıfı hareketi ve Kürt halkının ulusal ve sınıf-

sal kurtuluş mücadelesinin geldiği düzey, ulusal sorunda komünist çizginin ve leninist çözümün propagandası için oldukça uygun bir ortam yaratmıştır. Ulusal kurtuluş hareketinin, bir süredir "halkla-

rin mücadele birliği" sloganını öne çıkarmış olması ve birleşik örgütlenme arayışı içinde bulunması bu saptamanın önemli ipuçlarıdır. Komünist işçiler ve gençlik, şimdi "Yaşasın halkların mücadele birliği" sloganını ve sıkı, merkezi birleşik bir proletarya partisinin zorunluluğunu propagandalarında daha çok öne çıkarmalıdır. Komünist çizgimizin bu iki temel perspektifi, ulusal kurtuluş hareketi dahil, pek çok çevre tarafından daha çok kabul görmekte, benimsenmektedir. İki-üç yıl öncesinde, reformist çizgiyle ayrışma döneminde mücadele kaçınıkları bu temel perspektifleri terk ederken şimdi ulusal kurtuluş hareketlerinin bu düşüncelere yöneldiğini düşündüğümüzde, komünist çizginin doğruluğunu ve haklılığını daha iyi kavramak mümkün oluyor.

Özetlersek; dönem komünist faaliyetlerimizi arttırmamızı ve yoğunlaştırmamızı, daha çok komünist bilinç, daha çok özveri, inisiyatif ve cüret göstermemizi talep etmektedir. Yürüyen hareketin öncülüğünü ancak bu şekilde ele geçirebiliriz.

İşçi sınıfı hareketi ve Kürt halkının ulusal ve sınıfsal kurtuluş mücadelesinin geldiği düzey, ulusal sorunda komünist çizginin ve leninist çözümün propagandası için oldukça uygun bir ortam yaratmıştır.

KAMU ÇALIŞANLARI YİNE ANKARA'YA YÜRÜYOR

HEDEF; GENEL ÖRGÜTLENME HAKKI VE ÇALIŞANLAR YASASI OLMALIDIR

Yine bir Temmuz ayındayız. Ve yine gözler kamu emekçilerinde. Kamu emekçilerinin sendikal mücadelesinde Haziran ve Temmuz aylarının özel bir yeri var. Hafızalarımızı biraz deşelediğimizde iki yıl önce 1991 Haziranını hepimiz anımsarız. Fiili örgütlülüğünü, meşru örgütlenmeye (1990 yılında sendikalarını kurarak) dönüştüren kamu emekçileri, her türlü baskı ve devlet zoruna rağmen sendikal taleplerini kamuoyunun gündemine sokmak için ilk Ankara eylemini yaptı. Bu eylem henüz cılız bir örgütlülük iken binlerce kamu emekçisinin Ankara girişinde polis barikatlarını aşarak Ankara sokaklarına aktığı bir eylemdi. Yüzlerce gözaltına rağmen "Grevli-Toplu sözleşmeli Sendika" şiarı kamu oyunun gündemine sokuldu ve günlerce burjuva basınının manşeti oldu. Kamuoyu, polise, copa, gözaltına rağmen taleplerini haykıran kamu emekçilerine sahip çıktı ve destekledi. Bu eylem kamuoyu oluşturmaya yönelik kitlenin örgütlü katılımıyla amacına ulaşmış eylem olarak sınıf mücadelesi tarihinde ki yerine oturdu. 91 Ankara yürüyüşü, sendikalar üzerindeki baskıya, mühürlemelere ve üyelere yönelik işveren baskısına karşı, kamuoyu baskısını güçlendirerek, mühürlerin kırılması, sürgünlerin durdurulması, ardarda davaların kazanılması gibi bir dizi kazanımı sağladı.

Elde edilen bu kazanımlarla ilk genel kurullarını yapan sendikaların yönetimlerine tırmanan reformist eğilimler, olumlu kazanımların parsalarını toplama, kariyerizm

ve gurup hegemonyası düşlerini uygulamaya koyarak, 92 Haziranına ulaştılar. Gelişen ve büyüyen sendikalarda üyelerin yaklaşan Temmuzda kamu emekçilerinin göstermelik zamlara ve tek taraflı ücret belirlenmesine alternatif olarak, "Toplu Sözleşme Hakkı" nı gündeme sokmayı amaçlayan bir Ankara çıkartması beklentisi vardı. Ancak 91 Haziranının sonuçlarını bilen uzlaşmacı yönetimler, daha büyük kitleyle Ankara'ya yönelmeyi göze alamadı.

Eylem kararı almamazlık yapamazdılar, çünkü kısa bir gelecekte yeni genel kurullar gündemdedi. Ankara eylemini en az rizikoyla atlatmanın planlarını yapma, ama kamuoyuna ve üyelere de güçlü liderlik görüntüsü vermek gerekiyordu. Ama hesaplanmayan unutulmuş bir şey vardı. Kamu emekçileri bir 12 Eylül yaşamışlardı. Teslimiyetin, uzlaşmanın bedellerini ödemişlerdi. Şimdi daha kararlı ve daha tavizsiz bir mücadeleden yanaydılar, öyle de davrandılar. Yönetimlerin kitleleri yürüyüşten soyutlama çabalarına rağmen, sessiz slogsız sade bir uğurlama taleplerine rağmen, kamu emekçileri 15-16 Haziranının yıl dönümü ruhuna denk düşen coşkulu bir Kadıköy uğurlaması gerçekleştirdiler. Öyle bir uğurlamaydı ki, alınan polisiye önlemler de, merkezi baskılar da boşa çıktı. Bu coşku yol boyunca, il il, ilçe ilçe, sürdü. 22 Haziran 92 sabahı kitesinden kopuk yürüyen yöneticiler Ankara girişinde, kitlelerinden uzaklaşmanın bedelinin ödediler. Ankara'ya örgütlü kitlelerinin zoruna güvene-

rek girmek yerine, düzenin parlamenterlerine güvenerek girmeye çalışanlar, parlamenterlerin de kendilerini kurtarmayacağını çok geç de olsa anladılar. Anladılar diyoruz, çünkü Ankara'ya yine kitleleri sayesinde girebildiler. Kızılay meydanından, Zafer çarşısından polis barikatlarını yara yara çalışma Bakanlığı binasını işgal altına alan kamu emekçileri, hem yöneticilerini gözaltına alınmaktan korudu, hem de görüşmeyi reddeden çalışma bakanını ayaklarına gelmeye mecbur ettiler.

Tüm bu gelişmelere rağmen faşist iktidarın bakanına saygıda kusur etmeyen, sık sık alkışlayan ve alkışlatmaya çalışan yöneticiler, ruhlarındaki uzlaşmacılığın o kadar esiri olmuşlardı ki, sisteme ve siyasi iktidara duydukları güvene dayanarak verilen boş vaatlerin destekçisi konumuna düştüler. Elleri megalomlarla kitleyi eylemlerine son vermeğe ikna etmeğe çalıştılar. Elbette ki yanıtını da aldılar.

15 bin kişilik kitlenin baskısı sona erdirilince de, ne işçileri bakanlığı genelgesi geri çekildi, ne de sendikalar yasası meclisin gündemine alındı. Aksine baskılar artırılarak sürdürüldü.

15-22 Haziran 92 Ankara yürüyüşü, yönetimlerin uzlaşmacı tavrı nedeniyle hiç bir somut kazanım elde edilemeden sona erdi. Seçim meydanlarında kamu emekçilerinin oyuna ve desteğine duydukları ihtiyaçtan dolayı verilen "Grevli-Toplu Sözleşmeli Sendika" sözlerinin yerini, şimdi, Grevsiz-Toplu Sözleşme-

siz, İşçi sınıfından soyutlanan, denetim altında bir memur sendikaları yasası aldı. Altan alta kamuoyuna deklare edilen bu dayatma yasaya karşı, bu güne kadar bir tepki örgütleyemeyen sendika yönetimleri ve uzlaşmacıların çoğunlukta olduğu Kamu Çalışanları Platformu işte böylesi bir atmosferde 93 Temmuzunda Ankara yürüyüşüne hazırlanıyor.

Soruyoruz. Bu yürüyüşün amacı nedir? Bu yürüyüşten hangi somut kazanımları bekliyoruz?

Eğer amaç Temmuz göstermelik ücret artışlarını protesto ise bunun için yürüyüşe gerek yoktur. Yok eğer daha üst düzeyde bir talebin ürünüyse, yürüyüş; sadece merkez ve şube yönetimlerini temsilen katılacak birer kişiyle yapılarak bir sonuca gidilemez.

Bir önceki Ankara yürüyüşünden olumlu dersler çıkaramayanlar (ya da çıkarmak istemeyenler) kitlelerin taleplerini kitlelerden kaçarak savunamazlar. Direnmeyi göze alamayanlar "Hak Verilmez Alınır" şiarını atma hakkına sahip olamazlar. Bu nedenle Ankara yürüyüşü bir gelenek değil, bir ihtiyaçtır; içinden geçtiğimiz dönemin, dayatmaların, yargısız infazların, ulusal soykırımların, kitle katliamlarının, anti-demokratik uygulamaların ihtiyacıdır.

Kamu emekçilerinin sendikal mücadelesi Temmuzlarla sınırlanamaz. Her yıl bir Ankara yürüyüşüyle amaçlanan, mücadelenin içini boşaltmaktır. Kamu emekçileri, Grevli Toplu Sözleşme sendikal hakka ulaşmaya kadar 365 gün mücadele etmek durumundadır.

Kamu emekçileri 1-3 Temmuz 1993 Ankara yürüyüşüne aktif olarak katılmalıdır. Ve önüne amaç olarak "GREVLİ-TOPLU SÖZ-

LEŞMELİ SENDİKAL HAK" şiarını koymalı, Ankara'ya yığacakları kitlesel gücü, kitle zoruna dönüştürerek, meclisin özel gündemle olağanüstü toplanmasını dayatmalıdır. Hazır bekletilen anti-demokratik memur sendikaları yasa tasarısı feshedilip, tamamen bağımsız, faaliyetleri yasalarla sınırlanmayan, her türlü (Grev-TİS) demokratik hakkı kapsayan genel bir çalışma yasası için direnmelidir.

Bunun aksi bir yöntemle sonuç almak, ya da platform genelgesinde ifade edildiği biçimiyle, Ankara'da toplanma yeri belli olmayan, yürünecek kurum ya da hedef mercii belli olmayan bir Ankara yürüyüşünü amaca ulaştırmak mümkün değildir. Bu tür amaçsız bir eylem olsa, olsa uzlaşmacı sendika yönetimlerinin ya zevahiri kurtarma ya da rekâm amaçlı eylemi olur.

Oysa kamu emekçileri, bugün her dönemden daha fazla demokratik kazanımlara ihtiyaç duymaktadır. Daha fazla kamuoyu desteğine ihtiyaç duymaktadır. Sistemin anti-demokratik yüzünü daha fazla açığa çıkarmağa ihtiyaç duymaktadır.

Nasıl ki "hak verilmez alınır" şiarıyla fiili olarak sendikalarımızı oluşturduk ise aynı şekilde fiili grevler, direnişler ve eylemlerle beklentilerimize ulaşacağız. Ancak kararlı bir mücadele ile sınıfsal haklar elde edilebilir. Kararlı bir mücadele sendikal birliği sağlayabilir.

27 Haziran 93'te İstanbul Abide-i Hürriyet Meydanında yapılan "Demokrasi ve Sendikal Haklar Mitingi"nde bile;

Yaşasın Halkların Kardeşliği!

Kirli Savaşa Hayır!

Pankartlarını yasaklayan bir siyasi iktidar, bizlere açık olarak kirli savaşı sürdürmekte kararlı olduğunu, halkları bir birine düşürerek ik-

tidarını sağlama almayı, her türlü hak aramaya ve demokrasi mücadelesine karşı olduğunu ilan ve ifade ediyor. Böylesi bir faşist zihniyete karşı verilecek mücadele de en az onlardan daha kararlı olmalıdır. Sınıfın mücadele tarihi göstermiştir ki, uzlaşma teslimiyeti, taviz daha büyük tavizleri doğurur. Toplumsal mücadelenin bir parçası olan kamu emekçilerinin sendikal mücadelesini de toplumsal mücadeleden koparmadan, demokratik hak ve özgürlüklerin bir parçası olarak ele alıp; ekonomik, politik ve ideolojik somut kazanımlar için harekete geçmeliyiz.

Tüm kamu emekçileri, bütün illerden 1-3 Temmuz arası Ankara'ya akmalı, yıpranmış umutları yeni koalisyonla süslemeye çalışan iktidarın kapısına dayanmalıdır.

Eylemin hedefi TBMM; amacı, işçi-memur ayrımını, sistemin tüm sınırlamalarını ve denetimini reddeden, tam bağımsız genel bir örgütlenme hakkı ve çalışanlar yasası olmalıdır. Bu amaca ulaşmada ise kitlelerin direngen mücadelesi tek yoldur. Yaklaşık üç yıldır savsaklanan, görüşülmeyen, gündeme alınmayan kamu emekçileri, kendilerini ancak direnerek, hem kamuoyunun, hem de meclisin gündemine sokabilir ve sonuç alabilir.

Bu nedenle Ankara yürüyüşü, eylemimizin başlangıcı olmalı, Ankara'da oturma eylemi, kitlesel açlık grevi ve meclis işgalini hedefleyen bir çizgide devam etmelidir.

**KURTULUŞ ELLERİMİZDEDİR
YAŞASIN İŞÇİ VE EMEKÇİLERİN
MÜCADELE BİRLİĞİ
YAŞASIN KÜRT VE TÜRK HALKLARININ
MÜCADELE BİRLİĞİ**

EMEKÇİ KAMU ÇALIŞANLARI

Honecker Anlatıyor: DRAMATİK GELİŞMELER ÜZERİNE

Sunuş:

Avrupa'nın doğusundaki yıkımlar, doğal olarak en fazla bu ülkelerin liderlerini sarstı. Bu liderlerden çoğunun "pişmanlık" dolu sözleri, açıklamaları emperyalist medyalarda uzun süre cirit attı. Ancak karşı sesler de yok değildi ve bunlardan biri, Demokratik Almanya Cumhuriyeti Devlet Başkanı ve Almanya Sosyalist Birlik Partisi Genel Sekreteri Erich Honecker, yargılanması sırasında, içinde bulunduğu bütün zorluklara, uğradığı bütün ihanetlere karşın, olağanüstü bir inanç ve kararlılıkla, yüzyılımızdan geleceğe kalacak en onurlu seslerden birini vermeyi başardı: Elinizden geleni aradınıza koymayın! Bu sayımızdan başlayarak bir özetini dizi halinde sunacağımız Dramatik Gelişmeler Üzerine adlı kitabını, tutsaklık koşullarında, hiçbir kaynağa ulaşma olanağı yokken yazmış. Birkaç aylık ömrü kalan Honecker, yaşamının bu son aylarını yeni bir kitap yazarak geçirmekte: Doğu Almanya'nın Gerçek Tarihi. Dizinin yayınına başlarken bu onurlu insanı bir kez daha selamlıyoruz.

(Birinci Kısım)

I. GİRİŞ

Kasım 1989'dan bu yana gerçekleşen dramatik gelişmeler üzerine düşüncelerimi açıklamayı bir borç biliyorum. Çünkü hiç zaman kaybetmeden eski ideallerine ve arkadaşlarına ihanet eden ve politik düşüncelerini değiştiren kişiler yok yalnızca; onların yanında, geçmiş eleştirel bir gözle değerlendirmelerine karşın, kapitalizmin sömürücülüğünden uzak, yeni bir sosyalist toplum umutlarından tüm olanlara karşın vazgeçmeyen sayısız dürüst eski yoldaşlar ve tüm dünyada aklı başında, dürüst nice insanlar var. Her şeyden önce onlara sesleniyorum.

Son yıllardaki sarsıcı gelişmeler üzerine düşüncelerimi söylemeden tarih sahnesinden çekilmenin, sadece kendim için değil, aynı zamanda Alman ve uluslararası komünist hareket için de onursuzluk olduğunu düşünüyorum.

Geçmişte faşist Gestapo beni nasıl susturamadıysa, bugünün galipleri de susturamayacaklar, buna kesin kararlıyım. Bu kararlılığı tüm yaşamım boyunca komünist olmama borçluyum.

İlk önce şunu söylemek istiyorum: Devlet Başkanı ve Genel Sekreter olarak istifamdan sonra Doğu Almanya'da gelişen olaylar beni çok derinden sarstı. Ama "tüm dünyamın yıkıldığını" da söyleyemeyeceğim. Doğu Almanya'nın çöküşü, sosyalizmin insan toplumu için tek alternatif olduğu inancını benden ve diğer yoldaşlardan almadı. Sosyalizmden kapitalizme "geri dönüşte" konu yalnızca ben değilim. Sosyalist toplumu tüm gücüyle inşa etmeye ve ona biçim vermeye çalışan herkesi ilgilendiriyor. 40 yıl boyunca boşuna çalıştığımız gerçek olamaz diyenleri çok iyi anlıyo-

rum. İşçiler, köylüler, bilimadamları, öğretmenler, erkekler ve kadınlar ve de gençler... Bugün bir çoğu işsiz, hayata karşı güvensiz. Bizim sosyalist ülkemizde güvence altına alınmış haklarını, şimdi ancak mücadeleyle geri kazanabilecekler.

Sosyalist toplumun adeta anlamsız çöküşüne, tüm ihanetlere, alçaklıklara karşın yine de yeni bir dünyaya doğru ilerleyiş durdurulamaz. Bu anlayış, Marx, Engels ve Lenin'i yalnızca okumayıp aynı zamanda onları anlamış olan herkes için geçerlidir. İnsan toplumunun gelişme yasaları nesnedir. Kapitalizm her ne kadar "değişken" durumda olsa da sermaye dünyasının temel bir çelişkisi vardır ve bu varlığını sürdürecektir. Ancak toplumsal emek ile özel mülkiyet arasındaki çelişki ortadan kaldırıldıktan sonra her birey için insana layık bir yaşamın koşulları oluşturulabilir. Kapitalist toplumun sonuçta dayanacağı sınırlar sosyalizmin yolunu açacaktır.

Bu durum her ne kadar gönüllü birleşme diye tanımlansa da, gerçekte olan Doğu Almanya'nın Batı Almanya'ya teslim edilmesidir, Batı Almanya tarafından işgal edilmesidir.

Bu hatanın bedelini halk fazlasıyla ödeyecek. Doğu Almanya'nın kurban edilmesi, hayatımdaki en acı olay, ama bir çok insanın benimle paylaştığı iyimserlik var içimde: Sosyalizm dünya sahnesinden silinmedi ve silinmeyecek.

Sosyalist toplum kurma mücadelesinin şimdilik başarısız olmasına, şu anki politik şaşkınlığa karşın, sömürden uzak, adil ve barışçıl bir dünya kurma isteği hiç bir zaman yok olmayacaktır. Hareketimizin tarihindeki bu en önemli yenilgisi dünyada yeni güçler toplayacak, marksist partiler sağlamaşacaktır; çünkü sadece

onlar toplumsal gelişme yasalarıyla çelişen bir politikayı ortadan kaldıracaktır, ortaya çıkan yeni koşullara ve sorunlara yanıt bulabilir ve tüm aksiliklere karşın kitlelerde sosyalist düşünceyi yaşatabilir.

Her şeye karşın içinde bulunduğumuz ortamı tanımlamaktan gelmemeliyiz. Neo-faşist katliamlar, milliyetçi taşkınlıklar, benzeri görülmemiş anti-komünist cadı kovalamaları ve tabii ki devamza ihanet edenler, şimdi Alman toprakları üzerinde, Avrupa'da ve dünyada olanlara karşı gözlerimizi bulanıklaştırmamalı.

Şimdilik Bonn'daki hükümdarlar, toplumsal protestoları frenleyebiliyor, üstesinden gelebiliyor. Patronların verdiği kısmi ödünler, fırtına öncesi sessizliğe neden oldu, ama fırtına kesin kopacaktır. Ve kimse, radikalleşmenin nerede biteceğini bilmiyor.

Kasım 1989'daki gelişmelerde aktif rol alan parti üyeleri bugün olayların böyle sonuçlanmasını istemediklerini söylediklerinde onlara inanmak gerekiyor. Şimdiki gelişmelerin ışığında ve yaşadığımız krizin başlangıcını düşündüğümde şu daha da belirginleşiyor ki, Orta ve Doğu Avrupa'da 1989-1991 arasında yaşanan ve bizi çok derinden etkileyen olaylar karşı-devrimdir ve bu karşı-devrimin başarısı marksist partilerin etkisinin sistemli bir biçimde yok edilmesiyle kolaylaşmıştır. Ne yazık ki bunu çok geç anladık. Ama gelecekte bundan ders çıkarmak için ve parlamentonun içinde ve dışında takınmamız gereken kararlı tutumlar için geç kalmış değiliz.

II. DÜNYA SAHNESİNDE DEĞİŞİMLER SİSTEM DEĞİŞİKLİĞİNE YOL AÇAN İÇ VE DIŞ KOŞULLAR

I. Dönüşüm ve Egemenlik

Şu sıralar bir tarihçi, Doğu Almanya'nın yıkılma nedeninin, Avrupa'daki sosyalist devlet birliklerinin dağılmasında yattığını anlatıyor ve buna çok üzülüğünü dile getiriyor. Herhangi bir nedenden dolayı bu tespiti karşı çıkmak, içinde bulunduğumuz durumdan ders çıkarmayanların işidir.

Bugün şunu belirtmek gerekir, 1989 sonbaharında yaşanan dönüşümün sokaktan, "kahramanlar kenti Leipzig"ten başladığını düşünmek yanılıdır. "Barışçıl devrim" in dünya politikasındaki köklü değişimler sayesinde gerçekleştiği şimdi daha net görülmektedir. Dün-

ya sahnesindeki bu büyük değişimler, ancak dünyadaki askeri güç dengelerinin değişmesiyle gerçekleşmiştir.

ABD'li politikacılar, geri kafalı emperyalist çevrelerin çıkarları için onlarca yıldır, hatta İkinci Dünya Savaşı'nın bitiminden beri bugünkü durumu yaratma çabası içindeydiler, ve şanslarını kullandılar.

Sosyalizme ağır bir yenilgi hazırlamayı başardılar.

"Dönüşüm" ile dünyada yeni bir güç ilişkisi oluştu. Bunun en belirgin örneği, Körfez Savaşıdır.

ABD'nin tüm dünyaya egemen olma çabası sürüyor ve bu büyük bir tehlikedir. ABD'nin hegemonya talebine karşı koymak gerekiyor, önünü kesmek gerekiyor. Iraklı sivil halkın barbarca bombalanması, kadın ve çocukların katledilmesinden sonraki zafer konuşmalarında "ABD'nin büyüklüğü", "dünyadaki olayları ellerine alma yeteneği" gibi sözlerden geçilmiyordu. Niyetleri kuşku götürmez, ama güçlerini olduğundan fazla görüyorlar. ABD'nin liderliği altında dünyanın daha "uygar" olacağı düşünülemez. ABD, dünyadaki olayları bir düzene koyamayacaktır. Ve hiç kuşku yok ki, toplumsal sorunlar ve gerek şu an varolan gerekse yeni ortaya çıkacak olan toplumsal çatışmalar, ABD'nin düşlerinin gerçekleşmesini engelleyecektir.

Bugünkü güçlüler ile ezilenler arasındaki çelişkiler daha da büyüyecektir. Özgürlük ve ilerleme mücadelesi yeniden hız kazanacaktır. "Yenenlerin" her yerde göze çarpan şu anki kendine güvenleri, eriyecektir. Kapitalist Almanya, Doğu Almanya'yı henüz hazmedemedi. "Alman çift devleti"nin tekleştirilmesi, Doğu Almanya'nın Batı Almanya'ya eklenmesi ile gerçekleşti. İçte birliğin oluşturulması konusundaki tartışmalar, asıl sorunun ne olduğunu yansıtıyor. "Wessiler" ("batılılar") ile "Ossilerin" ("doğuluların") anlaşması sorunu değildir bu; olay, kapitalizm altında ulusun bölünmüş olmasıdır, emek ve sermaye olarak, sınıflar olarak bölünmüş olmasıdır. Doğu Almanya'nın yurttaşları, milyonerler, tekeller, büyük toprak sahipleri yokken de çok iyi yaşıyorlardı. 9 Kasım'dan sonra Almanya birleşti, ama ulus sınıflara bölündü. Ve öyle görünüyor ki, daha uzun bir zaman, "Ossiler" ve "Wessiler" olarak da bölünmüş kalacaktır.

Sınıflar arasındaki savaş, daha ciddi boyutlara ulaşacaktır. Kabul edilsin ya da edilmesin, kapitalist dünyada, Marx ve Engels'in yapıtlarında bilimsel olarak

açıkladıkları yasalar hüküm sürmektedir. Bugün Karl Marx'ın, bilimsel sosyalizmin kurucusunun adını lanetlemeye çalışıyorlar. Marksist teorimizdeki kavramları kullanmaktan kaçınıyorlar ve onların yerine uydurma kavramlar koyuyorlar.

Marx'ın söylediği gerçekliliğini koruyor: Şimdiye kadar yaşayan filozoflar dünyayı yalnızca değişik biçimlerde yorumladılar. Oysa önemli olan, onu değiştirmektir. Tüm zorluklara karşın dünya değişmiştir ve değişmeye devam edecektir. Önemli olan, hedeflerimiz uğruna savaşmaktan çekinmemektir.

2. DOĞU ALMANYA MUTLULAR ADASI DEĞİLDİ

Önce, "batarken başı dik yürüme" laflarının ortadan kaldırılmasını gerekli buluyorum. "Başı dik yürümeye", başkalarının ihtiyacı vardır; yeni, toplumsal açıdan adil bir düzen için, sınırları genişletme ve saldırı dürtüsüyle değil de, barışı gerçekleştirecek düzen için mücadele veren insanların değil.

Bu insanlar öyle şeyler başardılar ki, bunlar halkın belleğinde kalacak ve geleceğe de taşınacaktır. Tabii ki geçmişin özeleştirsel ve eleştirel analizine gereksinimiz var, bunu, çok açık bazı nedenlerden dolayı yayımlanması engellenen ilk kitabımda da belirtmiştim. Ama Almanya Sosyalist Birlik Partisinin (ASBP) 2,3 milyon eski üyesi, bugünkü hükümdarlar karşısında boyunlarını eğmek zorunda değiller. Bu, endüstri ve tarım alanına değerler kazandıran, gücünü ve bilgisini bilime, halkın eğitimine, sağlık işlerine, fizik kültürüne ve spora kullanan herkes için geçerlidir.

Bu, ordu, İçişleri Bakanlığı veya sınırların korunması için sınır birlikleri gibi Doğu Almanya silahlı organlarında görevlerini yapan, bayındırlık işlerinde çalışan herkes için geçerlidir. Onların hepsi, bazıları bunu takdir etmekte zorlansa da, çok büyük işler başardılar. Birçok şeyi kendi gücümüzle başardık, birçok şeyi de Sovyetler Birliği'nin yardımları sayesinde. 28 Haziran 1970'te ameliyat için Moskova'da bir hastanede bulunan Brejnev'in bana söylediklerini çok haklı buluyorum: "hiçbir zaman unutma ki, Doğu Almanya biz olmadan, Sovyetler Birliği'nin gücü ve kuvveti olmadan varlığını sürdürürmez, biz yoksak Doğu Almanya da olmaz. Doğu Almanya'nın varlığı bizim isteğimiz doğrudur.

tusundadır, tüm sosyalist ülkelerin istekleri doğrultusundadır. Bu Hitler Almanya'sına karşı zaferimizin ürünüdür. Almanya artık yok, bu da iyi böyle. Sosyalist Doğu Almanya ve Federal Almanya var şimdi."

Bunu hiçbir zaman unutmam.

Savaş sonrası olayları bilen, Potsdam Antlaşması'nın uygulanması için dürüst bir şekilde işe başlayan ve birlikte mücadele edenler, Avrupa'nın soğuk savaşa girişini bilenler, Doğu Almanya'nın doğuşunu ve önemini bilirler. O, onyıllar boyu, Doğu Alman halkının hissettiği ve dünyada birçok insanın gördüğü sosyalizmin evi olan bir ülkediydi. Sosyalizmi gerçekten de ülkemizde kaybettik. Bugün tamamen herşey açık ve net değildir ama tabii ki şu soru karşımızda durmaktadır: Sosyalizmin eksiklikleri mi vardı, ben mi, biz mi hata yaptık? Evet yaptık, evet yaptım. Çok çabalara rağmen yayımlanması engellenen yayımda, 1 Aralık 1989 tarihinde, şunu açıklamıştım: "İçinde bulunduğumuz durumun tüm sorumluluğunu üstleniyorum; bunu üstleniyorum, çünkü Genel sekreter olarak, Devlet Başkanı ve Ulusal Savunma Konseyi Başkanı olarak uzun süre görev yaptım..." Açıklamama devam ediyorum: Politbüro oturumunda bana ve diğerlerine karşı yapılan, ülkedeki durumun ciddiyetine ilişkin eleştirileri paylaşmadığımız yönündeki sitemler haklıdır.

Hepsi değil ama bu sorunların birçoğu, daha geniş tutarlılıkla çözüme ulaşırdı. 40 yıl boyunca sadece başarılar elde ettiğimiz tabii ki söylenemez, çalışmada bir çok eksiklik de kendini gösterdi. Bunlar, halkın birçoğunun Doğu Almanya'ya bilinç dışı kendi vatanı olarak bakmamasını beraberinde getirdi. Ama şimdiki politik galiplerin en alçak masalları da, bizi sadece hatalar yapmış gibi göstermeleridir. Sosyalizmin tamamen yerin dibine geçirilmesi, her türlü sosyalist düşüncenin yok edilmesine hizmet ediyor. Ayrıca öznel ihmallerimizin gerçekten de yenilgimizin nihai faktörleri olup olmadığı sorusu da ortadadır henüz. Birçok nesnel ve öznel faktörlerin üzerinde çalışılması gerektiği çok açıktır. Yoksa tüm Avrupa'da ve Sovyetler Birliği'nde sosyalizmin çöküşü nasıl açıklığa kavuşabilir?

(Sürecek)

Erich Honecker

Hazırlayan: Gürsel ÇETİNER

Kaynak: Zu Dramatische Ereignissen, W. Runge Verlag, Hamburg 1992

İNSANLIK UTANSIN

Bu yazıyı, Somali hakkındaki bilgisi faşist burjuva basından öğrendikleriyle sınırlı bir kişi olarak hazırladım. Gazete küpürlerini elimden geldiğince biriktirmeye ve kendimce yorumlamaya çalıştım. Faşist burjuva basının sayfalarında, Somali'yle ilgili olarak karşılaştığım her haber, her fotoğraf bende, bastırılamaz bir kin, ağlamaklı, ama korkunç bir öfke oluşturdu. Çok düşündüm, ancak yazı için duygularımı ifade edebileceğim bir başlık bulamadım. Sonra, yine faşist burjuva basının "parlak kâğıda, tamamı renkli" hazırladığı hafta sonu eklerinden birinde yandaki fotoğrafla karşılaştım. Karanlığın sözcülerinin "pazar keyfi" diye okurlarına sundukları bu fotoğraf, onlar için şüphesiz, ideal bir magazin haberi. Merak ediyorum; "insan" olan herkese milyon kez "lanet olsun!" dedirtecek olan bu durumun fotoğrafını çekip "işini bitiren(!)" aşağılık baylar, o çocuğun

kurtulması için bir şeyler yapmışlar mıdır?

Kararınızı vermeden önce yandaki fotoğraflara bakın isterseniz... Somali'nin güldüğünü yazmışlar! Siz hiç böyle gülüş gördünüz mü? Koskoca ülkede gerçekten gülen bir Somali insanı bulamamışlar mı? Yoksa basın tekellerimiz, "yoksul halkın gülmesi"nden fotoğraftaki görüntüyü mü anlıyorlar? Peki ya diğer fotoğraflar? BM komutanı olmuş medar-ı iftiharımız Çevik Bir ve Saygıdeğer eşleri!.. Onlar gülüyor. "Umut Operasyonu"nu yönetmeye giden kan emicilerin komutanı, "tarafsız" basınımızca "güle güle" diye uğurlanıyor. İşte size faşist burjuva basının olaylara nasıl baktığının basit bir örneği... Yaşananlara bu zihniyetle bakanlar, ilk fotoğraftaki durumda işlerini bitirir ve giderler. Boşuna dememişler: Sahibinin Sesi!..

Somali insanı aç!.. İnsanlar ölüyor! İnsanlık öldürülüyor! Çocuklara, tahta parçalarına yazılmış kuranlar da din eğitimi veriliyor. Çocuklar da tahtaları yiyip "beslenme ihtiyaçlarını gideriyorlar!" Hangi zihniyet, birbiri ardı sıra ölen çocuklara idealizmi aşıyor? Bu çocukları kadere inandırmak kimlerin işine yarıyor? İnsanları yığınlar halinde ölen bir ülkenin din adamlarını kimler besliyor? Bu çocuklara kuran öğretmek için yapılan masrafla, bir çocuğun olsun yaşaması sağlanamaz mı?

Kan emici para babalarının vurucu gücü BM, "Umut Operasyonu" adı altında Somali'ye kokuşmuş, kanlı elini uzatıyor. Faşist TC ordusu da görkemli ve "duygulu" törenlerle kutsal görevini yerine getirmek üze-

re aklıktan ölenlerin ülkesine uğurlanıyor. Yeni dünya düzenlerini tesis etmeye gidiyorlar! Düzenin efendileri öyle istemiş. Faşist burjuva basın, efendilerinin isteğini yerine getirmek için işe girişiyor. Amerikan uşaklığı, özentiliği, propagandası, doruk noktaya çıkartılıyor. Bütün "milli" çabamız, iyi bir yağdanlık olmak uğruna!..

Herhalde pek az kavram "sosyal demokrasi" kavramı ölçüsünde yozlaştırılmıştır. 150 yıl önce Marx, Engels tarafından temsil edilen sosyal demokrasi, bugün Erdal Paşa'lara kadar düşmüş durumda. Ortaya çıktığı dönemde kapitalizmi yıkmak ve sosyalizmi kurmak üzerine oturtulmuş olan sosyal demokrasi, günümüzde kitleleri uyutmak, yalanlarla biraz daha oyalamak amacıyla faşizmin demokratiklik aksesuarı olarak kullanılıyor. Fizikçi Erdal Paşa'nın sosyal demokrasisi, "emperyalizmin insanlığı(!)"ni temsil ediyor. Ve artık kokuşmuş olan sosyal demokrasinin pek muhterem liderlerinden Erdal Bey "savunma(!)" bakanını da yanına alarak Somali'ye gidiyor.

Erdal Paşa'nın Somali teftişi

ABD eski Başkanı Bush'un sonra, Somali'deki Barış Gücü askerlerini teslim eden ikinci devlet adamı, Başbakan Yardımcısı İnönü oldu. İnönü, Afganistan'da Bekir Nevzat Ayaz ile birlikte gittiği Somali'den mutlu döndü.

Modern dünyanın barbar ordularını teftiş ediyor. Amaç, modern dünya düzeninde saygın bir yer edinebilmek. Bunun için kâinatın hakimleri(!)nin gözüne girmek gerekiyor. Körfezde de olduğu gibi bu tür kendini kanıtlama durumlarında TC, "kraldan fazla kralcı" davranıyor.

Somali'deki devrimci yönetime karşı besleyip güçlendirdiği karşı devrimci örgütlerle Somali'yi karıştıran ve Somali insanını açlığa mahkûm eden emperyalizm, uygun ortamı yakalayıp akıl almaz düzmeceleleriyle, ikiyüzlü yalanlarıyla "insanilik" propagandası yapa yapa Somali'yi işgal etti. Kan emiciler, her türlü teknolojik donanıma sahip. BM'nin askerleri besill. Oysa Somali insanı çıplak, Somali insanı zayıf ve en kötüsü Somali halkı yalnız!.. Fakat buna rağmen, uluslararası haber tekellerine hazırladığı ikiyüzlü, düzmece haberleriyle dünya halklarını aldatmaya ve bir yandan da dünyanın dört bir yanından topladığı iyi eğitilmiş köpekleriyle Somali halkını boğmaya çalışanlar zorlanıyor. "Umut Operasyonu" Somali halkının umudunu köreltmeye yetmiyor. Başta ABD tekelleri olmak üzere uluslararası tekeller, bugüne kadar Somali halkını açlıktan öldürdüler. Yetmedi. Şimdi de modern savaş makineleriyle öl-

dürüyorlar. Ancak Somali halkı, insanlık onurunu umutla, inatla yaşatmaya devam ediyor. "Asiler" diye adlandırıyor onları faşist burjuva basın. Aslı, isyan eden demektir. İnsanlar düşünmeli, o insanlar neye isyan ediyor? Faşist burjuva basın tarafından asi olarak adlandırılmamaları için neye boyun eğmeleri gerekiyor?

Avrupa insanı, bundan yaklaşık 500 yıl önce Amerika'yı keşfetmişti. Bu olay tarih kitaplarında, çok önemli ve de çok olumlu bir gelişme olarak anlatılır. Oysa keşfin iç yüzü, Amerika kıtasının halkları olan Kızılderililer, Aztekler, İnkalar gibi uygarlıkların boğulması, halkların katledilmesi, soykırımlar, öldürülmeyen yerlilerin sindirilip köleleştirilmesi ve bunun sonucunda, koskoca bir kıtanın "Uygar" Avrupa'lılar tarafından yağma ve talanıydı. Sınıflar var olalı beri insanlık, uygarlığını doğaya karşı kullanmaktan ziyade, daha az uygar(!) olan insanlığın sömürülmesi için kullandı. İnsanlığın sınıfları henüz ortadan kaldıramadığı günümüzde de bu temel kural bozulmuş değil. Bugün Somali'de yaşananların çok benzerleri, yakın tarihte Kore'de, Vietnam'da, Şili'de ve daha pek çok ezilen halkların ülkesinde yaşandı. Her alanda gericilik anlamına gelen tekellerin siyasi ifadesi olan emperyalizm, her alanda egemenlik ister. Kokuşmuş egemenliğini kurmak uğruna her türlü demogojiyi yapmaktan, yalan haberleri yaymaktan ve en akıl almaz vahşeti uygulamaktan bir an olsun geri durmaz. Bilim ve teknolojiyi insanlığa hizmet için değil, azami kâr için geliştirmiştir ve kâr etmek söz konusu olduğu takdirde, bilim ve teknolojisini her türlü aldatmacada ve yine her türlü canilikte kullanır. Bugün Somali'de yaşananlar, emperyalist para babalarının gerek haber tekellerini, gerekse savaş makinelerini ne derece aşağılık biçimlerde kullanabileceklerini göstermesi açısından, ders alınması gereken bir durumdur.

Körfez savaşıyla ortaya çıkan durum, özellikle petrol tekellerini tedirgin etmişti. Bu tekeller, kendilerini yeni kaynaklar bulmak zorunda hissettiler. Sosyalist blokta yaşanan dağılma, başta ABD olmak üzere em-

SOMALİ 'Umut değil, ölüm operasyonu'
Çevik Paşa'ya vurdu

peryalist ülkelerin Somali'de rahat çalışmalarına olanak sağlamıştı. Oluşturulup beslenen karşı devrimci çetelerce ülkede karışıklık ve çatışmalar yaratıldı. Zaten yoksul olan ülke, iyice ölümün kucağına itildi. Ortam, işgal için iyice olgunlaştığında "Umut Operasyonu" başlatıldı. Her şey, başta petrol olmak üzere Somali'nin doğal kaynaklarını gasp etmek üzere planlanmıştı. Bu planı bozmak isteyen devrimci, anti-emperyalist Somali halkına yapılan uygulamalar, insanlık dışı baskılar, katliamlar, emperyalizmin petrole ve doğal kaynaklara olan ihtiyacının şiddetini göstermektedir. Başta ABD olmak üzere emperyalistler, işgalin hemen ardından ülkede onlarca petrol çıkarma ünitesi tesis ettiler. Hatta faşist burjuva basınımız dahi bu apaçık gerçeğin üzerinden atlayamaz oldu. Emperyalist tekeller, insani yardım adı altında aklıktan ölenlerin ülkesine petrol çıkarma tesislerini taşıdılar. Bunun yanında da asi olmaya kalkışacaklar için modern savaş makinalarını.. Gözümüzün önünde Somali'yi boğuyorlar!

"Koskoca ABD başkanı, bizim paşamızı kutladı", "ABD bize güveniyor", "Çevik Paşamız CNN'e bile çıkmış", "Vay be, ABD elçiliğini bile Mehmetçığimize emanet etmişler" dememiz isteniyor. Karanlığın sesi insanları böyle yönlendirmeye çalışıyor. Kendi deyimleriyle söyleyecek olursak; böyle beyin yıkıyor. ABD'li efendilerinin gözüne girmek uğruna, alçalabildikleri kadar alçalıyorlar. Fotoğraftaki Mehmetçik de vatani görev diyerek askere gitmişti. İnsanlar düşünmeli; "vatani görev" nasıl yapılıyor diye... Faşist burjuva basının "vatan"ı tam da Nazım Hikmet'in şiirindeki "vatan" değil mi? Vatana hizmet için nerede ve nasıl görev yapılacağı hiç fark etmez. Emperyalizmin emrindeki faşist TC ordusunda mı askerlik yapmak gerekiyor? Genç arkadaşlar düşünmeli; aklıktan ölen, fakat yağmacılara boyun eğmeyerek insanlık onurunu koruyan Somali insanı kadar da mı gücümüz yok?

İşte bir başka Afrika ülkesi Sudan'dan iki görüntü!.. İslami gericiliğin çarpıcı bir örneği Sudan. Su-

BM ASKERLERINE SALDIRANLAR YARGILANACAK

'ABD, güveniyor'

Çevik Paşa CNN

Los Angeles Times Gazetesi, Amerikan askerlerinin ilk defa yabansı bir komutanın teslim olmeceğini kaydetti. Amerikalı subayların, Korgenerali Bir'in bu görevi alınması için lobi yaptıklarını kaydeden

Clinton Çevik Paşa'yı kutladı

MEHMETÇİK, ABD ELÇİLİĞİNİ KORUYO

İçişleri Bakanlığı'nun BM emrinde / Pakistan saskıları arasında çıkan, 20'yi geçen Pakistanlı

dan'da da insanlar aklıktan ölüyor. Ancak Sudan'a "Umut Operasyonu" düzenlenmiyor. Çünkü yönetim devrimcilerin elinde değil. Emperyalizm, Sudan'dan istediğini alabiliyor. Kendilerine İran'ı örnek aldıklarını söyleyen Sudan'lı efendiler, emperyalist efendilerine haraçlarını ödeyerek saltanatlarını sürdürüyorlar. Muhterem müslümanlar, kurandan fetvalar verirken Sudan halkı aklıktan, hastalıktan kırılıyor.

Emperyalizme bağımlı olmamanın, kan emicilerce yağma edilmemenin tek yolu sosyalizmdir. Dünya

halklarının insana yakışan bir yaşam sürebilmesinin tek yolu, emperyalizme, faşizme, şovenizme ve her türden gericiliğe karşı, devrimci yoldan savaşım vermektir.

**EMPERYALİZMDEN VE ONUN İŞBİRLİKÇİLERİNDEN, YARDAKÇILARINDAN HESAP SORALIM!
EZİLEN HALKLARIN KURTULUŞU SOSYALİZMLE GERÇEKLEŞECEKTİR!
YAŞASIN SOMALİ HALKININ ANTI-EMPERYALİST MÜCADELESİ!**

YAŞASIN PROLETARYA ENTERNASYONALİZMİ!

Doğan GÜNEŞ

Yiyin efendiler yiyin!

Sudan'da, nüfusun yaklaşık üçte birini açlıktan ölmek için insanüstü bir yaşam savaşı verirken, yönetimi elinde tutan dinci cunta felaketi sadece seyrediyor

Sudan'da açlık ve kıtlık, insanlık dışı bir durum haline gelmiştir. Nüfusun yaklaşık üçte birini açlıktan ölmek için insanüstü bir yaşam savaşı verirken, yönetimi elinde tutan dinci cunta felaketi sadece seyrediyor.

Açlık ve kıtlık, Sudan'da insanlık dışı bir durum haline gelmiştir. Nüfusun yaklaşık üçte birini açlıktan ölmek için insanüstü bir yaşam savaşı verirken, yönetimi elinde tutan dinci cunta felaketi sadece seyrediyor.

SUDAN CAN ÇEKİYOR

Yönetiminin utarması yok

KAĞITHANE BELEDİYE İŞÇİLERİ DİRENİYOR!..

Türkiye'de uzun bir süredir bir çok iş kolunda işçi kıyımı yapılıyor. Özel teşebbüsün mutlaklaştırılması amaçlayan devlet, elinde bulunan işyerlerinde çeşitli yöntemlerle zarar göstermiş veya buna bile gerek duymamış ve bu işyerlerini özelleştirme yoluna gitmiştir. Yada kısmi olarak bu işyerlerinde taşeronlaşmaya yönelmiş, bu da bu işyerlerinde çalışan işçilerin işten atılmasına sebep olmuştur. Tüm bunların dışında doğrudan hükümetlere bağlı işyerlerinde ve belediyelerde seçimler sonrası işbaşına gelen yönetimlerin eski işçileri işten atması ve yerlerine kendi siyasi görüşlerini savunan işçileri işe alması da, işçi kıyımının sebeplerindedir.

Kağıthane Belediyesinde de yönetimin el değiştirmesi, faşist-dinci kesimin burada belediyeyi ele geçirmesi sonucu devrimci-demokrat 340 işçi işten atıldı, yerine RP ya da MGV üyesi işçiler işe alındı. Belediye başkanlığı bunu yaparken ekonomik yönden sıkıntıda oldukla-

rını ve bu yüzden sadece geçici işçileri attığını söylüyordu. Fakat işten atılanlar arasında yıllardır belediyede çalışan kadrolu işçiler de vardı. Aynı zamanda belediye başkanı belediyeye 300 işçi almak için girişimlerde bulunuyordu. 8 Ocakta işten atılan işçiler zaman kaybetmeden kendi işlerinde eylem birliğini sağlayarak, sosyal ve ekonomik haklarını geri almak için eylemlere başladılar. 25 Şubat günü işçiler çeşitli belediyelerden işçilerin de katılımıyla bir miting düzenlediler. Şişli Abide-i Hürriyet meydanındaki mitingde Belediye-İş Genel Merkezi ve çeşitli burjuva partileri aleyhine sloganlar atıldı.

1 Mart günü ise Kağıthane belediyesi işçileri, daha önce polis tarafından kapatılan lokallerini coşkulu halaylarla açtılar.

2 Nisan günü yine Şişli Abide-i Hürriyet alanında Kağıthane işçilerini desteklemek amaçlı bir miting yapıldı. Miting özellikle ırkçılık ve

işsizlikle mücadele günü olan 2 Nisana denk getirildi. Yaklaşık 3000 kişinin katıldığı mitingde işçiler, "Bekle Ankara geliyoruz" sloganıyla Ankara yürüyüşü niyetlerini coşkuyla dile getiriyorlardı. Bunu takip eden günlerde bağlar başında belediye işçilerinin girişimiyle yapılan mitingde işsizlik ve yoğun sömürü kınandı. Çeşitli sendikacılarla Kağıthane belediyesinde işten atılan bir işçinin konuşma yaptığı mitingde yoğun olarak "Kağıthane işçisi yalnız değildir" sloganı atıldı.

Kağıthaneli işçiler 13 Nisan günü büyük Ankara yürüyüşüne başladılar. Kağıthane'den çeşitli belediyelerde çalışan işçiler ve demokratik kitle örgütlerinden insanların katılımıyla uğurlanan işçiler "İşçi kıyımına son", "Bekle Ankara geliyoruz" ve "Kağıthane işçisi yalnız değildir" sloganlarıyla yola çıktılar. Gebze'ye kadar otobüslerle gelen işçiler polisin yoğun baskısıyla karşılaştılar. Burada işçilerin yürüyüşünü engellemeye çalışan polis, sendikacılarla tartışırken işçiler demiryoluna çıkarak yürüyüşe başladılar. Artık tüm engeller aşılmış hedeflenen yürüyüş başlamıştı. Kağıthane işçisi Ankara yolunda emin adımlarla yürüyordu. Yol boyunca çeşitli demokratik kitle örgütlerinden, müzik gruplarından ve yol üzerindeki işçilerden destek gördüler. Direnişin 87. gününde İstanbul'da kalan işçiler açlık grevine başladı. Belediye-İş yöneticileri de 4 Mayıs'ta açlık grevine başladılar. 5 Mayıs'ta 400 belediyeden 100 bin belediye işçisi iş bırakarak hem Kağıthane belediye işçilerini destekledi hem de trilyonlarca liralık alacaklarını almak için eylem yaptılar.

5 Mayıs'ta artık 120 işçi Ankara'daydı. Zorlu yürüyüş her türlü engelleme rağmen hedefe varmış, Ankara'ya ulaşmıştı. Yürüyüşü desteklemek için sendika yöneticilerinin başlattığı açlık grevi halen devam ediyor. İstanbul'daki işçiler de lokallerindeki açlık grevini ve zaman zaman çeşitli kitle örgütlerinin de katılımıyla belediye önündeki eylemlerini sürdürüyorlardı.

Ankara'ya ulaşan işçiler 6 Mayıs'ta RP Merkezinin önünde 2000 kişinin katıldığı bir eylem yaptılar ve RP yetkilileriyle görüştüler. Burada sorunları çözülmeye kadar kalacaklarını söyleyen işçiler kararlılıklarını her yerde sergiliyorlardı.

7 Mayıs'ta Belediye-İş yöneticileri açlık grevini bıraktılar. Fuat Alan'ın yetkililerle yaptığı görüşmeler olumsuzlukla sonuçlandı. Bundan sonra işçiler, kendi aralarından seçtikleri temsilciler aracılığıyla çalışma bakanı, Başkan yardımcısı ve birçok siyasi parti başkanıyla görüştüler, fakat sorunların çözümü için somut bir adım atılmadı. 13 Mayıs sabahı işçiler topluca DYP merkez binasına gittiler. Öğleden sonra çeşitli bölgelerde bildiriler dağıtıldı ve 14 Mayıs günü direniş 130. gününe ulaştığında, direniş başından itibaren anlatan bir resim sergisi açıldı. Güven Parkta açılan sergide aynı zamanda işçi kıyımını protesto etmek için bir imza kampanyası başlatıldı. Böylece direniş tekrar kamuoyunda canlı yerini aldı. Demokratik Kitle Örgütleri, çeşitli işkollarında çalışan işçiler, sendikacılar ve öğrencilerin ziyaretleriyle direnişe devam eden işçiler, 29 Mayıs'ta bir değerlendirme yaparak sağlık koşullarının giderek bozulması nedeniyle açlık grevini 18 işçinin süresiz olarak sürdürmesi, diğer işçilerin dönüşümlü olarak devam etmesi konu-

sunda karar aldılar. Çeşitli siyasi partilerle görüşmelerini sürdüren işçiler henüz olumlu bir sonuç alamadıkları gibi, burjuva partilerin asıl yüzleriyle de karşılaşmış oldular. Birçok partinin yetkilileri görüşmeden kaçıyor, bazıları işçileri kapıdan kovuyor, ama işçiler yılmıyor ve kazanana kadar Ankara'dayız diyorlardı. İstanbul'da ise Kağıthane işçi lokalinde sürdürülen açlık grevi kamuoyundan desteklerle sürüyor.

Direnin 142. gününde Kağıthane işçilerini ziyaret eden Devrimci Öğrenci Birliğinden öğrenciler, Kağıthane işçilerinin direnişini desteklediklerini açıklayan bir konuşma yaptılar. İşçi ve öğrencilerin mücadele birliğini öne çıkaran sloganlar atan ziyaretçiler okudukları bir şiirle ve yaptıkları sohbetlerle ziyaretlerini bitirdiler. Daha sonraki günlerde Kağıthane belediye işçileri bir çok DKÖ'den insanların katılımıyla belediye önüne bir yürüyüş yaparak burada basın açıklaması yaptılar.

20 Mayıs'ta İHD ile birlikte birçok sendikanın katılımıyla bir forum düzenlendi. 28 Mayıs'ta Beledi-

ye-İş 1 No'lu şubenin başlattığı bağış kampanyasında toplanan bir miktar para şube temsilcileri tarafından işçilere teslim edildi.

10 Haziran günü Şişli Belediye işçileri Kağıthane'de lokal önünde bir basın açıklaması yaptılar. Açıklamada Kağıthane işçisinin haklı direnişini desteklediğini açıklayan işçiler, Şişli belediyesinin Okmeydanı'ndaki Temizlik işleri binasında 3 günlük bir açlık grevine başladılar. Aynı zamanda 10 Haziranda Kağıthane belediyesinde yaşananları protesto eden işçiler, Kağıthane işçi lokaline ziyarete geldiler ve buradan belediye önüne kadar yürüdüler. Kamu çalışanları platformu ve işçiler burada bir basın açıklaması yaptılar. Daha sonra Kamu Çalışanları Platformu PTT önüne kadar işçilerle birlikte yürüyerek telgraf eylemi yaptı.

12 Haziranda İşsizler Derneği, İstanbul Emekçiler Derneği, Yeni Demokratik Kadın Derneği, Emekçi Kadınlar Derneği ve Tüm Sağlık Sen'in oluşturduğu Baskı ve Katliamlara Karşı Birlik, İşçi lokalinde bir basın açıklaması yaptı. Basın

uygulamalara duyarlı olmaya çağırıyorlar. Açılımda "işçi kıyımına son", "Kağıthane işçisi yalnız değildir" ve "yaşasın işçilerin mücadele birliği" sloganları atıldı.

16 Haziranda İstanbul çapında belediyelerde iş bırakma eylemi yapıldı. Üsküdar yakasında yarım gün, Beyoğlu yakasında tam gün iş bırakan belediye işçileri, Kağıthane'de bir eylem düzenlediler. 3000'e yakın kişinin katıldığı eylemde belediye önüne kadar yüründü. RP'sini teşhir eden sloganlar atıldı. Belediye önünde konuşmalar yapılırken çok yoğun güvenlik önlemi alan polis, müdahale ederek sloganların atılmamasını ve konuşmadan sonra hemen dağılmasını söyledi. İşçiler sloganlarını attılar. Konuşma bittikten sonra toplu halde dağılmaya başlayan işçiler polis tarafın-

dan dağıtılmaya çalışıldı. Buna rağmen işçiler daha önce açılmış olan İş Ekmek Özgürlük, İşçiyiz Haklıyız Kazanacağız, Artık Kapitalistlere Servet Kendimize Sefalet Biriktirmek İstemiyoruz, Söz Yetki Karar İktidar Halka, yazılı pankartlarını indirmediler ve polis barikatı çekildikten sonra dağıldılar.

17 Haziranda işçiler, Tüm Haber Sen genel merkezi ve 3 No'lu şubesi tarafından ziyaret edildi. Aynı zamanda 91 Ocak ayından bu yana 2250 civarında işçinin atıldığı Beko Teknik fabrikasından bayram öncesinde işten atılan işçiler lokalinde işçileri ziyaret etti. Bir basın açıklaması yaparak işçi kıyımını protesto eden, işçiler bir günlük destek açlık grevi yaptılar.

Kağıthane işçilerinin aylardır süren direnişi artık Kağıthane işçileri-

ni aşmış, Türkiye ve Kürdistan işçi sınıfına malolmuştur. Türkiye'de yoğun olarak yaşanan işçi kıyımına karşı Kağıthane işçilerinin direnişi, Türkiye ve Kürdistan işi sınıfı için bir başlangıç olmalı ve hem bu direnişi desteklemek, hem de işçi kıyımına karşı başlayıp belli bir seviyeye gelmiş olan mücadeleyi yükselterek başarıya ulaştırmak tüm işçilerin önündeki somut görevdir. Şimdiye kadar, ziyaret, açlık grevi ya da maddi olarak yardım şeklinde süren destekler, artık mücadelenin Kağıthane işçisinin mücadelesi olmadığı bilinciyle daha üst boyutlara sıçratılmalıdır.

ZAFER DİRENEREN EMEKÇİLERİN OLACAKTIR!

YAŞASIN İŞÇİLERİN MÜCADELE BİRLİĞİ!

FAŞİST DEVLETİN ÇETELERİ KAĞITHANE İŞÇİ LOKALİNİ BASTI!

26 Haziran günü sabah 5.00 sularında Kağıthane işçilerinin direniş üssü konumundaki Kağıthane Belediyesi İşçi lokali, başlarında Kağıthane Belediye Başkan Yardımcılarının bulunduğu belediye zabıta ekipleri ve polisten oluşan eşkiya güruhu tarafından basıldı. Baskını düzenleyen faşist çeteler, açlık grevindeki işçilere saldırdı. 45 günden beri açlık grevindeki işçilere saldıran bu çeteler 8 kişiyi gözaltına aldı, lokalde bulunan paraları, malları ve eşyaları da gasp ettiler. Gasp edilen eşyalar ve mallar 160 milyon, ilaçlar 100 milyon, para ise 32 milyon lira civarındadır.

Baskın sırasında Belediye-İş Beyoğlu şube temsilciliğinin ve Tüm-Bel-Sen lokalini de basan çeteler ne mahkeme kararı, ne de başka bir yasal tutamak dahi olmadan sendika temsilciliğini de kapattılar.

Baskın direnişi provake edip bitirmeye yönelik olarak düzenlendi. Bu da gösteriyor ki, sermaye cephesi ortak hareket edip birlikte saldırıyor. Buna karşı, direnen işçi sınıfının da birlikte hareket edip, saldırıları püskürtmesi artık bir zorunluluk olmuştur.

28 Haziranda bir basın açıklaması yapan işçiler, sendika yetkilileri ve demokratik kitle örgütlerinin temsilcileri faşist güruhun düzenlediği baskını ve gaspı kınadılar. Aynı gün Kağıthane direnişçileri tarafından yayınlanan basın açıklamasında "Kağıthane direnişi 6 aydan beri sürdürülen meşru bir direniştir. Çürümüşlüğe, haksızlığa, aşağılanmaya ve horlanmaya; vurgunculuğa, soygunculuğa ve yağmacılığa; yalancılığa, sahtekârlığa ve ikiyüzlülüğe; işçi kıyımlarına, sendikasızlaştırmaya, özelleştirme ve taşeronlaştırmaya; anti-demokratik uygulamalara ve hak gasplarına... karşı yükselen bir direniş defalarca saldırıya uğradı ve kırılmaya çalışıldı.

"Uğradığımız son saldırı bir yok etme ve yağma hareketidir.

"İlk günden beri meşruluğunu koruyarak toplumun her kesiminde yankısını bulan ve geniş destekler kazanan direnişimiz, başarılı çizgisini sürdürecektir ve mutlaka sonuç alacaktır." dediler.

YAŞASIN KAĞITHANE İŞÇİLERİNİN ONURLU DİRENİŞİ!
YAŞASIN İŞÇİLERİN MÜCADELE BİRLİĞİ!

SÜMERBANK'TA FABRİKA İŞGALI

Sümerbank'ta KİT'lerin özelleştirilmesi, kapatılması söylentileri ile başlayan kıpırdanmalar, aylıkların verilmemesi ile had safhaya ulaştı. Mayıs döneminde verilmesi gereken ikramiyeler ve toplu sözleşme farkları verilmemesinden dolayı bayram öncesi eylemler başlamıştı. Mayıs içindeki eylemler sonunda yarım ikramiyeler verildi. Haziran ayında verilecek diye söz verilen paralardan hiç bir haber çıkmadı. Buna birde Haziran ayığının verilmemesi katılınca işçilerin sabrı taşı. İşçiler büyük bir geçim sıkıntısı içine düşmüşlerdir. Birde içlerinde işsiz kalma, fabrikanın kapatılması söylentileri eylemlerin başlamasına neden olmuştur. İşçilerin temsilciliği zorlamasıyla 16.6.93 akşamı, sahil den, memur kapısından servislere kadar yürüme kararı alınmıştır. Ancak akşam polis barikadı ile karşılaşmıştır. Yürümeye izin verilmemiştir. 17.6.93 günü öğleden sonra iş bırakılmıştır. Genel müdürlükten hiç bir haber gelmediğinden, 1300 işçi o akşam fabrikayı işgal etmişlerdir. Sloganlarla, halaylarla sabaha kadar eylem sürmüştür. 18.6.93 günü toplu vizite eylemi yapılmıştır. İşçiler toplu halde polis kordonu altında fabrikadan çıkmıştır. Polislerin ve sendika şube yöneticilerinin tüm itirazlarına rağmen sloganlarla işçiler yürüyüşe geçmişlerdir.

"Çankaya Çankaya duy sesi-mizi, bu gelen işçinin ayak sesleri", "Sümerbank halkındır halkın

kalacak", "Baba fos çıktı sıra anada", "Sokaklar sizin fabrika bizim", "Fabrikalar, tarlalar, siyasi iktidar her şey emeğin olacak", "İşçiler iktidara", "Vur vur inlesin Tansu Çiller dinlesin", "Meydana meydana" sloganlarıyla Özgürlük Meydanına yürümek istediler. Ancak şube başkanının ve polislerin engellemesiyle yürüyüş hastahane önünde durduruldu. Şube başkanının baş temsilciyle "işçiyi geri çevir" diye tartıştığı görüldü. İşçiler baş temsilcinin ısrarları ile fabrikaya geri döndüler. O gün herkese 2 milyon lira ödendi. Ancak başka bir ödeme yapılmadığı, ayrıca bilgi verilmemesi için o gece fabrika terk edilmedi. 19.6.93 sabahı işçiler evlerine döndüler. 21.6.93 pazartesi günü fabrikaya geldiler, ancak işbaşı yapmadılar.

24.6.93 günü müdürün yaptığı açıklamada en kısa zamanda paraların verileceği işbaşı yapılması gerektiği söylendi. 25.6.93 günü sabahı üretim yavaşlatılarak işbaşı yapılacak. Eğer 30.6.93 tarihine kadar farklar, ikramiye, aylık ödenmezse eylemler devam edecek. Eylemlerin boyutu o günlerde belli olacak.

Eylemlere burjuva basını ve TV'si duyarsız kalmıştır. Tüm haberleri, eylemler değil, Sümerbank'ın özelleşeceği, zarar ettiği, kapatılacağı olmuştur. Sorumsuz ve kötü yönetimin sonucu zararın faturası işçilerden çıkartılmak isteniyor. Bundan dolayı tüm kamuoyunu işçi eylemlerine karşı duyarlı olmaya ve destek vermeye çağırıyoruz.

Sümerbank'tan
Devrimci Emek Okuru Bir İşçi

ZEYTİNBURNU 1100 AĞIR BAKIMDA DİRENİŞ ASKERİ YÖNTEMLERLE KIRILYOR!

Zeytinburnu 1100 ağır bakım atölyesinde 350 işçi çalışmaktadır. İşçiler İstanbul Harb-İş şubesinde örgütlüler. Askeri kurumlara bağlı olduğu için grev yasak, ama burada çeşitli eylem türleri uygulanıyor. Kurumun başında işveren temsilcisi sayılacak olan Albay, tam bir cuntacı. İşçilerin pasif eylem türlerine bile tahammülü yok. İşçilere "Eylem vb. şeyler istemiyorum, yapana kapı açık." diyerek gözdağı veriyor. Ayrıca işyerini tam bir asker kafasıyla yönetmeye çalışıyor. Askeri disiplin uygulamaya çalışıyor ve işçileri tıpkı askerler gibi içtimaya çıkarıyor.

Toplu sözleşme görüşmeleri tıkanmıştır. Büyük olasılıkla Yüksek Hakem Kuruluna sevk edilecek. İşçilerin isteği %150'lik bir artış, işveren buna yaklaşmıyor. Sarı sendikanın da tam olarak işyerinde kendini hissettirmemesi bir yana olayları kedi seyrine bırakışı, bütün bu olumsuzluklara neden oluyor.

Sorunlarımız, işçilerin sendikaların yönetimine gelenleri denetlemesi, burjuva sendikal anlayışı aşması ve mücadeleyi yükmeltmesiyle aşılar.

Ağır Bakımdan Bir İşçi

EN BÜYÜK ÇÖPLÜK KAPİTALİZM

Mamak, Ankara'da gecekonduların yoğun olduğu bir semt. Sakinleri genelde yoksul emekçiler. Emeklerini sattıkları halde yeme içme ve barınmalarına ancak yeten bu insanların artık barınma sorununu da kalmayacak yakında, çünkü koskoca bir çöp dağı onları yutmayı bekliyor hemen yanı başlarında. Mamak'ın çöplük denilen yerleşim bölgesinde ve bu bölgenin yakınlarında yaşayan insanlar patlama olasılığı her gün yükselen bu çöp yığınının gölgesi altında her an tedirgin ve korkulu bekliyorlar.

Bu korkulu bekleyiş nihayet devlet yetkililerinin kulağına gitmiş ki, çevre halkına iş başında görünmek için, gaz ölçümleri yapmaya başladılar. Orada yaşayan insanlara da korkmamaları gerektiğini, bir şey olmayacağını Allah'tan umut kesilmeyeceğini telkin ediyorlardı. Ben de merak edip sordum: Gaz ölçümleri nasıl, durum nedir? diye. Cevap, gaz her tarafta var ama tam olarak yayılmamış fakat şu taraftaki kısımlarda %100 gaz var olunca, şimdi ne yapılacağını sordum. Gaz ölçümçüsü "valla Allah'a güveniyoruz inşallah bir şey olmaz." dedi.

İşte bu düzenin insan yaşamına verdiği değer, kapitalizm için insan yaşamının anlamı.

Orada yaşayan insanların bir çoğu sürekli ağızdan ağıza dolaşan çöp patladı patlayacak laflarına alışmış artık. Devletin nasıl olsa haberi var, bizi ölü-

me terk edecek değil ya diye bir çıkar yol bulmaya çalışan çaresiz insanlar da var. Ama devletin Ümraniye'deki çöp dağına patlayacağından ve insanların bu çöp dağı altında kalacağından da haberi olduğu hatırlatılınca, birden yüzlerinde acı bir gülümseme beliriyor, çünkü inanmak istemedikleri acı bir gerçekle karşılaşılıyorlar.

Artık onlar da anlayabiliyorlarki, kapitalizmin dur durağı yok; bu, insan hayatı olsa bile. Çünkü bu sistem emekçi insanların kanını kene gibi emerek, yaşamlarını söndürerek ayakta kalabilecek bir düzen.

Artık Kapitalistlere Servet,
Kendimize Sefalet Biriktirmek İstemiyoruz!

Mamak'tan bir Devrimci Emek Okuru

TAŞERONLUĞA DUR DENİLMELİ

Biz Bakırköy Belediyesinde Temizlik işlerinde çalışan 130 işçiyiz. Hangi koşullar altında çalıştığımızı belirtmek istiyoruz. Bizler sabah 5:00'de kalkıyoruz ve 6:30'da iş başı yapmak zorundayız, aksi halde işimize son vermekle tehdit ediliyoruz. Akşam 15:30'da işi bırakıyoruz, bu saatler içinde acil bir ihtiyacımız da olsa kesinlikle bir yere gidemeyiz, çünkü başımızdaki sorumlular kontrol için dolaşiyor, eğer bulamazlarsa hemen taşeronun başımıza verdiği müdüre bilgi verip işimize son verirler. Sonra bizleri zorunlu mesaiye yazıyorlar ve bunca zorluğun bedeli olarak 2.000.000 lira alıyoruz. Zorunlu mesailere 8 bin lira saat ücreti veriliyor. Başka hiç bir sosyal hakkımız iş güvencemiz yok. Zorunlu mesailerini, minükamızdaki semt pazarlarının temizliği için yazıyorlar. Zaten pazarcılarımızın tezgâhlarını toplamaları akşam saat 21:00'i buluyor, gece 24:00'te işimiz bitiyor ve eve gelişimiz saat 02:00. Normal çalışmaya saatimiz dışındaki bu mesaiye 24 bin lira alıyoruz yol paramız yok, yemek paramız yok vb. bizler gibi bunca zorluklar içinde çalışan nice emekçi insanlarımız vardır. Önemli olan başkaldırıyla buna dur demek. Yapılması gereken; bu baskılara, haksızlıklara ve sömürüye karşı mücadeleye atılmak, mücadeleyi yükseltmektir. Yasalarda zaten çok kısıtlı olan mücadele olanakları taşeronlaşmayla birlikte tamamen ortadan kaldırılmaya çalışılmaktadır. Sorunlarımızı dile getirip başkaldırırken teröristlikle suçlanıyoruz. Kurtuluşumuzun tek yolu tüm işçi ve emekçilerin birlikte mücadele vererek kaybedilen haklarını geri alması, bu hakları ve kazanımları korumak için siyasal mücadeleye girişmesidir.

TAŞERONLUĞA HAYIR!
YAŞASIN İŞÇİLERİN MÜCADELE BİRLİĞİ!

Bakırköy Belediyesi'nde Çalışan Bir İşçi

DAR İŞLETMELERDE İŞÇİLER NASIL SÖMÜRÜLÜYOR

Burjuva sistem esas olarak sömürüye dayanır. Ancak bu sistemde sömürülenlerde olduğu gibi sömürülenler arasında da ayrıcalıklar-eşitsizlikler vardır. Tekelci kapitalist sistemde sömürüden en fazla pay alan (pastanın büyük dilimini yiyen) tekelci burjuvazidir. Tekelci süreç hızlandıkça bu eşitsizlik artarak devam eder. Ve küçük burjuva girişimlerin yaşam şansı giderek azalır. Türkiye'de de tekelci burjuvazi siyasal egemenliğini tartışmasız pekiştirmiş, ekonomik alanda da dar işletme ve girişimleri iflasa sürüklemiş (veya bu yolda sürüklenmelerini sağlamış, sağlamakta) ya da kendisine bağlı kurumlar haline getirme yoluna gitmiştir (veya işletmeler gitmişlerdir).

Tekelleşen ekonomik sistemde ve darlaşan pazarda küçük işletmelerin yaşayabilme savaşının yükü tamamı ile bu işletmelerde çalışan işçilere binmektedir.

Bu işletmelerde (küçük sanayi işletmeleri, atölyeler, metal işkolunda, konfeksiyon, inşaat malzemesi v.b. alanlarda üretim yapan işletmeler) en fazla genç işçi ve kadınlar çalıştırılmaktalar. Kapitalizmin işçilere tanıdığı sınırlı haklardan dahi yoksun (hiçbir iş güvencesi, sigorta, sendika v.b olmadan), normal çalışma sürelerinin çok üstünde çalışmaktalar. Çalışma hak ve ekonomik yaşam koşulları, büyük, tekelci burjuvazinin işletmelerinde çalışan işçilere oranla çok daha alt düzeydedir. Bu durum özellikle kırsal bölgelerde (sanayinin çok gelişmediği bölgelerde) tüm çıplaklığıyla ortadadır. Çünkü bu gibi yerlerde sendikaların olmaması (sendikaların çoğu sarı olsa

da), işletmelerin dar oluşu ve dağınık bölgelerde kurulması biz işçilerin bir araya gelmesini engelliyor. Ayrıca işçilerin sınıf bilincinden yoksun oluşu, böyle ezilerek, sömürülerek yaşamaya, boyun eğmelerine (belki de başka çıkış bulamadıkları için veya patronlarına karşı savaştan çekindikleri için) neden oluyor. Çoğu zaman bu işverenler işçilere: "bu işyeri hepimizin", "bende sizlerden biriyim", "çok çalışalım çok kazanalım", "malımızı satamıyoruz" vb. demagojiler yaparak işçileri duygusal olarak da kendine bağlamaya çalışıyor, bir sürü zayıf işçi de (sınıf bilincinden yoksun) buna kanıyor. Ayrıca bu işverenler ucuz emek çalıştırmaktalar: kadın ve çocuk işgücü sömürsü üzerinde yükselmeye çalışıyor ve tutunuyorlar. Toplumumuzdaki kadın ve çocuk üzerindeki baskının bu insanlarda yarattığı boyun eğme, baş kaldırma, ve aileye ek gelir sağlama zorunluluğundan dolayı sömürülmeğe daha çok açıktırlar. Özellikle küçük otomotiv sanayi işkollarında (atölyelerde) çalışan çocuklar 12 saat kadar çalıştırılmaktadır. Aileleri tarafından meslek öğrenme gerekçesiyle çalışmaya zorlanan çocuk işçiler ne gibi haklara sahip olduklarını bilmiyorlar, ki bilseler bile haklarını savunacak ne güce ne de cesarete sahipler.

Gerçekte dar işletmelerdeki bu yoğun sömürü sınıf bilinçli işçilere daha fazla çalışma görevi yüklüyor. Bu işletmelerde sendikal örgütlenmenin güçlüğü yanında, devrimci işçi kadrolar çıkarabilmenin olanakları da oldukça fazla.

Antakya'dan Genç Bir İşçi

EHKAYD'A POLİS BASKINI

Günümüzde emekçi halklar ve devrimciler üzerine uygulanan baskılar her geçen gün katlanarak artıyor. Devrimci durumun gereği olarak ülkemiz emekçilerinin kendiliğinden eylemleri her gün artıyor. Bunun en güzel örneğini Sinop ve Kızılcahamam'da yaşadık. Hiç kimsenin tahmin edemeyeceği bir şekilde, tüm ilçenin ayaklanması ve polisle kıyasıya çatışıp devlet binalarını ve polis araçlarını yakması, ülkemizde durumun ne kadar gergin ve emekçilerin öfkesinin örgütsüz olsada, sabırlarının ne kadar taşıdığını göstermeye yeterlidir herhalde.

Burjuvazi halkın öfkesini durduramayacağını ve önünü alamayacağını bildiği için, her gün emekçilere ve onların mali olan DKÖ'lerine ve derneklerine saldırıyor. Bunun en güzel örneğini Esenler'de yaşıyoruz. Yaklaşık olarak %90 oranında işçilerin yaşadığı bölgede bulunan tek dernek olan (EHKAYD) Esenler Halk Kültür Araştırma Derneği, şu ana kadar dört kez basıldı ve en sonuncu baskında içeride bulunan tüm emekçiler ve akşam vaktini kitap okumak veya sohbet ederek değerlendirmek için gelen insanlar gözaltına alındı. Polis bu baskınlarla derneğe gelen tüm emekçilerin, derneğe birdaha gelmemeleri için gözdağı vermek amacını taşıyordu. Fakat ne olursa olsun bölgemiz emekçileri kendi mali olan derneklere ve DKÖ'lerine sahip çıkacaktır. Bunun en güzel örneğini bölge halkımız verdi. Çünkü halk son baskından sonra derneğimize gelerek, bizlere geçmiş olsun dileyerek kimden yana olduklarını ispattılar.

Faşist Baskılar Bizleri Yıldırılmaz!

Bir Devrimci Emek Okuru

EMEKÇİ KADINLAR KURULTAYINA DOĞRU

10-11 Temmuzda yapılması düşünülen kurultay ile ilgili EKD başkanı Nuran Güvenilir ile yaptığımız söyleşiyi yayınlıyoruz.

D. Emek: Uzunca bir süredir devam eden Emekçi Kadınlar Kurultayı'nı toplama çalışmalarını yürütüyorsunuz. Çalışmalarınızdan bahseder misiniz? Bileşenleri kimlerden oluşuyor ve neden Emekçi Kadınlar Kurultayı?

EKK çalışmaları yedi aya yakın süredir devam ediyor. Bilindiği gibi asıl hedef 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Gününe yönelikti. Kurultayı bugünün anlamıyla bütünleştirmek ve emekçi kadınların sorunlarını tartıştığı, taleplerini dile getirdiği güçlü bir zemin oluşturmaktı. Fakat burjuvazi buna izin vermedi ve kurultaya gelen yüzlerce kadının üzerine polislerini saldırtarak gerçek yüzünü bir kez daha gösterdi. Ama bizim çalışmalarımız durmadı, kurultayı gerçekleştirme yönünde bütün hızı ve coşkusuyla devam ediyor.

Kurultay çalışmalarını yürütenleri bir araya getiren ortak nokta kadın sorununa sınıfsal perspektifte bakabilmek. Bu perspektifte olan kadın grupları, çevreleri, dernekler ve çeşitli sendikalardan kadınlar, bu çalışmanın birer bileşeni durumunda.

Neden Emekçi Kadınlar Kurultayı sorusuna gelince; Kapitalist toplumda buhranların yarattığı sefalet özellikle kadınlar üzerinde daha fazla etki yapmaktadır. Toplumsal üretimin dışında kalan ve ev işlerine hapsedilen kadınlar, ekonomik yaşama düşük ücretle sokulan işçi kadınlar, emekçi köy kadınları ne işgücü olarak ne de kadın olarak korunmaktadırlar. Kapitalizmin getirdiği sefalet onları bedenen ve ahlaken çöküntüye sürüklemektedir. Kapitalizm tarafından çifte sömürüye tabi tutulan, her türlü baskı ve aşağılanmalara maruz kalan kadınlar, kendilerine dayatılan toplumsal konumları yüzünden toplumsal ve siyasal olaylarla fiilen ilgilenmek haklarından geniş kitleleriyle yoksundur. Bu da işçi ve emekçi yığınlarının çok önemli bir kesimini oluşturan kadınların, toplumun ileriye yönelik mücadelesinden saf dışı kalmasına neden olmaktadır. Ve sınıf mücadelesinde önemli bir yer tutan kadınları mücadeleye çekebilmek, mücadele içerisinde aktif ve kitlesele olarak yer almalarını sağlamak çok yönlü çabaları gerektirmektedir. İşte bu noktada EKK çalışması atılmış somut bir adımdır. İşçi ve emekçi kadınların kendi sorunlarını tartışacağı, taleplerini dile getireceği ve örgütlenme perspektiflerini ortaya koyacağı bu çalışma, sözü, sorunun asıl sahiplerine verme açısından da önemlidir. Çünkü kadın yığınlarının bel kemiğini işçi ve emekçi kadınlar oluşturmaktadır ve sorunun asıl muhataplarının, bu sorunu omuzlaması gerekmektedir.

D. Emek: Pratik olarak bu çalışma nasıl yürütülüyor ve hedeflenen işçi ve emekçi kadın kitlelerine ula-

şılabilir mi?

Kurultay hazırlık çalışmalarının ilk başlamasıyla birlikte pratik olarak çalışmayı yürütecek komisyonlar oluşturuldu. Bu komisyonlar vasıtasıyla tüm sendikalar, fabrikalar ve tek tek işyerlerine ulaşılmaya çalışıldı. Gidilen her yerde kurultayın amacı ve katılımın sağlanması konusunda toplantılar yapıldı. Bu çalışmalar sırasında kimi zaman engeller çıksa da -özellikle bazı sendikalar ve işyeri temsilcileri tarafından- şu ana kadar epey yol katedilmiş durumda. Kurultay geniş işçi ve emekçi kadın yığınları tarafından coşkuyla karşılanmakta ve katılım doğrultusundaki talepler artmaktadır.

Bu çalışma sadece İstanbul ile sınırlı kalmayıp tüm Türkiye çapına yayılarak şu an on altı ilde faaliyet devam etmektedir. Çıkarılan Emekçi Kadınlar Bülteni, en ücra köşelerden yanıt bulmakta, tek tek olsa bile kadınların seslerini ulaştırdıkları, sahiplendikleri bir yayın organı haline gelmektedir.

D. Emek: Bu kadar geniş kapsamlı çalışma ve bileşenlerin çeşitliliğide göz önünde bulundurulduğunda ne gibi sorunlar yaşanıyor?

8 Marta kadar olan süreçte yaşanan bazı eksiklikler ve zaafılar daha sonraki süreçte giderilmeye, daha organizeli bir çalışma yürütülmeye çalışılıyor. Fakat çalışmanın kapsamı göz önünde bulundurulduğunda bunlar kaçınılmaz oluyor ve giderilmesi de bir süreci gerektirmekte. Komisyonlarda çalışmalar yürüten arkadaşların bir çoğu yeni bir çalışmayla yüz yüze ve büyük bir bölümü de çalışan işçi ve emekçi kadınlar. Olumlu yanı çalışmanın bifiil kendi omuzlarında yükselmesi.

Çalışmayı yürüten bileşenlerin çeşitliliği açısından da ele alındığında bir takım sorunların ve olumsuzlukların yaşanması doğal olarak karşımıza çıkıyor. Ama bunlar tartışılarak biraz da hoşgörülü davranarak çözümlenmeye çalışılıyor. Önümüzde kurultayı gerçekleştirme sorunu var ve herkes bunun en iyi şekilde gerçekleşebilmesi için tüm gücüyle çalışıyor. Birlikte bir işi kotarmanın zor olan yanları olduğu kadar, güzel ve olumlu yanları da var. Bence bu çalışma süreci olumsuzlukları ne kadar giderip, gideremediğimizin, birlikte iş kotarmanın hangi zeminler üzerinde yükselineceğinin de bir göstergesi olacak.

D. Emek: Kurultay sonrası için ne düşünüyorsunuz? Çalışmalar devam edecek mi ya da somutlanmış bir hedef var mı?

Şu anda, kurultay sonrası için çıkarılan bültenin devamı konusunda görüş birliği var. Bu, bültenin içeriğinin tamamen değiştirilerek yada ortaya çıkacak somut bir çalışmanın hizmetine sunulacak biçimde olabilir. Çalışmanın devam etmesi ve örgütlülüğe doğru yol alması konusunda görüşler olmasına karşın, geniş boyutlu bir değerlendirme yapılmış değil. Bu kurultaydan sonraki sürece

bırakılmış durumda.

EKK projesi; kadın hareketinin toparlanmasına, işçi ve emekçi kadın yığınlarının harekete geçirilmesine ve kendi sorunlarına sahip çıkar hale getirilmesine hizmet edecek bir araç. Bu çalışmanın çok iyi değerlendirilmesi gerekiyor. Çünkü; amaç sadece kurultayı toplama hedefi değil. Kurultayın hazırlık sürecinde ulaşılan işçi ve emekçi kadın yığınlarını bire bir bu çalışmaya katma, kendi içinde bir örgütlülüğe doğru yol alış ve kadın hareketinin yaratılmasının taşlarının döşenmesidir. Kurultay bu çalışmada ne kadar yol aldığımızın somut bir ifadesi olacaktır. Ayrıca kurultay, değişik çevrelerden gelen, değişik bakış açılarına sahip kadınların birlikte iş yapabilme, grup çıkarlarından uzak, işçi sınıfının çıkarlarının öne çıkarıldığı bir çalışmayı da ne derece gerçekleştirip, gerçekleştiremeyeceklerinin de bir göstergesi olacak. Tüm bu sonuçlar kurultay sonrası süreci de belirleyecektir. Dileğimiz bu çalışmanın daha da genişleyerek devam etmesi.

Türkiye'de henüz işçi ve emekçi sınıfın kadınlarını kucaklayacak, onları kendi talepleri doğrultusunda harekete geçirecek geniş bir örgütlülüğün yaratılmamış olması âcil bir görev olarak önümüzde duruyor. Bu görev hepimiz

mizin sorumluluğunda ve yerine getirilmesi gerekiyor. Kurultay sonrası süreç bu bakımdan da büyük önem taşıyor. Güçlü bir kadın hareketinin yaratılması doğrultusundaki çalışmalar kesintisiz devam etmelidir. Pratiğin daha fazla öne çıktığı eylemlilikler örgütlenebilmelidir.

Tüm bunlar kadın hareketinin yaratılmasında esas olarak dayanmamız gereken sınıfın kadınlarını harekete geçirecek ve hedeflenen örgütlülük güçlü zeminler üzerinde yükselsecektir.

D. Emek: Son olarak iletmek istediğiniz başka bir şey var mı?

Biz Emekçi Kadınlar Derneği olarak, Türkiye çapında, merkezi, kitlesel bir kadın örgütlülüğünün yaratılması çalışmalarına omuz vereceğimizi söylüyor ve sesleniyoruz; en geniş kadın potansiyelini sınıf mücadelesinin içine çekecek, onları sınıfla bütünleştirecek zeminleri yaratmak, yol açıcı olmak, kendi sorunlarına sahip çıkar hale getirmek görevi önümüzde duruyor. Gerçekleştirilecek kurultay bunun için bir adım. Haydi görev başına

D. Emek: Teşekkür ediyor, çalışmalarınızda başarılar diliyorum.

BASIN AÇIKLAMASI

PKK tarafından tek yanlı olarak ilan edilen ateşkesten sonra Kürdistan'da yaşanan katliamlar durmamış, aynı seyrinde Kürt halkı üzerindeki baskı devam etmiştir. Ateşkesi bozan TC, geç kalmış "Bahar Operasyonunu" gerçekleştirmek üzere harekete geçmiş, faşist TC, ordusu ve polisiyle saldırılarını azgınlaştırmış, toplu imhalara başlamıştır.

Kürdistan'da yaşanan haksız savaşa katliamlara karşı İnsan Hakları Derneği'nde çeşitli kadın dernekleri ve kadın çevreleri tarafından basın açıklaması yapıldı. Aşağıda bu basın açıklamasını yayınlıyoruz.

BASINA VE KAMUOYUNA

Ülkelerimiz Türkiye ve K. Kürdistan son yıllarda giderek derinleşen ve kronikleşen bir kriz içerisinde. Emperyalizmin 70'li yılların sonuyla yapısalılık kazanan bunalımı, ülkelerimiz üzerine doğrudan yansımış ve ekonomiyi büyük bir krize sürüklemiş, bunu daha da derin bir politik kriz izlemiştir. Yıllardır süren politik krize Kürt halkının ulusal uyanışı ve mücadelesi eklenince, devrimin nesnel şartları olgunlaşmış, her geçen gün derinleşen devrimci kriz, sermayeyi ve onun devleti TC'yi büyük bir açmazla karşı karşıya getirmiştir.

Yıllardır Kürdistan'ın dağlarında, ovalarında, şehirlerinde süren iç savaş giderek daha da şiddetleniyor. Son aylarda PKK tarafından tek yanlı ilan edilen ateşkes, TC'nin saldırılardaki cüretini daha da arttırmış, her gün on on insanlar katledilmeye devam edilmiştir. son günlerde gerillanın saldırısının da bahane eden devlet, Kürdistan'da süren katliamlarını kat be kat arttırmış, yüzbinlerce askerini teknolojinin gelişkin silahlarıyla donatarak, helikopterleri, uçakları, tankları, toplarıyla Kürdistan dağlarını, köylerini yakıyor, yıkıyor halkı göçe zorluyor, aşiretler arasındaki çelişkidenden yararlanarak Kürt halkının bir kısmını silahlandırıp "Kürdü Kürde" kırdırıyor.

Yaşlı-genç, kadın-erkek, çoluk-çocuk demeden katledilen Kürt halkının çektiği zulüm, toplumun yansını oluşturan kadınları daha çok etkiliyor. Her savaşta olduğu gibi, bu savaşta da kadınlar zulmün, vahşetin her türüne uğruyor; çocukları katlediliyor, tecavüze uğruyor, emek ürünleri yağmalanıyor, tarlalar, ormanlar yakılıyor. Yetiştirdikleri hayvanlar otlaklara çıkarılmadığı için telef oluyor.

Artık, faşist basının bütün şoven propagandalarına rağmen gizleyemediği bu katliamın görüntüleri gazetelerden, televizyonlardan izleniyor. Daha dün Şırnak'lıların telefonla yaptıkları "imdat" çağrısını televizyondan izledik. İnsanlık değerlerini, insanlığını kaybetmeyen hiç kimse bu çığlıklar, çağrılar karşısında sessiz kalmaz, kalmamalı da.

Bizler, Devrimci Komünist Kadınlar, Emekçi Kadınlar Derneğinden (EKD) Kadınlar, Yeni Kadın'lar, Parti Yolunda Teori Pratik'den Kadınlar, Yeni Demokratik Kadın Derneği'nden (YDKD) Kadınlar olarak bu katliamlara, vahşete seyirci kalmamalı, Türkiye emekçi sınıfları buldukları yerlerden bu kirlisavaşı durdurmak, bitirmek için harekete geçmeli Kürt halkının haklı davasında onun yanında olduğunu somut eylemleriyle ortaya koymalıdır diyoruz.

**KÜRDİSTAN'DAKİ KİRLİ SAVAŞA SON!
YAŞASIN HALKLARIN MÜCADELE BİRLİĞİ**

AYNILAR AYNI, AYRILAR AYRI YERE

Türkiye devrimci hareketi içerisinde yer alan bir yapılanma, bugün bir ayrışma süreci yaşıyor. Olayın dışından, konu üzerine ahkâm kesmek gibi bir ukalalık yapmaya hiç niyetimiz yok. Ancak, yaşanan süreç, Bizi ayrılık süreçlerinde yaşanması, olması gereken yöntem üzerine genel anlamda bir kaç şey söylemeye zorladığı için bu yazıyı kaleme alıyoruz.

Dünya sosyalist hareketinin ve Türkiye devrimci hareketinin tarihinde, sosyalistler arasında dünyaya bakış ve mücadele sürecinde yaşanan sorunlardan doğan ayrılıklar, ayrı düşüşler zaman zaman yaşanmıştır, yaşanmaktadır. Hele de bizim ülkelerimiz Türkiye ve Kuzey Kürdistan'da bu durum daha da yoğundur. 70'li yılların başıyla bugün arasında yapılacak bir kıyaslama, bu durumu alenen ortaya koyar.

Dünyada ve özellikle bizim ülkelerimiz sosyalist hareketinde iki temel ayrışma biçimi görülüyor. Bunlardan ilki ve asıl alınması gerekeni, Bolşevik Menşevik ayrımında olduğu gibi, iki ayrı politik çizginin ayrışmasıdır ve bu mücadelenin geleceği ve sağlamlığı açısından ele alındığında bir zorunluluktur. Dünyanın her tarafında, sosyalist hareket içerisinde devrimci çizgi-reformist çizgi biçiminde iki yaklaşım ortaya çıkıp, mücadele sürecinde kendini ifade etmeye, taktik ve stratejik yönelimde etkili olmaya başladığında ayrışma kaçınılmazdır. Aynılardan aynı yerd, ayrılardan ayrı yerde toplanması ile bu sorun çözülür ve devrimci çizgi, böylesi bir ayrılığı (eğer iki temel yaklaşım haline gelmişse) kökükler ve hayata geçirir.

Bu tür haklı ve kaçınılmaz ayrılıklar dışında, ideolojik-politik çizgide farklı düşünmeyen ayrışmalar da yaşandı. Bu tür ayrılıklar, haklı ve doğru olmayan ayrılıklardır, mücadeleyi katkısı değil, zararı olur. Ancak buna rağmen, ülkelerimiz sosyalist hareketinde sıkça görülen ayrılıkların çoğunluğu bu tür içerisindedir.

Lenin, "Parti öyle bir birliktir ki, eğer üyeleri arasında partiye karşı düşmanca düşünceleri yayanları temizlemezse, kaçınılmaz bir şekilde önce ideolojik bakımdan, sonra maddi olarak çözülmeye mahkûmdur. Buna karşılık parti görüşüne uyan nedir, karşı olan nedir? Bunu belirtmek için parti progra-

mı vardır. Parti taktik ve kararları, tüzükleri vardır" der.

İşte bu konuda leninist çözümün anahtarı Sosyalist hareket içinde ortaya çıkan yaklaşım farklılıkları (gerek örgütsel sürece, gerek ideolojik-politik sürece ilişkin), demoratik-merkeziyetçi ilkeler ve kurallar içerisinde çözülür. Azınlık çoğunluğa tabidir, ancak azınlığın kullanması gereken hakları vardır. Bunların en başında da eleştiri hakkı vardır, azınlığın çoğunluk olma, olabilme hakkı vardır. Tabi ki eleştiri hakkı yerinde ve doğru yöntemlerle kullanıldığında haktır. Leninist yapılanmalarda işlemek, işletilmek zorunda olan süreç budur. Örgütlenmenin merkezi disiplini ve konspirasyon kuralları çiğnemen, organsal işleyiş içerisinde her bireyin düşüncelerini ve sürece ilişkin tavırlarını açıkça ifade edebileceği bir açık tartışma ortamı içerisinde olmalıdır bu. Açık tartışma derken, yapılanmanın tabanına açık bir tartışma elbette. Ancak bu leninist yöntemin işlediği bir süreç sonunda alınan karar demokratik bir karar olacaktır ve azınlık bu karara uymak zorundadır.

Tabi ki, bu yöntem, başta da belirttiğimiz ideolojik-politik iki ayrı yaklaşım biçiminde ortaya çıkan ayrılıklar da sorunu çözmeyecek, ayrılık kaçınılmaz ve bir o kadar da zorunlu olacaktır. Proletaryanın mücadelesi, bu ayrışmadan daha güçlü ve kararlı çıkacak, yolunda emin adımlarla ilerleyecektir.

Nazım DEMİR

DEVİRİMCİ EMEK KİTAP DİZİSİ - 2

**DEMOKRATİK
HALK DEVRİMİ**

**DEMOKRATİK
HALK İKTİDARI**

YAKINDA ÇIKIYOR!

UĞUR GÜNDÜZ

mürü ortamında sağlayabilirdi. 12 Eylül faşist generallerinin temel görevi bu ortamı sağlamak için gereken önlemleri almak, işçi ve emekçi yığınları tank ve tüfektele susturmak oldu. Faşizmin bu politikasından Kürt halkı elbette payını alacaktı. Öyle oldu.

Ne var ki, 12 Eylül dönemi boyunca tekelci kapitalist yapının sorunları çözülmek bir yana daha da ağırlaştı. Sermayenin merkezleşmesinde ve yoğunlaşmasında gelişen ileri düzeye rağmen, sanayinin yapısı değiştirilemedi. Tekeller, faşist generallerin karar ve politikalarıyla kasalarına akan sermayeyi üretken alanlara yatırmaktansa, başka bir ifadeyle, sanayi yatırımlarına dönüştürmektense, daha kısa zamanda yüksek kâr getirebilecek spekülasyon alanlarına yatırım tercih etti. Bu tercih onun doğasına da uygundu. Çünkü tekel, sürekli kâr peşinde koşmadan duramaz. Tekeller, kendi aralarındaki rekabet nedeniyle de başka türlü davranamazlar. Bu yüzden, 12 Eylül generallerinin dizginlenmemiş diktatörlüğü altında elde edilen yüksek kârlar ve biriktirilen sermaye, ekonominin dokusunu iyileştirmek, genişletilmiş yeniden üretimi gerçekleştirmek üzere sanayi alanlarına yönelceğine spekülasyon alanlarına yöneldi ve verimsizleşti. Verimsizleşme aynı zamanda çürüme demektir. Çürüme, kokuşma ve yozlaşma demektir aynı zamanda. 12 Eylül 1980'den bu yana devlet tekelci sermayeyi güçlendirmek için tüm olanaklarını seferber etti. Hayali ihracat, devletin büyük sermaye kesimine yüksek tutarda para aktarmak için bulduğu bir yöntemdi. Banker iflasları aynı amaçlı bir devlet tezgâhı olarak ortaya çıktı. Rüşvet ve devlet bankalarının tekellerin emrine verilmesi inanılmaz boyutlara varmaya bu dönemde başladı ve günümüze kadar sür-

dü. Bütün bunlara, burjuva dünyada, Türkiye'nin burjuva kesiminde, kültürde, sanatta, edebiyatta ve zevkte aynı inanılmaz boyutta bir çürüme ve yozlaşma eşlik etti. Burjuva dünyasındaki bu düzeysizlik ve düşkünlük, bir bakanın, bir burjuva parti liderine, bit yavrusu anlamına da gelebilecek ama argoda çok daha başka anlamlara gelen «yavşak» sözcüğünü kullanma noktasına geldi. Şimdilik, bu kadarı yeter. Burjuvazinin sefahat ve zevk ile tatmin yollarını arayıp bulduğu pratik örneklerden söz etmeye gerek görmüyoruz. İşte burjuva dünyasının içyüzü.

12 Eylül'den bu yana Türkiye tekelci kapitalizmi hangi sorununu kalıcı biçimde çözebildi ki? Emperyalizme bağımlılığın her yönüyle arttığını biraz önce bir cümleyle belirtmiştim. Dış borçların 60 milyar dolara ulaşması bunun sadece bir kantıdır. Emperyalizm borç kısıpacı içine aldığı Türkiye'yi Orta-Doğu'da çıkarları doğrultusunda kullanma ve yönlendirme olanağına kavuşmuştur. Körfez Savaşı sırasında ve sonrasında bu durum çok açık biçimde yaşanmıştır. Türkiye ve Kürdistan toprakları, ABD emperyalizmine yardım amacıyla askeri faaliyetler için kullanılmış, Irak, Türkiye'den kalkan uçaklar tarafından vurulmuştur. Bu olgu aynı zamanda, egemen sınıf olarak tekelci sermayenin kendi çıkarları için Türk-Kürt ve diğer ulusal topluluk halklarını gözünü kırpmadan nasıl savaşa atacağını ve en azından bu nedenle Türkiye ve Kürdistan halklarının bu sınıfın egemenliğini bir an önce ortadan kaldırmak zorunda olduğunu gösteriyor.

Emperyalizme bağımlılık, Türkiye tekelci kapitalizminin sorunlarını çözmek bir yana, ağırlaştırmaktan başka bir sonuca yol açmaz. Özellikle, emperyalist siste-

min ağır bunalım döneminden geçtiği günümüzde, bu çok açık bir gerçek halini alıyor. Emperyalist sermaye gittiği her yere kâr ve daha çok kâr amacıyla, en uygun ve en rahat ortamda sömürü amacıyla gider. Gittiği ülkenin ekonomisini binbir yolla kendine bağımlı kılar ve hayat damarlarını kurutur. Kaldı ki, Türkiye tekelci sermayesinin kendi krizine çare olarak sarıldığı emperyalist sermayenin kendisi de derin bir bunalım içindedir. Son bir yılda emperyalist ülkelerde işçi eylemleri dev boyutlara ulaşmıştır. Almanya, İtalya, Fransa, İngiltere başta olmak üzere tüm Avrupa emperyalist devletlerinde eyleme geçen işçi ve çiftçilerin sayısı milyonları bulmuştur. Avrupa'nın batısından doğusuna, güneyinden kuzeyine kadar her tarafta işçi ve emekçilerin eylemleri yükselmiştir. Yunanistan; sık sık genel greve sahne olan bir ülke haline gelmiştir. Almanya; yüz binlerce çelik işçisinin greve gittiği, İngiltere ve Fransa, yüz binlerce işçi ve çiftçinin devrim günlerini anımsatan eylemlerine tanık olduğu, İtalya; skandal, rüşvet mafya ve işçi eylemleriyle sürekli dalgalanan bu ülkeler, kokuşmuşluğun devletin en üst noktalarına sıçradığı ülkelerdir. Bu büyük emperyalist ülkelerdeki işçi ve çiftçilerin eylemlerinin boyutları böyle olunca diğer Avrupa ülkelerindeki eylemlerden söz etmeye gerek kalmıyor.

Avrupalı emperyalistlerdeki bu çalkantıya ABD'deki ekonomik çöküş ve toplumsal huzursuzluk eşlik ediyor. Dünya emperyalist sisteminin başı ABD emperyalizminin ekonomisi tarihinin en büyük çöküşünü yaşıyor. Dev görünümlü karşın dünyanın en borçlu devleti durumundadır. Sanayi üretim bir çok alanda gerilediği gibi, pek çok alanda da pazarı öteki emperyalist ülkelere kaptır-

maktadır. Bugünün konjonktüründe ABD emperyalizmi, konumunu korumaya çalışan savunma pozisyonundaki bir güçtür. Savunma pozisyonuna, eldeki pazarları koruma kaygısına düşmek emperyalist ekonomiler için çöküş işaretiinden başka bir anlama gelmiyor. Bu çöküş sürecinin toplumsal huzursuzluğa yol açması sonucu geçtiğimiz yıl ABD, kendi tarihinin en büyük zenci ayaklanmalarından birine tanık oldu. Yoksul zenci halk, günlerce süren bir ayaklanma ve yağmalama eylemiyle «rüyalar ülkesi»nin görüntüdeki ihtişamının ne kadar kof olduğunu göstermiştir.

Tüm emperyalist ülkelerdeki ekonomik durgunluk, işsizlik sorununu bu ülke halklarının şimdiye dek pek tanık olmadığı boyutlara vardırıştır. Yüzbinlerce işçi, uluslararası emperyalist tekellerin işletmelerinden bir gecede kapı dışarı edildi, edilmeye devam ediyor. Büyük emperyalist tekeller, ekonomik durgunluk ve bunalımı, bünyelerini küçülterek, bunun için de yüzbinlerce işçiyi fabrika kapısının önüne koyarak aşmaya çalışmaktadır. Bu durum, tüm emperyalist ülkelerdeki toplumsal huzursuzluğu arttırmakta, protesto, grev ve işgal eylemlerine yol açmaktadır. Ekonomik durgunluk, emperyalistler arasındaki ticaret savaşını kızıştırmakta, kızışan savaşta taraflar üstün gelmek için bugüne kadar işletilen sürecin tersine korumacılık önlemlerini arttırmaya yöneliyor. Bu önlemlerle karşı tarafa boyun eğdiren emperyalist güç, aslında boyun eğen devletin kendi emekçileri tarafından tehdit edilmesinin zeminini hazırlamaktan başka bir iş yapmış olmuyor. Fransa, İspanya ve Japonya bunun tipik örnekleridir. Tarım ürünleri ticaretinde bu üç ülkeye boyun eğdiren ABD as-

lında bir tek sonuca yol açtı: Yıllardır uyuklayan bu üç ülkenin çiftçilerinin uyanıp dev gövdelerini dünya emperyalizmine göstermek.

Emperyalist sistemin, 1930'lu yılların bunalımından daha derin olan bu bunalımı geçici mi? Hiç değil. Çünkü, sistemin kendi iç çelişkilerinden doğan bu bunalım, 30'lu yılların koşullarından çok farklı koşullarda ortaya çıkmıştır. Bilim ve teknolojiadaki gelişmelerin, emperyalist tekellerin kârını yükselttiği oranda üretime dahil edilmeleri dahi, dünyadaki üretim hacmini dev boyutlara vardırıştır. Kapitalist mülk edinme biçimi nedeniyle bir yanda dünya nüfusunun bir kaç katına yetecek kadar ürün depolarda beklerken, öte yanda bu ürünlerden yoksun, büyük bir sefalet ve yoksulluk içinde yaşayan, bu ürünleri satın alma gücünden yoksun milyarlarca insan. İşte kapitalist uygarlığın insanlığı getirdiği nokta... Tam da bu nedenlerle, emperyalizmin, kapitalist üretim biçiminin yeryüzünden silinmesi, tarihsel, siyasal ve ahlaki bir zorunluluk olmuştur.

Bu kısa açıklamalardaki amaçım, emperyalizmin durum ve karakterini ortaya koymak değildir. Sadece, Türk burjuvazisinin ken-

di bunalımından çıkış yolu olarak sarıldığı emperyalist sermayenin nasıl «mihnete muhtaç bir dede» olduğunu göstermek istedim ve bu nedenle de emperyalizmin günümüz koşullarındaki bazı çizgilerine değindim.

Türkiye tekeli sermayesinin emperyalist sermayeye sarılmasının tek nedeni ekonomik ve mali sorunlar değildir. Bu sorunlar var, ama bunlar kadar önemli bir başka neden, bunlara bağlı olarak ortaya çıkan siyasal sorunlardır. Biraz önce, ekonomik ve mali krizin her zaman siyasal sonuçları hemen doğurmadığını belirtmişim. Bu doğru, ama bunun kadar doğru olan bir başka olgu, sürekli hale gelen bu yapısal krizin sık sık şiddetli siyasal bunalımlara, işçi ve emekçiler başta olmak üzere toplumun çalışan sınıflarının toplumsal başkaldırılarına yol açtığıdır. Türkiye, belirtileri 1989'da ortaya çıkan ama 1991'de varlığını iyice ortaya koyan bir devrimci ortam içinde bulunmaktadır. 1989'da Kürdistan'daki gelişmeler, 1 Mayıs ve yüzbinlerce işçinin katılımıyla gerçekleşen işçi eylemleri Türkiye ve Kürdistan'da bir dönemin kapanmakta, bir dönemin açılmakta olduğunu müjdeliyordu. 1989 yılında filiz süren devrimci ortam 1990-1991'de kendini

çok somut biçimde ortaya koydu. Egemen sınıf olarak burjuvazinin korkusunun da nedenini açıklayan işçi sınıfı ile çalışan kesimin eylemleriyle ilgili bazı bilgiler vermek istiyorum. Haziran ayının ilk onbeş gününde; Petrol-İş'e bağlı yüzbine yakın işçi, Harb-İş'e bağlı altmışbeşbin, Yol-İş sendikasına bağlı yüzonbin, Tes-İş'e bağlı yüz yetmiş bin işçi olmak üzere toplam yarım milyon işçi çeşitli eylem biçimlerini yapmışlardır. Şüphesiz 1991'in en önemli ve burjuvaziyi en çok ürküten işçi eylemi Zonguldak maden işçilerinin eylemi oldu. 1990'ın son ayında ortaya çıkan bu eylem, büyük siyasal çatışmaların dönüm noktası aşamasından tank ve tüfekte çevrilebildi. Bunu çeşitli fabrika işgalleri, direnişler, miting ve yürüyüşler izledi. Paşabahçe cam fabrikası, Pancar Motor fabrikası ve Ceyhan'da Toros Gübre işçilerinin fabrika işgal eylemleriyle süreç gelişti. Fabrika ve işyeri işgal eylemlerinin sıcaklığı kaybolmadan belediye işçilerinin eylemleri tüm 1992 yılını kapladı. Belediye işçileri Türkiye ve Kürdistan'ın dört bir yanında aynı zaman diliminde eyleme geçti.

İşçi sınıfının bu eylemlerini, gösteri ve eylemleri yasalarla yasaklanmış memurların ücret zammı ve sendikal talep merkezli eylemleri izledi, çoğu zaman eşlik etti. Başta öğretmenler olmak üzere, tüm kamu çalışanları, yasaklara ve devlete meydan okuyarak yaşamsal sorunları için eyleme geçtiler. Onbinlerce devlet memuru, her türlü riski göze alarak eyleme geçti. Grevli-toplu sözleşmeli sendika hakkı ve ücret zammını, 12 Eylül faşist generallerinin gaspettiklerini geri almak için mücadeleye atıldılar. Bu arada Akhisar tütün üreticilerinin tam bir ayaklanmaya dönüşen eylemleri ile İzmir

belediye işçilerinin ölüm yürüyüşü sırasında yol üstündeki köylülerin davranışlarından söz etmek, yoksul ve küçük üretici köylünün içinde bulunduğu ruh halini ve yaşam koşullarını görmek bakımından anlamlı olacaktır. Akhisar tütün üreticileri, içine itildikleri yoksullaşma sürecinin birikimiyle kimsenin ummadığı bir zamanda ilan edilen tütün fiyatlarını protesto etmek için başlattıkları eylemleri tam bir ayaklanmaya dönüştürdüler. Buyönüyle Akhisar emekçilerinin eylemi, Türkiye'nin uzun süredir tank olmadığı saf bir köylü eylemi oldu. Köylülük 12 Eylül'den bu yana sürekli bir yoksulluk ve mülksüzleşme süreciyle karşı karşıya kalmıştı. Köylülerin bu yoksulluğu, örneği İzmir belediye işçileri ile Zonguldak maden işçilerinin yürüyüşünde ortaya çıktığı gibi, onların işçi sınıfına hem maddi hem de moral bakımından yakınlaşmasına yol açtı.

Ama, bütün bunlar kadar, hatta çekinmeden diyebiliriz ki bunlardan daha fazla biçimde burjuvazinin yüreğini ağzına getiren gelişmeler Kürdistan'da patlak verdi. Onyılların faşist baskısına, korku ve sindirilmişlik yüzünden karşı koyamayan Kürt halkı, gerilla mücadelesinin verdiği moral ve kendine güvenle yavaş yavaş ayağa kalktı. Bu olgu, 1990-1991 yılları arasında «intifada» düzeyine vardı. Daha iki-üç yıl öncesine kadar, dışkı yedirilecek kadar düşürülmüş ve ezilmiş bir halk ulusal onuruna sahip çıkarak mücadeleye atıldı. Faşist devlet, gerilla mücadelesinden duyduğu korkuyla kıyaslanmayacak bir korkuya, işte bu nedenle kapıldı. Kürt halkı, toplu olarak ayağa kalkıyordu ve onyıllardır yaptığı baskı ve katliamın yanında kâr kalmasına alışmış ilhakçı burjuvazi, birdenbire derin bir öfkeye ve şaşkınlığa kapı-

lıyordu. Zonguldak-Botan, İstanbul-Botan zincirinin kurulmasının, daha açık bir ifadeyle yazacak olursak; Türkiye ve Kürdistan devriminin birleşik bir sürece girmesinin kendi sınıf egemenliği için ne anlama geleceğini, dünyada Türk tekelci burjuvazisinden başka hiç bir güç daha iyi anlayamazdı. Bu onun sınıf egemenliği için yıkım demektir, toplumsal alt-üst oluş demektir. Kürt halkı, kavgayla ve sokağa çıkarak, başını dik tutarak onurlu yaşamının tadına varmıştı ve artık hiç kimse onu geçmişin karanlık ve alçaklık dolu günlerine yeniden çeviremezdi. Kürt halkının eylemleri birbirini izledi. HEP il başkanı Vedat Aydın'ın öldürülmesi ve cenaze töreni tam bir gövde gösterisine dönüştü.

1991 yılının yaz aylarına gelindiğinde TC devleti Kürdistan'da iflas etmiş durumdaydı. Hiç bir devlet dairesi doğru dürüst çalışmıyordu. Kürt halkı, tüm devlet kurumlarını, onlara itibar etmeyecek, kendi işini kendi görerek işlevsizleştirmiş, değersiz hale getirmişti. Burjuva partileri tüm toplumsal dayanaklarını yitirerek birer tabela partisine dönüşmüştü. Türk burjuvazisinin Kürdistan'daki egemenliği ancak polis ve asker sayesinde sağlanabilir olmuştur. Bu duruma Türkiye işçi ve emekçilerinin parlamento ve hükümetten umudunu kesmesi ve sorunlarının çözümünü sokakta araması eşlik ediyordu. 1991 genel seçimlerine gelindiğinde ve Demirel, burjuvazinin yeni umudu olarak meydanlara sürüldüğünde, arkasından yeni hükümet oluşturulduğunda, Türkiye ve Kürdistan'ın genel manzarası bu biçimdeydi.

Türkiye tekelci burjuvazisi bu derin ekonomik ve siyasi bunalımdan çıkış yolunu geniş tabanlı bir koalisyon hükümetinde gördü.

Böylece Cumhuriyet tarihinin en geniş tabanlı hükümeti, DYP-SHP koalisyonu kuruldu. Bu koalisyon hükümeti, daha işin başında var olan siyasi bunalımdan çıkış çaresi; Türkiye'de daha düşük yoğunlukta olmak üzere Türkiye ve Kürdistan'da süren iç savaşı bastırmak aracı olarak kurulmuştu. Demirel-İnönü iktidarı, kuruluş amacına uygun olarak davranacağını çok geçmeden kanıtladı, sol çevrelerde hakkında beslenen tüm umut ve hayalleri tuzla buz etti. Koalisyon hükümeti, bir iç savaş kabinesi olarak kuruldu ve kuruluşunun bu amacına uygun olarak TC. tarihinin en kanlı hükümeti oldu. Bir-iki demokratik gösteriden sonra Demirel-Sezgin-İnönü üçlüsü hükümetin yüzünü perdeleyen o ince ve artık işe yaramaz tül perdesini çekip aldılar. Kısa sürede 12 Eylül generallerinin yapmaya cesaret edemediği katliamları yaptırmaya başladılar. Kürdistan'da 30-40 kişinin öldürüldüğü katliamlar günlük olay haline geldi. Türkiye'de ev baskınlarında ele geçirilen devrimcilerin arasında katledilmeleri sıradan bir uygulama oldu. Yüzlerce devrimci insan bu biçimde katledildi. Üstelik devlet, toplumu terörize etmek için katliamları bile naklen yayımla tüm topluma göstermekten çekinmedi. Gözaltında kaybetme, sokak ortasında kaçırıp yok etme polisin olağan faaliyeti oldu. Bu yolla Türkiye ve Kürdistan'da onlarca insan katledildi. Tüm bunlar yetmeyince, devletin bilgisi, maddi-teknik yardımı ve örgütlemesiyle sivil faşistler, devletin polisiyle birlikte devreye sokuldu ve sokak ortasında devlet ve düzen adına cinayetler başladı. Batman devletin cinayet şehri olarak anılacaktır. Polis ve sivil faşistlerden kurulu cinayet şebekeleri Batman örneğinde olduğu gibi daha pek

çok şehirde faaliyete geçti. Burada bir parantez açarak şunu ifade etmeliyim: Polisin eline tutsak düştüğümde kaçırılıp yok edilme duygusunu yaşamış bir insan olarak polis kılığındaki cinayet şebekesinin nasıl çalıştığını çok iyi anlamış durumdayım. İşte iddia makamı, böylesi bir cinayet şebekesinin daha doğrusu adına TİM denilen, çete biçimindeki örgütlenmenin tutanak ve fezlekesine dayanarak bu davayı açmış bulunmaktadır.

Parantezi kapatarak devam ediyorum: Günümüze kadar süren bütün bu süreç sonucu toplum, devletin de faaliyetiyle ikiye bölündü. Fethiye, Alanya, Iğdır, Malkara, Çanakkale, Kayseri ve daha pek çok yerde toplumun bir kesimi, toplumun diğer kesimine kendi otoritesini, zorla tank ve tüfekte kabul ettirmek üzere harekete geçmiştir. Bunun siyasi literatürdeki adı yoğunluğu ne kadar düşük olursa olsun, iç savaştır. İşte, tekeli kapitalist düzenin sorunlarına çare olarak kurulan hükümetin yapabildiği tek şey: İç savaş ortamını hazırlayıp kızıştırmak. Bu nedenle, üzerinden daha iki yıl gibi bir süre geçmeden hükümeti kuran burjuva partilerin prestij ve etkinlikleri kayboldu, çözüm olarak sunulan hükümet çözümsüzlük oldu. Burjuva toplumun hiçbir sorunu kalıcı olarak çözümediği gibi, pek çok sorun kangrenleşti, çözümsüzleşti. İşçi ve çalışanların sorunları daha da ağırlaştığı için bu kesimlerin eylemleri, zaman zaman zayıflasa da bir süreklilik gösterdi. 12 Eylül'den bu yana ilk defa, burjuva hukukunu koruyup uygulamakla görevli yargıç ve savcılar, bu sene Nisan ayında sokağa çıktılar. İddia makamının meslektaşları şimdi sokakta haklarını arıyorlar. 17 Nisan 1993 tarihli Milliyet Gazetesi

birinci sayfasının manşetini yargıç ve savcılarının eylemlerine ayırmıştır. Öğretmenlerin ve diğer kamu çalışanlarının nasıl bir eylem süreci ve ruh hali içinde olduğunu artık belirtmeye gerek görmüyorum.

Devlet, huzursuz ve hoşnutsuz olan toplumun büyük kesiminin eylemlerini ve sokak hareketlerini polis ve asker marifetiyle, yani zor kullanarak bastırmışsa da bu çok fazla bir anlam ifade etmez. Sorunlar orta yerde durduğu sürece er ya da geç bu sorunların toplumsal sonuçları da ortaya çıkacaktır. Grev ve direniş hareketleri zaman zaman azalsa da, genelde artarak devam ediyor. Nisan ayında sadece belediyelerde yüzbinin üzerinde işçi eyleme geçmiş durumdadır. İşten atılmalar ve işsizlik sokak eylemlerinin zeminini sürekli güçlendiriyor. Kamu çalışanlarının sorunları ağırlaştıkça eylemler de artıyor, artmaya devam edecek. Kısacası, eylemlerin maddi zemini varlığını koruduğu sürece er-geç eylemlerde tırmanma olacaktır.

Türkiye Tekelci sermayesi adına hükümet edenler bu süreci görüyor ve çözüm olarak siyasi zor yöntemlerini dozunu arttırarak uygulamaktan başka çözüm bulmuyorlar. Devletin bulduğu tek çözüm budur. İşte toplu davalar yaratma ihtiyaç ve kaygısı buradan doğuyor. Bir yandan katliamlar, Kürt halkının üstüne her gün tonlarca bomba yağdırma, grev ve direnişleri polis-asker zoruyla ortadan kaldırma, ev baskınları sonucu katliam yapma, sokak ortasında adam kaçırıp yok etme, tüm bunlar bir yanda, toplu davalar ve yüksek hapis cezalarıyla gözdağı verme bir diğer yanda... İşte faşist devletin ve egemen sınıf adına hükümet edenlerin bulduğu çözüm yolu. Cezaevinde bulunan devrim-

ci tutsakları kastederek «istersek hepsini öldürür, sonra intihar ettikler deriz» diyen bir İçişleri bakanı ile ev baskınları sonucu yapılan katliamlara duyulan tepkilere karşı «polisini elini soğutmayın» diyen bir başbakanın hükümeti bir iç savaş hükümetinden, sermaye sınıfının eli kanlı hükümetinden başka ne olabilir ki?

Egemen sınıflar olarak tekeli sermaye ve onun adına hükümet edenler süreci görüyorlar. Gördükleri için, çaresiz hastalığa yakalanmış gibi iki şey yapıyor. Birincisi sağa sola saldırarak gününü, yaşamını uzatmaya çalışıyor. Bu amaçla toplum üzerindeki baskıyı arttırıyor. Cezaevlerini tika basa dolduruyor, cezaevlerine doldurduğu insanlara kin ve intikam duygularıyla saldırıyor. İkinci yaptığı şey ise gününü gün etmektir. Nisan ayının ilk yirmi gününün gazete başlıklarına bakılması burjuvazinin nasıl bir ruh hali içinde olduğunu anlamaya yetecektir. Rüşvet, kokuşmuşluk ve çürüme kokusu etrafı sarmıştır. Rüşvet ve skandaller devletin tepesine kadar tırmanmıştır. Düşünün ki, egemen sınıfın temsilcilerinin tümü, herbiri koltuğunun altında bir rüşvet dosyası olmak üzere ortaklıkta dolaşılıyor ve «Sen benim dosyamı açarsan ben de senin dosyamı açarım» diye tehdit ediyor. Başbakan çıkıp, «Benim her şeyden haberim var» diyor ve kimse bir şey yapamıyor. Öyle milyonlar, milyarlar değil trilyonlar götürülmüş. Bütün bunlar batan bir geminin yağmalanmasından başka bir şeyi ifade etmez. Bir yağmalama hareketi var ve bunun başında devletin tepesindekiler var. Bu yağmalama hareketinde bir acelecilik, elini çabuk tutma var, çünkü geminin batmakta olduğu en başta devletin tepesindekiler tarafından sezilmiştir. İtalya devlet adamları bunların yanında süttan çıkmış kaşık gibi duruyor.

Burjuva dünyasında bir düş-

künlük yaşıyor. Zevk ve tatmin yollarının en iğrenç yer ve biçimlerde arandığına tanık olmaktadır. Burjuva dünyasında insanı hayvandan ayıran tüm özellikler birer birer yok ediliyor. Bunun için yalnızca büyük burjuvazinin eğlenmesine açık olan eğlence yerlerine dönüp bakmak orada dönen rezaletleri görmek yeterli olacaktır. İğrenç ve mide bulandırıcı herşeyi orada görmek mümkündür. Çok sahip çıkar göründükleri aile kavramı burjuva dünyasında para ilişkileri temelinde yok olmuştur. Okumayı, kültür, ahlak ve midemizin kaldıramadığı burjuva gazeteler burjuva dünyasının aynasıdır. Ona bakılsın yeter.

Burjuva dünyasında bir sefalet yaşıyor. 13 yıldır kasalarına akan korkunç kârların ve havadan gelen paraların yarattığı zenginlikten başı dönen kültürsüz, sonradan görme burjuvazi büyük bir lüks ve israf içinde yaşamını sürdürüyor. Osmanlı imparatorluğunun çöküş döneminde görülen bu durum şimdi Türk burjuvazisinde tekrar ortaya çıkmıştır. Burjuvazinin sefalet içindeki yaşantısına toplum nüfusunun ezici bir çoğunluğunun sefaleti eşlik ediyor. Sınıflararası uçurum, sosyal ve ekonomik alanda son üç yılda çok derinleşmiş, toplumun ürettiği nüfusun ufak bir azınlığının elinde birikirken ezici bir çoğunluk en zor koşullarda yaşam savaşı vermektedir. Kapitalist mülkiyet biçiminin toplumu getirdiği nokta burasıdır. Bu nokta, aynı zamanda kapitalist üretim biçiminin ve mülk edinme biçiminin daha açıkçası kapitalist düzenin sonunu hazırlayan çelişkidir.

İşte ben, böyle bir düzene karşı mücadele eden ve bu düzenin yerine sosyalizmi kurmayı, oradan giderek sınıfsız-sömürsüz bir topluma varmayı amaçlayan bir siyasi partinin üyesiyim. Ben TÜRKİYE KOMÜNİST EMEK PARTİSİ/LENİNİST'in bir üyesi-

yim. Ve bununla her zaman gurur duydum. İddia makamı bizi silahlı çete olarak nitelendiriyor. Oysa asıl silahlı çete beni tutsak alan, üç-beş milyon gibi bir para için elde silah sokak ortasında adam kaçırpı ıssız yerde yok edenlerdir. Çete kavramının içine biz değil, böyleleri girerler. TKEP/LENİNİST, programı, tüzüğü, amaçları belirlenmiş, çağımızın en ileri düşüncesi olan marksist-leninist dünya görüşüyle donanmış bir partidir.

Bu yüzden savcılığın iddianamede ileri sürdüğü gibi TCK'nın 168. madde kapsamındaki istemini kasıtlı, doğru olmayan bir istem olarak görüyorum.

Türkiye ve Kürdistan'da sosyalizm tekeli kapitalizmin tüm pencerelerinden bize bakıyor. Burjuva sınıfın egemenlik aygıtı olan devlet her yönüyle bir kokuşma, çürüme sürecine girmiştir. Devlet, her tarafından dökülüyor. Bütün sorun, partinin öncülüğü ele geçirmesi sorunudur. İçinde bulunduğumuz devrimci ortamda şimdi temel sorun yığınların öncülüğünü ele geçirmek, onlara bir devrimin kaçınılmazlığını, kapsayıcılığını ve derinliğini anlatmaktır. Partim, TÜRKİYE KOMÜNİST EMEK PARTİSİ/LENİNİST'in bu görevi başarıyla yerine getireceğine inancım tamdır.

**KAHROLSUN FAŞİZM!
YAŞASIN MÜCADELEMİZ!
FABRİKALAR, TARLALAR,
SİYASİ İKTİDAR,
HER ŞEY EMEĞİN OLACAKI!
YAŞASIN KÜRT-TÜRK
HALKLARININ
MÜCADELE BİRLİĞİ!
YAŞASIN PARTİMİZ
TÜRKİYE KOMÜNİST EMEK
PARTİSİ/LENİNİST!..**

19/04/1993 Cuma ŞAT

Bu yazı, TKEP/L davasında yargılanan Cuma Şat'ın İstanbul DGM'ye verdiği yazılı ön savunmasıdır.

Yusuf Ali ERBAY

Halil ULUĞ

İmam ATEŞ

Kemal ŞAHBUDAK

Yusuf SAĞUN

Mustafa ÇETİNER

SAVAŞÇILARIMIZ YOLUMUZU AYDINLATIYOR

Emperyalizme, faşizme, tekelci kapitalizme karşı kavgada en öndeydiler. En önde bayraklaştılar.

Yusuf Ali Erbay, Halil Uluğ; 12 Eylül askeri faşist diktatörlüğünün işkencehanelerinden Pirin'de, proletaryanın davasına inancı bayraklaştırmak ser verdiler, sır vermediler...

İmam Ateş, Mustafa Çetiner; İsrail siyonizmine karşı Filistin halkıyla aynı saflarda savaşırken bayraklaştılar, Proletarya Enternasyonalizminin en güzel örneğini verdiler...

Kemal Şahbudak, Yusuf Sağun; sivil faşist çetelerin alçakça bir saldırısında katledildiler...

Yarattıkları değerler kavgamızda yaşıyor, devrettikleri bayraklar, kavganın en önünde, doruklarda dalgalanıyor!

İŞÇİLER, EMEKÇİLER; KÜRT HALKINA YÖNELİK KATLIAMLARA KARŞI ÇIKIN AYAĞA KALKIN

